

Kooste kommenteista ja lausunnoista palveluiden verkoston kehittämiseen

Vastaanottopalvelut, työikäisten sosiaalipalvelut, vuodeosastopaikka selvitys ja kiirevastaanotot

Johdanto

- Palveluiden verkoston kehittämiseen on saatu paljon arvokkaita kommentteja, lausuntoja ja palautteita.
- **31.10.2023** mennessä annetuista kommentteista, lausunnoista ja palautteista on tehty kooste päätösesityksen liitteeksi.
- Virkavalmisteluna saatujen kommenttien ja lausuntojen pohjalta on tehty johtopäätöksiä jatkovalmistelua varten ja ne ovat päätösehdotuksen liitteenä.

Kommentteja sekä lausuntoja on koottu asukkailta, toimielimiltä sekä kunnilta

- *Tausta:* Selvitys vastaanottopalveluista, työikäisten sosiaalipalveluista, vuodeosastotoiminnasta sekä kiirevastaanotoista on ollut kommentoitavana eri toimielimissä 21.8. alkaen (tarkempi aikataulu jäljempänä). Lisäksi kommentteja on saatu kunnilta, kuntien toimielimiltä, asukasryhmiltä, asukastilaisuuksista ja yksittäisiltä asukkailta.

Kommentit ja lausunnot on ryhmitelty lausujan mukaan seuraavasti:

 Asukkaat	 Hyvinvointialueen toimielimet	 Kunnat
• Asukastilaisuudet • Asukasryhmien kommentit (esim. vanhusneuvostot) • Yksittäisten asukkaiden palautteet	• Toimielimiltä pyydyt lausunnot	• Kommenttien antajana esimerkiksi kunnan hallitus, kuntajohtajakokous, kunnan johtaja

Jokaisessa ryhmässä kommentit ja lausunnot on jaoteltu vielä teemoittain ja alla oleviin kategorioihin. Kaikki kategoriat tullaan kuitenkin huomioimaan ennen lopullisia päätöksiä.

- Huomioitu valmistelussa (sisältyy alkuperäiseen ehdotukseen)
- Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (korvaavan palvelun valmistaminen tai muutoksen yksityiskohtainen selvittely)
- Huomioidaan valmisteluprosessissa (esimerkiksi muiden palvelukokonaisuuksien valmistelu)

Saapuneet lausunnot ja kommentit 31.10.2023 mennessä

Asukkaat

- Asukastilaisuuksia 6 kpl
- Erilaisten asukasryhmien palautteita 54 kpl (esim. vanhusneuvosto)
- Yksittäiset asukaspalautteet sähköisen palautejärjestelmän kautta 129 kpl, 31.10. mennessä sekä muut yksittäiset asukaspalautteet.
- Asukaskysely

Toimielimiltä pyydetty lausunnot:

- YT-ryhmä (Super ja Tehy) 22.8.
- Monipalveluvaliokunta 22.8. (Käytetään jatkossa lyhennettä MPV)
- Vähän palveluja käyttävien valiokunta 23.8. (jatkossa VPV)
- Vanhusneuvosto 28.8. (jatkossa VN)
- Vammaisneuvosto (jatkossa VAMN)
- Tulevaisuus ja strategiavalioikunta (jatkossa TSV)
- Hyvinvointi- ja kokonaisturvallisuusvaliokunta (jatkossa HKV)

- Nuorisovaltuusto (jatkossa NV)
- Asiakkuus ja laatujaosto (jatkossa ALJ)
- Konserni- ja toimitilajaos (jatkossa KTJ)
- Henkilöstöjaosto (jatkossa HJ)

Kunnilta saapuneet lausunnot:

- Oriveden kaupunginhallitus
- Ruoveden kunta
- Nokian kaupunginhallitus
- Juupajoen kunnanhallitus
- Ikaalisten kaupunki
- Pirkanmaan pienten kuntien kuntajohtajat
- Urjalan kunta
- Kuhmoisten kunnanhallitus
- Kihniön kunnanhallitus

- Ylöjärven kaupunki
- Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus
- Tampereen kaupunki
- Punkalaitumen kunnanhallitus
- Sastamalan kaupunki
- Pälkäneen kunnanhallitus

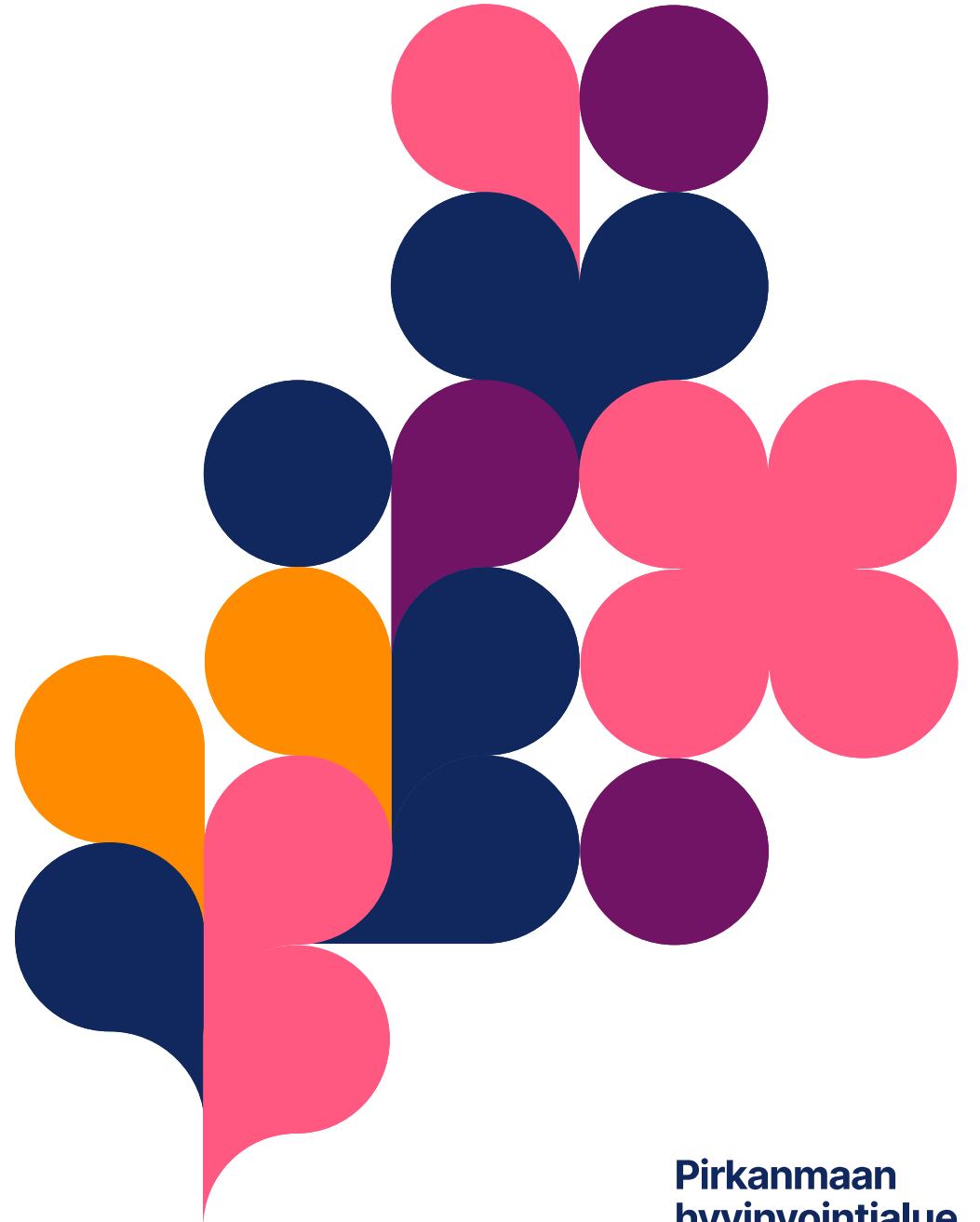
Muut kommentit:

- Kuntajohtajakokous

Avopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden selvitys

Virkavalmisteluna tehtyt johtopäätökset kommenttien
ja lausuntojen perusteella

Aluehallitus 11.9.2023

Kommenttien ja lausuntojen perusteella tehdyt johtopäätökset

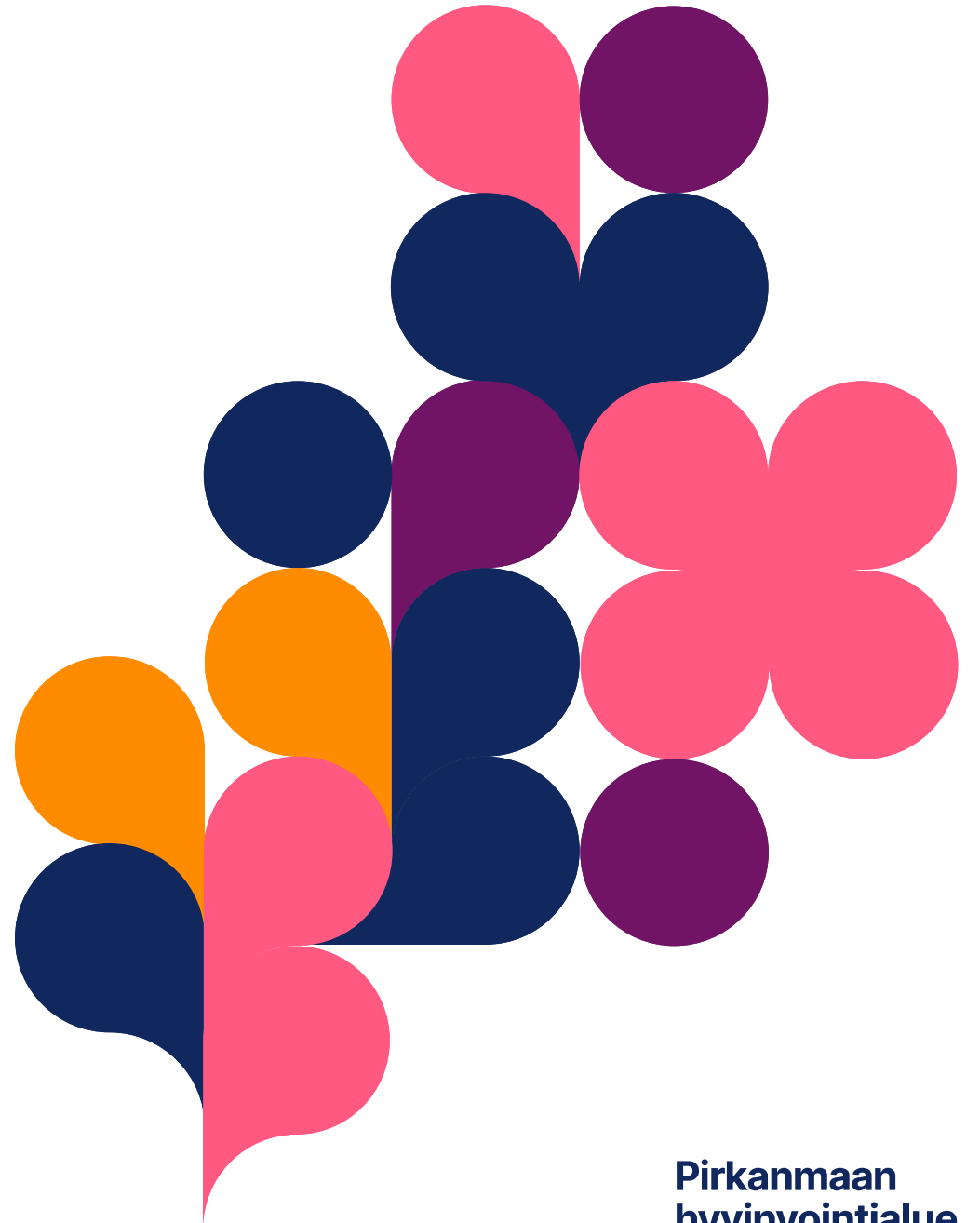
- Johtopäätös 1: Kommentit sekä lausunnot ja vielä järjestettävissä asukastilaisuuksissa esitettävät kommentit ja ehdotukset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä. Lisäksi syyskuussa 2023 toteutettava asukaskyselyn tulokset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä.
- Johtopäätös 2: Soteasemien sijaintien ja lukumäärän päätöksentekoa varten huomioidaan riittävä tieto koko palveluverkon sisällöstä (esimerkiksi mikä on lähiasemien sijainti ja niiden palveluvalikoima).
- Johtopäätös 3: Valmistelu pohjautuu Tilastokeskuksen ja Pirkanmaan liiton seutuistumisen väestösuunnitteeseen. Alueiden väestösuunnitteet tarkistetaan määräväleihin osana palvelujen verkoston jatkuvaa kehittämistä.
- Johtopäätös 4: Henkilöstön osallistumista lisätään ennen lopullista päätöksentekoa (esimerkiksi palvelulinja/tehtäväalueen tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien määrää lisätään).
- Johtopäätös 5: Ennen päätösten toimeenpanoa tulee olla varmistettuna korvaavien ja täydentävien palvelujen (kuten liikkuvien palvelujen ja digipalvelujen) toteutus.

Vuodeosastopaikka selvitys

Kiirevastaanotot

Virkavalmisteluna tehtyt johtopäätökset kommenttien
ja lausuntojen perusteella

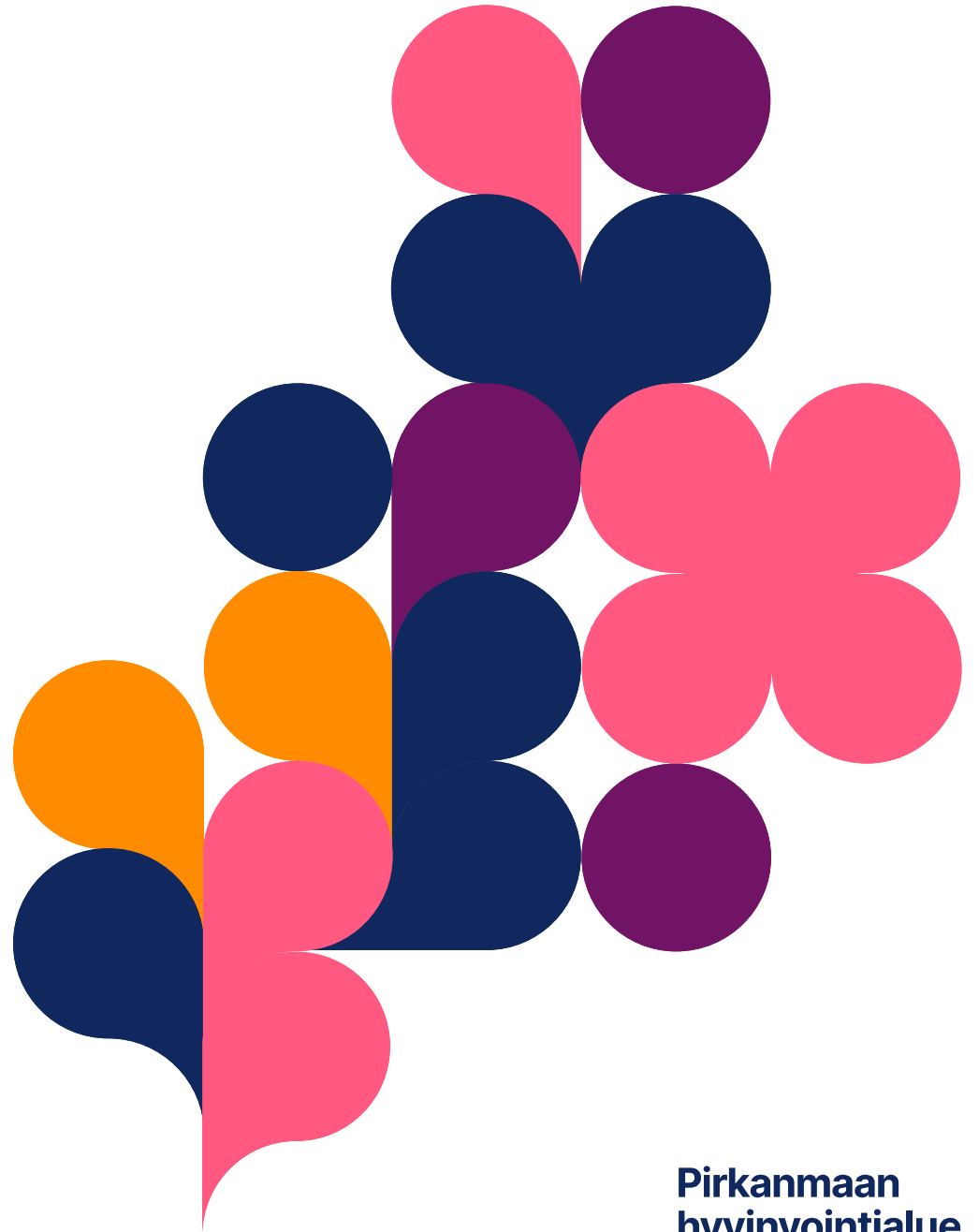
Aluehallitus 11.9.2023

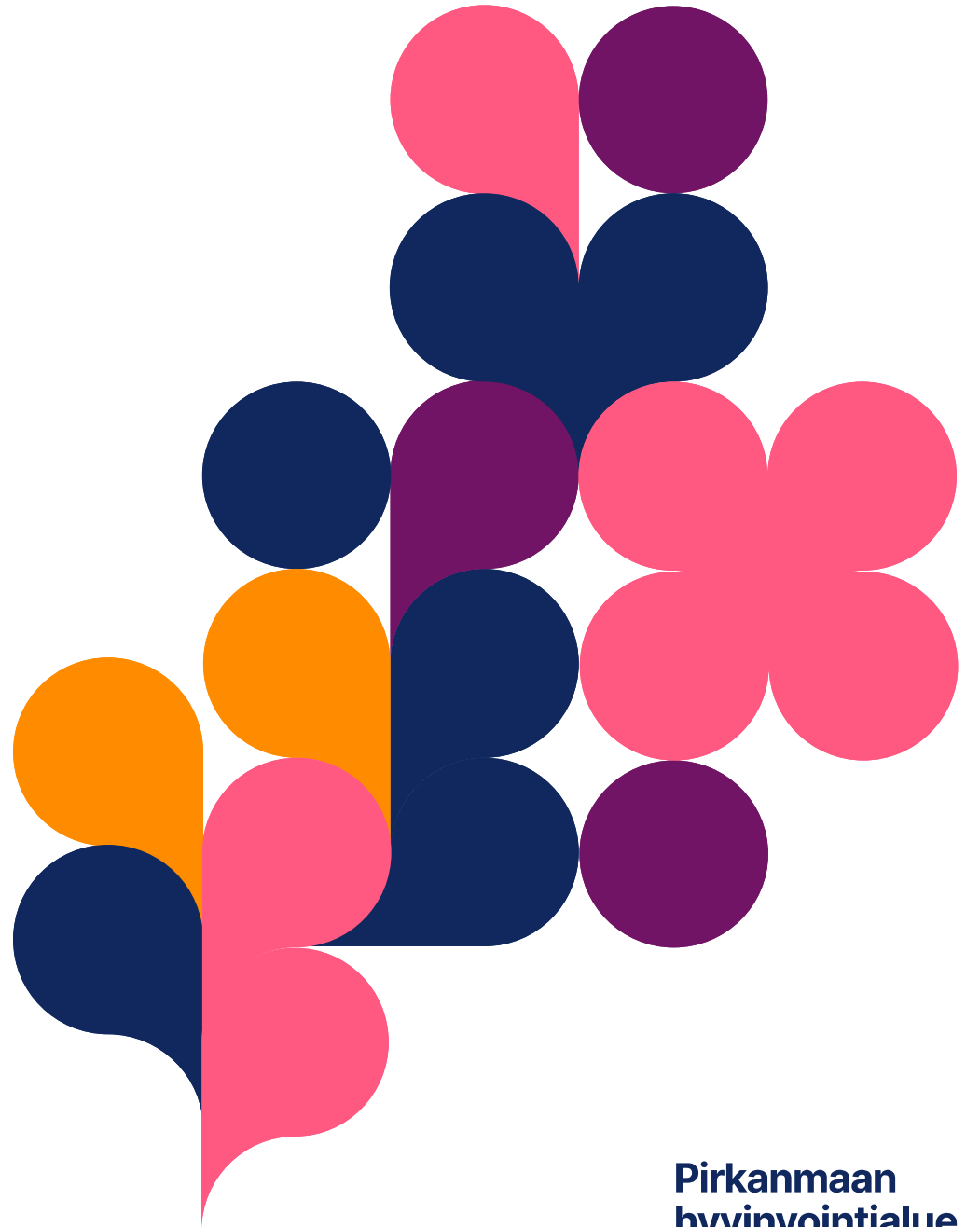
Kommenttien ja lausuntojen perusteella tehtyt johtopäätökset

- Johtopäätös 1: Kommentit sekä lausunnot ja vielä järjestettävissä asukastilaisuuksissa esitettävät kommentit ja ehdotukset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä. Lisäksi syyskuussa 2023 toteutettava asukaskyselyn tulokset huomioidaan jatkovalmistelussa ennen lopullisia päätöksiä.
- Johtopäätös 2: Lähisairaalan sijaintien ja lukumäärän päätöksentekoa varten huomioidaan riittävä tieto koko palveluverkon sisällöstä (esimerkiksi mikä on ikäihmisten palvelujen suunnitelma)
- Johtopäätös 3: Iltaisin ja viikonloppuisin toimivien kiirevastaanottopisteiden määrää ja sijaintia tarkastellaan tarkemmin myös henkilöstön riittävyys, tilojen muuntojoustavuuden ja tarvittavien klinisten tukipalveluiden kuten kuvantamisen ja laboratoriotoiminnan suunnitelmien kanssa.
- Johtopäätös 4: Henkilöstön osallistumista lisätään ennen lopullista päätöksentekoa (esimerkiksi palvelulinja/tehtäväalueen tiedotus- ja keskustelutilaisuuksien määrää lisätään)
- Johtopäätös 5: Ennen päätösten toimeenpanoa tulee varmistaa sairaalapalveluja korvaavien ja tukevien palveluiden (esimerkiksi kotisairaala ja asumispalvelut) ja sairaalaverkon eri osien yhteen sovittaminen (esimerkiksi yksikköä ei voi sulkea ennen kuin on varmistettu vastaanottava tila ja sen henkilökunta)

Kooste kommenteista

Asukkaat

Asukastilaisuus Ikaalinen 29.8.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalinen	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Lain mukaan jokaiselle turvattava riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut, tämä ei toteudu Ikaalisissa palveluiden lakkauttamisessa. - Päätöksiä ei voi tehdä ennen kokonaisuuden hahmottamista. Neuvolapalvelujen sijainti - Palliativisen hoidon tulevaisuus
		Vaikutukset koulutukseen	- Ikaalisessa ei ole ollut henkilöstöpulaa. Ikaalisissa koulutetaan mm. lähihoitajia. Sotokeskuksen lakkautus vaikeuttaa 2. asteen koulutusta. Lakkautuksessa on merkitystä alueen elinvoimaan - Kunnassa paljon 2. asteen koulutusta, miten turvataan opiskelijoiden terveydenhuolto
		Kiinteistöt	- Ikaalisten tilat hyvässä kunnossa, vuodeosastopaikkoja voidaan nostaa 90 paikkaa, tilat saneerattu viime vuonna. - Terveyskeskus remontoitu 10 vuotta sitten.
		Kulut	- Miten huomioitu valmistelussa lisääntyneet matkustuskulut, jotka Kela maksaa. - Mikä on kokonaiskustannusarvio Ikaalisten toiminnan lakkauttamisesta.
	Huomioidaan valmisteluprosessissa	Asukkaiden ja henkilöstön huomiointi	- Lakkautuksen perustelut jääneet epäselviksi. Strategian mukaisesti valmisteluun otettava mukaan asukkaat, henkilöstö ja asiakkaat. - Kuntia ei ole kuultu valmistelussa, strategian mukainen kumppanuus ei ole toteutunut

Asukastilaisuus Mänttä-Vilppula 30.8.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppula	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Miten turvataan alueen asukkaiden yhdenvertainen palveluiden saavutettavuus, kun etäällä olevan alueen vuodeosasto lakkautetaan - Huoli missä on vuodeosastopaikka, vaikutusten arvioinnissa ei ole huomioitu kesäasukkaiden palvelujen tarve. - Asukkaiden usein tarvitsemat palvelut tulisi toteuttaa lähipalveluna, ei toteudu Juupajoella - Vilppulassa kuntoutusosasto, joka näy selvityksessä. Mäntän vuodeosastolla hoidetaan laajasti eri potilasryhmiä esim. palliatiivinen potilaat ja avh-potilaat. Myös lääkeinfuusioita annetaan.
		Suunnitelmien tarkentaminen ja kuntien kuuleminen	- Kuntien kuulemiseen vuoteen 2035 ulottuvissa päätöksissä on varattu liian vähän aikaa. - Julkisen liikenteen palvelut ei ole huomioitu riittävästi fyysisen palveluverkon suunnittelussa. - Korvaavien palveluiden suunnitelma puuttuu, se pitää olla tiedossa ennen muutoksia. - Itä-Pirkanmaan näkökulman koetaan unohtuneen suunnittelussa - Jämsän alueen palvelut ratkaistaan marraskuussa, voidaanko odottaa Keski-Suomen ratkaisua ennen lopullisia päätöksiä.
		Ensihoidon järjestäminen	Mänttä-Vilppulan alueella on vain yksi ensihoidon yksikkö. Suunniteltu kuljetusmatka hoitoon tulee pitenemään merkittävästi, jolloin alue on pidempään ilman ensihoidon yksikköä.
		Vaikutukset koulutukseen	Mäntässä terveydenhuollon koulutusta ja vuodeosasto, jossa on tehty runsaasti harjoitteluita.
		Kulut	- Taloudelliset vaikutukset eivät aukea esityksessä, vaikka perusteluna on kustannusten hillintä. - Onko arvioitu ambulanssien ja kelataksien kustannusten kasvu, jos lakkauttamiset toteutetaan.

Asukastilaisuus Akaa 7.9.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Akaa	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	• Urjalassa ei ole ollut henkilöstövajetta, Urjalassa tehty kehitystyötä, päästy jonottomaan tilanteeseen. • Diabeetikkojen hoito huolestuttaa kiinnitetäänkö laatuun huomioita. Miten matalan kynnyksen palvelut, siirtyvätkö Urjalasta Akaaseen. Urjalalaisia viedään nyt Parkanon vuodeosastolle asti kun Valkeakosken vuodeosastolle ei mahdu. • Aikuisneuvolassa on tehty ennaltaehkäisevää työtä, nyt Urjalassa toiminta loppunut. Korona pysäytti neuvoloiden toiminnan, eli emme tiedä mikä on hoitovelka, aikuisneuvola tarvitaan takaisin Urjalaan. • Kun vuodeosastopaikkoja vähennetään, tulee kotisairaanhoidolla, kotisairaalalla ja asumisyksiköillä olla resurssia hoitaa myös erityisryhmien lisääntynyt hoidon ja valvonnan tarve.
		Lähi-, digi- ja liikkuvat palvelut	• Lähiasemista ei ole vielä tarkempaa tietoa. Missä ovat liikkuvan palvelujen lähtöpisteet. Onko digipalveluissa huomioitu, että langaton verkko ei ulotu kaikkialle. Digipalvelut voisi olla ratkaisu yksinäisyyteen siellä, missä verkko toimii. • Liikkuvia palveluja ja digipalveluja pitää kokeilla ennen kuin toimipisteitä lakkautetaan. • Urjalan väestöpohjalla (ikäihmisten määrä) on epärealistista, että voisivat siirtyä digipalveluihin • Digi- ja liikkuvissa palveluissa turvattava esteettömyys ja saavutettavuus.
		Suunnitelmien tarkentaminen	• Toivomus, että esityksiä ei toimeenpanna, ennen tietoa korvaavista palveluista ja vaikutusten arvioinnit on tehty, nyt tehty hyvin ohuesti. • Urjalan väestöstä yli kolmannes yli 60 vuotiaita. Akaan sote-asema ei pysty vastaanottamaan kaikkia Urjalalaisia. • Onko eri toimintamalleissa arvioitu henkilöstön määrän tarve, erityisesti liikkuvissa palveluissa, onko huomioitu siirtymiseen kuuluva aika, entä sosiaaliilojen tarve. • Valmistelulle pitäisi antaa aikaa, jotta vaikutusten arvioinnit saataisiin tehtyä huolella.
		Tilat	• Urjalassa on nykyaikaiset ja toimivat tilat. Lisäksi nyt valmistuvassa sosiaalipuolelle tilat lähelle terveyspalveluita. Akaassa tilat täynnä. • Olemme valmiita keskustelemaan vuokratilojen kustannuksista. Kustannusten arvioinnit eivät ole riittävällä tasolla. Valmistelulle pitäisi antaa aikaa, jotta vaikutusten arvioinnit saataisiin tehtyä huolella. • Sote -uudistuksen valmistelun perusteluna on kustannusten kasvun hillintä. Erikoissairaanhoidon kasvu ollut 20 vuoden aikana 50 %, perusterveydenhuollon kustannukset pysyneet ennallaan. Miksi toimitilojen leikkaukset kohdistuvat terveyskeskuksiin ja perusterveydenhuoltoon? • Suunnitelmassa on lähdetty palveluverkon nykytilasta, ei asukkaiden tarpeesta.
		Julkinen liikenne ja liikkuminen palveluihin	• Muutoksen jälkeen kelataksilla matkat lisääntyvät, samoin ei-kiireelliset ambulanssikyydit lisääntyvät. • Asettaa asukkaat eriarvoiseen asemaan, matkat pidentyvät toimipisteisiin. • Taksien saatavuus Urjalassa ollut huono, ei edes kelatakseja. • Meitä punkalaitumelaisia pidetään toisen luokan kansalaisia, palveluiden keskittäminen ovat arvovalintoja, joukkoliikenne ei toimi täällä • Eikö ajatella hiilidioksidipäästöjä, kun kuljetusmatkat pitenevät. • Kuljetuspalvelut on saatava toimimaan ennen toimipisteiden lakkauttamista. Kiirevastaanottojen keskittäminen lisää kuljetuspalvelujen kustannuksia
		Asukkaiden ja henkilöstön osallistaminen	• Henkilöstöä pitäisi ottaa enemmän valmisteluun mukaan • Valmistelu on tehty väärinpäin, olisi pitänyt ottaa asukkaat ja alueen päättäjät mukaan valmisteluun, eikä niin että kun selvitykset on tehty, aletaan kysellä palautetta. • Kuntien vaikuttamistoimielimille pitää antaa mahdollisuus vaikuttaa palveluiden kehittämiseen ja valmisteluun • Erityisryhmiä ei ole osallistettu valmisteluun tai kuultu kunnallisia vanhus- ja vammaisneuvostoja.
		Muita huomioita	• Onko tärkeintä Pirhan hallinto, kun ei edes jaostojen jäsenet eivät tiedä tehtävänsä. • Tiedottamisessa parantamisen varaa, esim. hoitotarvikejakelun muutos ruuhkautti puhelinpalvelun lisäksi Punkalaitumella ei ole lainkaan jakelupistettä. • Jos rahoitus olisi kunnossa, niin ei tarvitsisi tehdä palveluverkon karsintaa.

Asukastilaisuus Tampere 11.9.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Tampere Tipotie	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Onko esteettömyys esim. näkövammaisuus huomioitu palvelujen suunnittelussa - Onko varmistettu konsultaatiomahdollisuudet esim konsultaatiopalvelut suunniteltu palveluverkon suunnittelussa., tästä hyviä esimerkkejä esim. Eksote, jossa terveyskeskuslääkäri vastaanotolla konsultoinut silmälääkäriä.
		Digipalvelut	- Digitaalinen hoito, seurataanko ihmisten tyytyväisyyttä digitaalisten palvelujen tyytyväisyyteen, entä digitaalisen hoidon tuloksia. Häviääkö tärkeä henkilökohtaisen kohtaamisen mahdollisuus , ihmisellä on tarve sosiaalsiin kohtaamisiin. - Voiko digitaalisella tutkimuksilla korvata esimerkiksi eturauhastutkimuksen
		Suunnitelmien tarkentaminen ja kuntien kuuleminen	- Miksi palveluja heikennetään, kyllä kunnat tarvitsevat omat terveyskeskukset, ei kaikki palvelut sovi Tampereelle. - Nuorisovaltuusto esittää huolensa miten palveluverkkomuutos vaikuttaa neuvolaverkkoon ja päihdepalveluihin. Käsittelyaika on ollut liian kiireellinen, kuulemisvelvollisuus ei ole kaikin osin toteutunut.
		Valinnan vapaus	- Voiko Tipotien asiakas mennä kiirevastaanotolle Hatanpäälle? - Kun hoitopaikan saa valita vuodeksi kerrallaan, pitääkö se valita joka vuosi uudelleen. - Miten joustavaa on asiakkaan siirtyminen hyvinvointialueelta toiselle.
		Jatkohoitopaikat	Kysytäänkö henkilöltä, minne lähisairaalaan potilaita viedään jatkohoitoon. Nyt tamperelainen viety Parkanoon, kun paikkoja ei ole tarpeeksi Tampereella.
		Tilat	Jatkuuko Tammelakeskuksen toiminta , kuinka kauan ja onko pakko rakentaa Taysin kampukselle ja siirtää pois keskustasta.
		Muita huomioita	- Onko huomioitu henkilöstön hyvinvointi palveluverkon suunnittelussa. - Aikataulusta herää huoli, edetään nopeasti. - Asiakasmaksujen nousu 47 eurosta 174 euroon, miten mahdollista, viime syyskuusta tämän vuoden tammikuuhun, liittyy kotisairaalatoimintaa. - Voisiko lääkäreijat olla pidempiä, nyt aika ei riitä kuin yhteen asiaan kerralla. - Tukipalvelut, paljon toimintaa supistettu esim. lähitoreilla, onko säästötoimintaa vai mistä on kysymys, esi. päiväkeskustoiminnasta on supistettu kulttuuripalveluja, mm. jälkiruuat poistettu. - Hoitotarvikejakelun yhteystiedot epäselvät ja jakelupisteitä liian vähän

Asukastilaisuus Kangasala 12.9.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kangasala	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Onko mietitty kesäasukkaiden hoitoa - Palvelukohtaiset periaatteet ovat hyvät mutta esitetty suunnitelma on säästösuunnitelma, eikä siinä näy asiakaslähtöisyys. - Kannetaan huolta, miten ikäihmisten palvelut toteutetaan, mielenterveysambulanssi pitäisi olla mukana jatkovalmistelussa, miten hammashuolto ja opiskelijaterveydenhuolto kytkeytyvät jatkossa suunnitelmiin, - Joka kunnassa pitäisi olla vähintään yksi Lähiasemapiste - Ilman työntekijöitä ei ole palveluita, miten Pirhan muutosneuvottelut vaikuttavat työvoiman saantiin - Huolestuttavaa, että Itä-Pirkanmaa jää tyhjäksi vuodeosastoista
		Suunnitelmien tarkentaminen ja kuntien kuuleminen	- Miksi kunnilta ei ole kysytty, vaikka ovat hyvinvointialueen jäseniä. Perusteluina on käytetty euroja ja henkilöstöpulaa, nämä vaativat tarkennuksia. - Ennen toiminnan lakkauttamista pitää olla selvillä korvaavat palvelut. Pohjatyo pitää tehdä huolellisesti, nyt tehty liian nopealla aikataululla ja puutteellisesti. - Yhteistyö kuntien kanssa pitäisi saada sujuvaksi, Lähitori nimi pitäisi vaihtaa hyvinvointitoriksi.
		Vaikutusten arviointi puutteellinen	- Vuodeosaston lakkauttamisen vaikutus voi aiheuttaa työntekijöiden muuton pois kunnasta, seuraus voi johtaa myös koulujen sulkemiseen, onko näitä vaikutuksia arvioitu. - Vaikutusten arvioinnissa ei ole mukana matkakustannusten arviota. Ihmisten yhdenvertaisuus ei toteudu, jos asuinpaikka ratkaisee etäisyyden palveluihin. - Yhteiskunnallisten vaikutusten arviointia ei ole tehty. - Lapsivaikutusten arviointi puuttuu
		Digipalvelut	- Liikkuvat ja digipalvelut koeponnistettava. - Tietoliikenneverkot esim. 4 g verkko ei toimi esim. Pälkäneellä tai Sahalahdella, vaikka teleoperaattorit näin kertovat - Mitä liikkuvat- ja digipalvelut tarkoittavat konkreettisesti
		Pitkät etäisyydet	- Kuhmoisten vuodeosaston sulkua aiheuttaa pitkiä kulkumatkat pitkiä korvaaviin vuodeosastoihin, erityisesti omaisten kannalta siirto aiheuttaa kohtuuttoman etäisyyden ja kulkumatkan - Hoito on saatava kotipaikkakunnalta, huonot julkiset kulkuyhteydet (pari kertaa päivän aikana) - Luopioisten ja Pälkäneen lakkautus, voi johtaa siihen, että autottoman eivät pääse lääkäriin, jolloin diagnoosit voivat viivästyä ja viive voi johtaa kokonaiskustannusten nousuun. - Laajassa aineistossa on virheitä, esim. välimatkojen ajat väärin, eivät ole tehty julkisen liikenteen mukaan,
		Tilat	- Vuodeosastoa korjattu vastikään 3 Me, miksi hyväkuntoista vuodeosastoa ei voida hyödyntää koko Pirkanmaata ajatellen, entä voidaanko tiloja hyödyntää jatkossa ympärivuorokautisen asumisen paikkoina. - Säästääkö keskittämien kustannuksia, vaatii esim. Kangasalan sote-aseman laajennuksen. - Toimipisteiden kuntoarvio ei ole tarpeeksi tarkka, nyt varsin pinnallinen, Luopioisten ja Pälkäneen kuntoarvio luokka 2, vaikka pinnat ovat hyvät

Asukastilaisuus Tampere 19.9.

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Tampere Kaupin kampus	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Oriveden vuodeosasto juuri remontoitu, toive, että olisi mahdollisuus käyttää kaikkien Pirkanmaalaisten hoitoon. - Hoitotarvikejakelu siirtynyt postin hoidettavaksi ja loppui terveyskeskuksista, siellä saatu samalla ohjausta, nyt ohjaus puuttuu uudessa mallissa. Kun muutos tehtiin, asiakkailta ei kysytty mitään. - Kaukajärven terveysasema ollaan lopettamassa ja Hervanta olisi korvaava paikka, miten kaukajärveläiset voivat mahtua Hervantaan, kun se nytkään ei pysty palvelemaan omaa aluetta.
		Digipalvelut	- Digipalvelujen korostuminen palvelukanavana on ikäihmisille tyly viesti. - Digipalveluissa tarvitaan jatkuvasti päivityksiä, kuka huolehtii päivityksistä ja siitä että koneet toimivat, mistä rahoitus.
		Asumisen palvelut	- Jos asumispalveluissa vain 8 % yli 80-vuotiailta, niin Oriveden osalta paikat vähenevät puoleen nykyisestä. - Yhteisöllisen asumisen kriteerit tiukat, Oriveden osalta vain 20 asukasta täyttävät kriteerit. - Ikääntyvä väestö tuo suuren muutoksen asumispalveluihin. Asumisen suunnitelma on hyvä, mutta miten järjestetään riittävä määrä yhteisöllistä asumista. - Kuka kustantaa remontin, kun ikäihmisten asunnot muutetaan esteettömiksi.
		Vaikutusten arviointi	Vaikutusten arvioinnissa ei ole tehty työpaikkakohtaisesti.
		Kuntien rooli	- Pirhan ja kuntien välisessä kumppanuussopimuksessa on sitouduttu yhteiseen tekemiseen, nyt kuntia ei ole kuitenkaan kuultu keskeisesti kuntalaisten palveluihin vaikuttavassa kokonaisuudessa. - Yhteistyötä ja kuulemista olisi toivottu lisää valmistelussa, nyt kunnat ovat hyvin eriarvoisessa asemassa.
		Tilat	- Kiinteistöjen alaskirjaus aiheuttaa vakavan ongelman kuntien taloudelle. - Kämmenniemen terveysaseman toiminta on kustannustehokasta ja tilat riittävät. Väestö alueella todennäköisesti kasvaa. Lähellä myös 500 oppilaan koulu. Lakkautus ei ole perusteltu.
		Muita huomioita	- Kuntien elinvoimaisuus on yhteydessä hyvinvoinnin edistämiseen, Orivesi saanut kunniainnoksen terveydenedistämisestä toisena kuntana koko Suomessa. Jos elinvoima kunnassa heikkenee, se vaikuttaa kunnan mahdollisuuteen tehdä terveyden edistämistä. - Muutosta on tehty kiireellä, valmisteluun tulisi antaa enemmän aikaa. - Hoitotarvikejakelu siirtynyt postin hoidettavaksi ja loppui terveyskeskuksista, siellä saatu samalla ohjausta, nyt ohjaus puuttuu uudessa mallissa. Kun muutos tehtiin, asiakkailta ei kysytty mitään. - Rahoitus puuttuu, miksi Pirhan virkamiehet eivät pyri vaikuttamaan valtion suuntaan enemmän, jotta rahoitus riittäisi eikä palveluita tarvitsisi karsia. Omaisten rooli näyttäisi korostuvan ja kaikilla heitä ei ole..

Asukasryhmien kommentit (1/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kuhmoisiin liittyvät asukkaiden kommentit (vanhus-neuvosto)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Yhdenvertaisuus ja matka-aikojen pituus	Nähdään, että suunnitelmien toteutuessa palvelut eivät todennäköisesti ole yhdenvertaisia Pirkanmaalla, koska etäisyydet hoitolaitoksiin kasvavat. Kuhmoisten osalta tämän suunnitelman kautta matka-aika on vähintään tunti, talvella enemmänkin. Kuhmoisten pinnanmuodostuksesta johtuen saattaa kulua jopa 1,5 tuntia päästä edes nykyiseen terveyskeskukseen
		Digi- ja etäpalvelut	- On huomioitava, että digitaaliset- ja etäpalvelut eivät kaikissa tapauksissa korvaa fyysistä käyntiä. Digitaaliset palvelut ovat pääasiassa muita käyntejä tukeva palvelu, harvoin korvaavia. - Mitä vanhemmasta ja sairaammasta väestöstä on kyse, sitä suurempi tarve on kasvokkain tapahtuvalle kohtaamiselle ja potilaan tutkimiselle - Etäpalveluiden kehittäminen tarvitsee tuekseen toimivan lähipalvelun, jossa lääkärin vastaanotolle on helposti - Huolta siitä, että ehtiikö kotisairaala, liikkuva klinikka, ja digivastaanotot kehittyä ja asiakkaat omaksua käytännöt kesäkuuhun 2024 mennessä
		Henkilökunnan saatavuus	Ehdotetaan henkilökunnan kanssa käytäviä muutoskeskusteluja ja motivointia pysymään oman kunnan alueella. Heissä on suuri voimavara ja paikallistuntemus. Tärkeää myös kustannustehokkaat työmatkat kodin ja työpaikan välillä. On ensiarvoisen tärkeää huomioida henkilökunnan saatavuus, pysyminen tehtävissään, sekä haastavien ja mielenkiintoisten tehtävien tarjoaminen.
		Kuhmoisten lähipalveluiden säilyttäminen	- Kuhmoisten kunta on vanhusvoittoinen, 60-vuotiaita on yli 55 %, suuri osa kuntalaisista ei pysty asioimaan terveyskeskuksessa pelkästään sähköisesti. Kuhmoinen tarvitsee lähipalvelun eli oman terveyskeskuksen jatkossakin ja lisäksi on säilytettävä fysioterapia sekä laboratorion toiminta. Vaikka palveluvalikoima on omassa terveyskeskuksessa pienempi, on se asukkaille helpompaa ja tärkeämpää kuin se että monipalvelukeskus on kaukana. - Kiirevastaanoton ja radiologisten palveluiden osalta toivotaan yhteistyötä edelleen Jämsän kanssa. - Kuhmoisten työikäisten sosiaalipalvelut ovat olleet kunnantalolla, ne voidaan varmaan siirtää saman katon alle terveyskeskukseen - Rakennuksen todellinen kuntoluokka on 4 ja vuosina 2009-2023 on tehty suuria perusparannuksia
		Kuhmoisten vuodeosaston säilyttäminen	Vuodeosaston toiminta pitää Kuhmoisissa taata ainakin niin kauan kunnes ns. ”kunniavelka” nykyisille ikäihmisille on maksettu. - On äärettömän tärkeitä ja järkevää että tehostetun palveluasumisen rinnalla on muutama vuodeosastopaikka (esim. 2-4 paikkaa), joihin voitaisiin sijoittaa seurantaan muutamaksi päiväksi. Tämä tukisi ja auttaisi myös kotihoidon toimintaa. Vuodeosaston lakkauttaminen kasvattaa merkittävästi matkaa vuodeosastolle. - Pohdintaa siitä, millä mittareilla Kuhmoisten vuodeosastoa pidetään taloudellisesti heikosti kannattavana. Miksi Kuhmoisten vuodeosastolle ei voisi tuoda potilaita hoitoon myös muilta hyvinvointialueilta, jolloin Kuhmoisissa alueen hyvinvointi lisääntyy säilyvien työpaikkojen myötä? - Jos Kuhmoisten vuodeosasto lakkautetaan, tilat tulisi ottaa tehostetun palveluasumien käyttöön. Tämä onnistuisi todennäköisesti pienin kustannuksin ja henkilöstö voisi pysyä paikkakunnalla. On myös muita valmiita ehdotuksia tyhjien tilojen käyttämiseen.
		Muut huomiot	- Selvityksestä puuttui uusi vuonna 2023 käyttöön otettu koulurakennus. - Kouluterveydenhuolto on järkevää hoitaa esitetyllä tavalla. Huolta omaishoitajien vapaiden ja kotihoidon järjestämisestä sekä suun terveydenhuollon heikoista palveluista.

Asukasryhmien kommentit (2/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Pälkäneeseen liittyvät asukkaiden kommentit (Kyläyhdistysten kannanotto, Asukas-adressi 847 hlö, Lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kannanotto, SPR Luopioisten osasto)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Pälkäneen ja Luopioisten terveysasemien säilyttäminen lähiasemina	• Luopioisten ja Pälkäneen palvelut tulisi säilyttää • Lapsiperheet ja ikäihmiset ovat riippuvaisia julkisista terveyspalveluista. Koululaisille ja opiskelijoille oman kunnan terveyspalvelut tärkeitä. • Sosiaalipalvelujen tulee säilyä omassa kunnassa. Laboratorion odotusajat ovat jo nyt pidentyneet Pälkäneellä. Luopioisten laboratoriopalvelut tulisi säilyttää. Myös työnantajille on tärkeää, että terveyspalvelut ovat lähellä työntekijöiden poissaolojen lyhentämiseksi. • Kiireettömään hoitoon pääsy 14 vrk:n sisällä ei tällä hetkellä toteudu
		Tilat	• Palvelujen siirto Pälkäneelle ei ole mahdollista, koska tilat ovat täynnä. • Luopioisten terveysasema on hyvässä kunnossa ja kuukausivuokra vain n. 4300e
		Vaikutukset kuntaan ja naapurikuntiin	• Terveysasemat ovat edellytys kunnan elinvoiman, työllisyyden ja houkuttelevuuden ylläpitämiseksi. • Suunnitelmassa ei ole arvioitu, miten terveysasemien lakkauttaminen vaikuttaa esim. apteekkien, ikäihmisten ja mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelutalojen toimintaan. • Kangasalan päivystys on jo nyt ruuhkainen ja jonotusajat pitkiä - entä sitten, jos Pälkäneen ja Luopioisten terveysasemat lakkautetaan? Pitkät odotusajat korostuvat lasten kanssa. • Vaikutukset elinkeinoelämään: palveluverkkosuunnitelmassa ei ole lainkaan arvioitu, miten terveysasemien lakkauttaminen vaikuttaa esimerkiksi apteekkien, ikäihmisten sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelutalojen toimintaan.
		Vaikutukset lapsiperheisiin	• Lapsiperheille julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus omassa kunnassa on tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Myös koululaisille ja opiskelijoille sosiaali- ja terveyspalvelut omassa kunnassa ovat tarpeen. • Lapsiperheitä on muuttanut kuntaan taatakseen lapsille turvallisen kasvuympäristön, mikä edellyttää hyviä peruspalveluita
		Pitkät etäisyydet	• Pälkäneen itäisistä kylistä ei pääse Pälkäneelle asetetussa 30 min tavoiteajassa. Kangasalle matka on monista kylistä 50-65 km ja ajoaika n. 1h • Pitkät etäisyydet vaarantavat hoitoon hakeutumisen ajoissa. Sairauksien pahetessa hoitokustannukset kasvavat. • Kelataksien saatavuus vaikeutuu entisestään erityisesti koulupäivinä • Pälkäneellä ei ole monin paikoin toimivaa julkista liikennettä, ja liikkumisen kustannukset nousevat ja ajavat asukkaat epätasa-arvoiseen asemaan. • Liikkuminen yhä pidemmälle kasvattaa terveydenhoitopalvelujen käytöstä aiheutuvaa haittaa ilmastolle, mikä tulee huomioida myös kustannusarvioinneissa
		Digi- ja liikkuvat palvelut	• Digipalvelut auttavat nuorempaa väestöä. Ikäihmisiltä puuttuu digitaidot- ja välineet. • Digi- ja liikkuvista palveluista puuttuu tieto kustannusvaikutuksista. Digi- ja liikkuvia palveluja tulisi pilotoida ennen sulkemispäätöksiä • Erityisesti lasten kanssa vanhemmilla on perusteltu huoli, osaako etälääkäri huomioida kaiken mahdollisen, kun lasten tutkiminen on usein muutenkin aikuisia haastavampaa. • Mielenterveyden haasteet ovat iso ongelma varsinkin nuorilla, mutta myös lapsilla: digilääkärin kanssa asiointi ei korvaa oikeita ihmiskontakteja.
	<i>Huomioidaan valmisteluprosessissa</i>	Valmistelu-prosessi	• Hyvinvointialuelaki edellyttää, että palveluja suunnitellaan yhdessä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kanssa • Asukkaiden kuulemiselle tulisi varata aidosti aikaa

Asukasryhmien kommentit (3/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppulaan liittyvät asukkaiden kommentit (vanhus-neuvosto, Tehyn ja Superin paikalliset ammattosastot, keskustelutilaisuus)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Mänttä-Vilppulan palvelujen säilyttäminen	- Alueen vuodeosasto tulee säilyttää. Toiminnan lopettamisella on vakavia vaikutuksia asukkaiden hyvinvointiin iästä riippumatta - Vuodeosastolla on 25 hoitopaikkaa ja usein on jouduttu ottamaan potilaita jopa ylimääräisille paikoille. Hyvä lääkärin vastaanotto ja tulosten saanti vaatii lähelle myös vuodeosaston - Reuna-alueiden väestö ikääntyy, joten terveyspalvelujen saatavuus on tärkeää, lähipalvelut tuovat turvaa ja hyvinvointia - Pirhan tulisi toteuttaa strategiansa mukaisesti yhdenvertaiset palvelut kaikille Pirkanmaan maakunnan asukkailla. - Kiirevastaanoton lakkauttaminen vaarantaisi merkittävästi potilasturvallisuuden: kiirevastaanottoa tarvitsevat kaiken ikäiset, ei vain ikäihmiset. Pienten lasten sairastuessa heidän vanhempansa joutuvat jäämään pois töistä hoitamaan sairasta lasta. Jos kiirevastaanotto ja palvelut viedään meiltä pois, lähtevät nuoretkin helposti muualle, lähemmäksi palveluja. - Lisäksi työikäisten sosiaalipalveluiden, tulisi jatkaa toimintaansa, ja myös laboratoriotoinnin - Huomioitava ikäihmisten asumisen turvallisuus sekä ihmisarvon säilyttäminen
		Palvelujen vaikuttavuus ja saatavuus	- Palvelujen vaikuttavuus voi heikentyä jos saavutettavuus huononee. Ikäihmisillä matka-aika palveluun tai vieras ympäristö saattavat vähentää tai pahimmillaan estää palveluun hakeutumisen.. - Lasten oikeuksien toteutuminen heikkenee, jos palvelun saaminen on kiinni vanhemman jaksamisesta tai kyvykkyydestä hakea palvelua. - Kroonisten sairauksien pitkäaikaishoito tai useita käyntejä vaativa hoidot tulisi järjestää riittävän lähellä potilasta. - Onko omaisilla mahdollisuutta vierailla osastolla, jos matka-aika on pitkä tai vaativa (usean julkisen liikenteen käyttö) - Julkisen liikenteen saatavuus alueella on huono - Hoivapalvelut eivät korvaa lääketieteellistä hoitoa: Oma toiminta on ollut tehokasta ja helpottanut Acutan painetta sekä TAYS:n kalliilta sairaansijoilta on viiveettä päässyt Mänttään jatkohoitoon. - Ei tiedetä, mitä palveluiden korvaaminen liikkuvilla ja digipalveluilla käytännössä tarkoittaa, koska sellaisia ei ole kokeiltu. Mänttä-Vilppulan kaupunki olisi halunnut, että korvaavien palvelujen toimivuus olisi kokeiltu ennen kuin aletaan lakkauttaa toimintoja. Kiirevastaanottojen osalta ambulanssia voi joutua odottamaan tässä suunnitelmassa jopa 44 minuuttia.
		Kustannukset	- Matkakustannukset voivat aiheuttaa hoitoa enemmän kustannuksia - Avohoidon ja diagnostisen hoidon keskittäminen aiheuttaa matka- ja menetetyt työajan kuluja
		Koulutus	Mänttä-Vilppulassa on lähihoitajakoulutus, jonka opiskelijat suorittavat harjoittelunsa vuodeosastolla. Harjoittelupaikan menetys voi vähentää opiskelumääriä ja hankaloittaa osaavan työvoiman saamista alueelle.
		Tilat	- Vuodeosaston paikat ovat olleet täynnä. Vuodeosastojen yhdistäminen edellyttää uudisrakentamista. - Vuodeosasto on hyvässä kunnossa
		Työntekijöiden kato	Lakkauttaminen ja supistaminen tulevat vaikuttamaan kunnan elinvoimaisuuteen ja hoitotyöntekijöiden työmotivaatioon. Pelkona on, että vuodeosaston lakkautus ja kiirevastaanoton toimiajan supistaminen ajaa hoitajia alanvaihtoon, muutenkin jo tiukentuneessa hoitajapulassa.
		Aluepoliittiset vaikutukset	Suunnitelma kiihdyttää alueen muuttotappiota, vähentää reuna-alueiden työvoiman vetoja pitovoimaa, sekä pienentää kunnan verotuloja. Tämä puolestaan vähentää nuorten kiinnostusta jäädä paikkakunnalle. Suunniteltu palveluiden supistaminen asettaa asuinalueet eriarvoiseen asemaan.

Asukasryhmien kommentit (4/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalisiin liittyvät asukkaiden kommentit (12 eri lausujatahoa)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Ikaalisten palveluiden ja sote-keskuksen säilyttäminen	- Suunnitelmat on otettu vastaan järkytyksellä; Ikaalisten sote-palvelutuotanto on kuitenkin kilpailukykyinen myös taloudellisesti. - Ikaalisiin on aikanaan kehitetty Pirkanmaan ensimmäinen Sote-keskus, johon on koottu monipuolisesti perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja vanhuspalveluiden toimintoja. Sen eri toiminnot ovat saaneet maakunnallista ja valtakunnallista kiitosta. - Ikaalisissa on onnistuttu luomaan toiminnan kulttuuri, jossa sosiaali- ja terveyshuollon välillä ei ole suurta kuilua - Vuodepaikkoja mahdollista lisätä 60-90 asukaspaikkaan. Vuodeosaston käyttöaste on ollut hyvä, päivystyksen kanssa tehty hyvää yhteistyötä ja potilaita otettu jatkohoitoon. Kotisairaanhoido hyötyy myös sote-keskuksesta. Lupapaikkatoiminta saanut kiitosta ja vähentänyt esh:n ja päivystyksen käyttöä. - Pirhan strategian painopisteet eivät toteudu ja asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa, jos Ikaalisten sote-palveluita ajetaan alas. - Toiminnan kehittämisen on mahdollistanut sote-keskukseen 10 vuotta sitten tehty erittäin mittava liki 10 miljoonan euron peruskorjaus. Kiinteistö on erinomaisessa kunnossa ja Ikaalisten sote-keskus on tiloiltaan yksi Pirkanmaan parhaista - Supistaminen tulisi kohdistaa ensisijaisesti Hämeenkyrön terveyskeskukseen ja Parkanon yksikköön, sillä Ikaalisten tila ovat paremman ja saavutettavammat kuin niissä, ja Ikaalisten palvelut voidaan skaalata ylöspäin; tämä tuo myös säästöjä - Ikääntyneiden palveluasumista on kehitetty ja investointisuunnitelmat ovat selkeät
		Etäisyys	- Asiointi naapurikuntiin vaikeutuisi pidentyvien matkojen takia. Merkittävä osa asukkaista ei pystyisi itsenäisesti hakeutumaan paikkaan, missä palvelua olisi tarjolla. Ainoa tapa selviytyä on läheisten apu tai taksi, koska julkista liikennettä ei juurikaan ole käytettävissä. Kela-taksi on merkittävä kustannus. - On hyvin tärkeää, että omaisilla on lyhyt matka katsomaan läheisiään. Tällä on merkitystä myös potilaan toipumisen kannalta. - Kun palvelua saa matalalla kynnyksellä tutusta sote-keskuksesta, niin hoidon aloitus ei viivästy. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kalliimmat. - Henkilökunnan voi olla mahdotonta liikkua kauemmaksi ja julkista liikennettä ei saada lisättyä tällä aikataululla. On keskusteltava mm. työaikajoustoista - Näkövammaisille liikkuminen uudessa ympäristössä on haastavaa, uusi ympäristö tuo turvattomuuden tunnetta ja apuvälineiden saaminen vaikeutuu
		Digi- ja liikkuvat palvelut	- Digipalvelujen kehittäminen ja laajentaminen osaksi terveydenhuollon toimintaa ei tuo ikäihmisille eikä esimerkiksi näkövammaisille tuo merkittävästi helpotusta. Terveystieteiden toimijoiden henkilökohtainen tapaaminen ja palvelujen saaminen terveysasemalla on erittäin tärkeää. - Digitalisaatiosta ei ole ihmisen korvaajaksi. Tulee huomioida mm. näkövammaisten kouluttaminen. Digipalveluissa jo yhteystietoja on vaikea löytää - Huolta siitä, että liikkuvia palveluita ei ole suunniteltu ja resursoitu riittävästi ennen toimipisteistä luopumista - Ikaalisten sote-keskus voi tarjota jo olemassa olevien laajojen tilojensa kautta tukea liikkuvien palveluiden toiminnolle ja palveluille, myös ensihoito
		Vaikutus kuntaan ja koulutus	- Suunnitelmilla on vaikutus Ikaalisten elinvoimaan. Jos sote-palvelut katoaa, niin vaikea houkutella lapsiperheitä. Todennäköisempää on, että poismuutto Ikaalisista vain lisääntyy ikäluokkaan katsomatta. - Ikaalinen on koulutuskaupunki ja opiskelijoillakin on oikeus lähipalveluihin terveydenhuollon osalta. On myös huomioitava, että Ikaalisissa annettavalle lähihoitajakoulutuksella on erittäin tärkeää, että paikkakunnalta löytyy riittävästi harjoittelupaikkoja
		Vaikutusten arviointi	- Vaikutusten arviointi on ollut puutteellinen eikä näy suunnitelmissa. Huolta siitä, onko suunnitelmissa huomioitu kesäasukkaat - Myös ostopalveluita tulee arvioida kriittisesti
		Henkilöstön saatavuus	- On pidetty huolta työntekijöiden ammattitaidosta. Työvoiman saannissa ei ole ollut sen enempää vaikeuksia kuin muuallakaan Pirkanmaalla. - Henkilöstön vaihtuvuus on ollut pientä. Hoitajien ja lääkäreiden yhteistyö on ollut sujuvaa. Työhyvinvointi on hyvää ja työ antaa mahdollisuuksia kehittymiseen - Suunnitelmien toteutuminen ei ainakaan lisää alan vetovoimaa, jos henkilöstöä siirrellään pitkin poikin Pirkanmaata
	<i>Huomioidaan valmisteluprosessissa</i>	Osallistaminen	- Asiaa ei ole viety eteenpäin hyvän hallintotavan mukaisesti. Asiaa on valmisteltu salassa asukkailta, työntekijöiltä ja luottamushenkilöiltä. - Olisi vaatinut henkilöstön informoimista ennen aluehallituksen esityslistan julkistamista. Henkilöstöedustajien mahdollisuus tutustua aineistoon on ollut riittämätöntä ja lausuminen riittävällä laajuudella on mahdotonta. - Ammattiryhmiä ei ole huomioitu riittävästi ja esimerkiksi lähihoitajien edustajia ei ole ollut työryhmissä

Asukasryhmien kommentit (5/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Sastamalaan liittyvät asukkaiden kommentit (Mouhijärven Eläkkeensaajat, kaupunginvaltuutettujen ja asukkaiden vetoomus, Äetsässä toimivien yhdistysten kirje)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Mouhijärven terveyskeskuksen säilyttäminen	- Mouhijärven terveyskeskus sijaitsee kehittyvän ja kasvavan taajamamme aivan ytimessä, juuri valmistuvan yhtenäiskoulun naapurissa - Kattavat terveyspalvelut Sastamalan kaupungin pohjoispuolella turvataan vain säilyttämällä Mouhijärven oma sivuterveysasema, ja se mahdollistaa harva-asutusalueen asukkaiden palvelemisen laajalla alueella. - Terveysaseman lähistöllä on paljon rivitaloja ja pieniä kerrostaloja, joissa asuu pääosin iäkkäämpää väestöä. Monet ovat muuttaneet keskustaajamaan Mouhijärven maaseudulta, jota terveyspalvelut ja kauppa sijaitsevat lyhyen kävelymatkan päässä. Lapsiperheitä alueelle muuttaa Sastamalan ulkopuolelta edullisten, avariiden ja kauniiden tonttien vuoksi. Alue onkin siis kasvava ja kehittyvä. - Mouhijärven terveysasema on hyvässä kunnossa oleva rakennus. - Terveysasemalle on saatu tähän asti hyvin henkilökuntaa. Lisäksi kävijämääriä selvityksessä väärentää se, että Mouhijärven terveysasema on ollut kesäsulussa puolitoista kuukautta. Usein lääkäriaikaa tilatessa asiakkaita ohjataan Sastamalan pääterveysasemalle. - Nokian kasvupaine aiheuttaa painetta terveyspalveluille, ja heitä lähellä ovat Mouhijärven palvelut. Jos Mouhijärven kiireettömiä palveluita supistetaan, se ruuhkuttaa kiireellisiä palveluita niin Nokialla kuin Vammalassa
		Äetsän terveysaseman huomioiminen	- Pirhan tulisi huomioida Peuhulassa sijaitseva terveysasema, joka on erittäin hyväkuntoinen ja on palvellut ikäihmisiä, joilla on paljon perusterveydenhuollon asiointitarvetta - Toiveena on saada sinne näytteenottopiste sekä terveydenhoitajan vastaanotto kahdesti viikossa sekä hammashuollon jatkuminen - Näillä toiveilla pyritään säästämään vanhusväestön matkakuluja sekä hammashuollon osalta lasten vanhempien poissaoloja
		Etäisyydet	- Palvelutarpeet ja pitkät etäisyydet huomioiden Sastamalassa ei voida siirtyä yhden terveysaseman palvelurakenteeseen - Terveysasema sijaitsee Uotsolassa noin puolen tunnin ajomatkan päässä Sastamalan keskustan laajemmasta sote-asemasta. Mouhijärven terveysasemaa käyttävät kuitenkin myös esimerkiksi vielä kauempaa kulkevat suodenniemeläiset ja kiikoislaiset. Heille matkaa lähimmille terveysasemille Sastamalan keskustaan, Nokialle tai Tampereelle kertyykin jo reilusti yli puoli tuntia. - Julkista liikennettä Sastamalan alueella on hyvin vähän ja se nojautuu pitkälti palveluliikenteeseen ja koululaiskuljetuksiin - Jos helposti saavutettavaa julkista liikennettä ei ole, omaisia ei löydy kuljetusapuun ja Kelataksin omavastuuosuus on liian suuri, niin hoitaja- tai lääkärikäynti saattaa jäädä väliin, vaikka tarve olisi todellinen.
		Palvelujen saatavuus ja vaikuttavuus	- Ymmärrämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue on pakotettu tekemään toimia talouden alijäämän kattamiseksi. Mouhijärven terveysaseman lakkauttaminen on mielestämme hyvin lyhytnäköinen teko. Ikäihmisille ja pitkäaikaissairaille terveysaseman loppuminen omasta lähipiiristä voi haitata suuresti perussairauksien, kuten diabeteksen, hoitoa. Mikäli perussairauksien hoito ja seuranta jäävät perustasolla huonolle tolalle, inhimillisen kärsimyksen lisäksi se johtaa usein myös kalliimmin erikoissairaanhoidon tarpeeseen ja näin lopulta kertaantuessaan säästöjä ei synnykään. - Ikäihmisten kannalta ongelmana on toimimaton joukkoliikenne, eikä oma terveys mahdollista autolla ajamista. Usein heistä, jotka eniten tarvitsevat palveluita, asuvat niistä kaikkein kauimpana. Taksien saatavuus on ylipäänsä heikkoa.
		Digi- ja liikkuvat palvelut	Ensin olisi pitänyt lähteä miettimään, miten palvelut lähdetään toteuttamaan, esim. digitaaliset palvelut tai terveystaksit, ennenkuin tehdään päätöksiä palveluverkon karsimisesta.
		Kaupungin vetovoimaisuus	Alue vetää paljon nuoria perheitä, jotka tarvitsevat terveyspalveluita. Terveyskeskuksen palvelualueella on lähes 10 000 asukasta

Asukasryhmien kommentit (6/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Juupajokeen liittyvät asukkaiden kommentit (Juupajoen seurojen ja yhdistysten kannanotto)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Yhteisöllisyys	Suomalaisen yhteiskunnan yksi tärkeä voimavara on vapaaehtoistoiminta. Jokaisesta kunnasta löytyy suuri joukko yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa lisääviä seuroja ja yhdistyksiä, joiden jäsenistö kattaa melkoisen osan ainakin pienten kuntien asukasmäärästä.
		Palveluverkon säilyttäminen	Me Juupajoen seurat ja yhdistykset emme millään voi hyväksyä suunnitelmaa Pirkanmaan hyvinvointialueen tulevaisuuden palveluverkosta, jossa Juupajoen terveysasema on lakkautettavien listalla. Nimenomaan perusterveydenhuollon piti olla turvattu hyvinvointialueen leveiden hartioiden avulla. Kohtalotovereita on toki useita, lähes kaikki pieniä kuntia kaukana Tampereesta.
		Kunnan elinvoimaisuuden menetys	Pirhan suunnittelijoiden tulisi ymmärtää, että moiset leikkaukset ovat juuri pienessä yhteisössä kohtalokkaita. Juupajoella terveysasemalla sijaitsevat saman katon alla lääkäripalvelut (myös vanhainkodin asukkaiden), neuvola, laboratorio, fysioterapia, päiväkeskus, ambulanssiasema sekä hammaslääkäri, jossa esim. koululaisten hammashoito tapahtuu. Vieressä on apteekki. Samassa kiinteistössä on kunnanviraston lisäksi ravintola, kodinkoneliike ja pari tuntia viikossa auki oleva pankki. Miten näiden kaikkien käy, jos kylän tärkein palvelu, terveyskeskus, lakkautetaan?

Asukasryhmien kommentit (7/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ruoveteen liittyvät asukkaiden kommentit (vanhusneuvosto)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Ruoveden palveluiden säilyttäminen	- Ruoveden väestöstä yli 60-vuotaita on 48 % ja yli 80 vuotaita 12 %. Ikääntyneiden runsas määrä on tyypillistä maaseutukunnissa. - Ruovedelle on merkitty työikäisten sosiaalipalvelujen toimipiste ja se sijaitsee nyt samassa rakennuksessa kuin lääkärien vastaanotto. Suunnitelma puoltaa sitä, että fyysinen vastaanottopiste on samassa paikassa kuin sosiaalipalvelujen toimipiste. - Väestön ikärakenteesta johtuen fyysinen toimipiste tulee säilyttää Ruovedellä, aukiolopäiviä voitaneen vähentää, jos digipalvelut ja liikkuvat palvelut toimivat. Ruoveden poliklinikka sijaitsee keskellä Tampere- Mänttä- Virrat aluetta. - Lasten ja äitien neuvolavastaanotto on säilytettävä Ruovedellä. - Vapaa-ajan asukkaat ja etätöitä tekevät käyttävät myös poliklinikkaa ja vuodeosastoa. Emme tiedä, miten ne käynnit näkyvät tilastoissa. - Ruoveden Vuodeosastolla on 18 paikkaa, hyvä oma lääkäri ja hyvä henkilökunta, työvoimatilanne on hyvä. Vuodeosasto on ollut perinteisesti omaishoitajien tukipiste, toimiva saattohoitopaikka ja ulkokuntalaisten hoitopaikka. Lisäksi vuodeosastolla hoidetaan ns.lupapaikkalaisia – vakavasti sairaita henkilöitä, jotka pystyvät välillä olemaan kotona ja pääsevät osastolle suoraan ilman lääkärissä käyntiä, kun vointi sitä edellyttää.
		Palvelujen saatavuus ja saavutettavuus	- Asiakaslähtöisyys ja yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus eivät toteudu, jos Ruoveden poliklinikka lopetetaan ja/tai vuodeosasto lakkautetaan. - Palvelujen monimuotoisuus ja saavutettavuus ei aukea ilman yksityiskohtaisempaa selvitystä.
		Tilat	Poliklinikan toimitilat ja vuodeosasto ovat hyvässä kunnossa remonttien myötä.
		Vaikutukset kuntaan	Kunnan vetovoima ja elinvoima heikkenee ja paluumuuttoa suunnittelevat ja lapsiperheet suuntaavat paikkakunnalle, missä fyysinen toimipiste sijaitsee.
		Digi- ja liikkuvat palvelut	- Digipalvelut ja liikkuvat palvelut on saatava toimimaan ennen kuin kasvokkain saatavien palvelujen vähentämistä voidaan ajatella. - Ikääntyneet henkilöt pystyvät vähemmän käyttämään digivastaanottoa ja muita digipalveluja ja myös omalla autolla kulkeminen ei läheskään kaikilta onnistu.
		Etäisyydet	- Pitkät välimatkat ja huonot julkisen liikenteen yhteydet tekevät kulkemisen Virroille tai Mänttään hankalaksi. Kela-taksien omavastuu on kallis ja hintatasosta jatkossa ei ole tietoa. - Julkinen liikenne Mänttään ja Virroille on todella huono. Omaisten vierailut Virroilla tai Mäntässä oleville vuodeosastoille vaativat erityisjärjestelyjä, jos omaa autoa ei ole. Kaukana sijaitseva saattohoitopaikka on sekä potilaalle että läheisille erittäin ikävä asia ja jättää pahan mielen.

Asukasryhmien kommentit (8/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kihniöön liittyvät asukkaiden kommentit (asukasaloite 813 hlö, vanhus- ja vammais-neuvosto, useiden yhdistysten yhteinen kannanotto, kuntalaiskirje)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Kihniön palveluiden säilyttäminen ja palvelutarve	- Hyvinvointialueen päättäjien toivotaan tiedostavan oikeasti Kihniön kunnan väestörakenne ja täällä olevien hyödynnettävien tilojen tilanne. Palvelut pyörivät tällä hetkellä suurelta osin sijaishenkilöiden varassa, vuodeosastopaikat ovat ylikuormittuneina Parkanon terveyskeskuksessa sekä Kela-taksien taksiliikenne runsasta ja kallista siitä maksaville henkilöille. Vanhuksia siirretään muualle viimeisiksi hetkiksi. - Kihniöläiset haluavat tulla hoidetuksi omalla paikkakunnallaan sairauksien kohdatessa ja haluavat viettää viimeiset elinvuotensa tutussa ympäristössä - Meidän omalääkärimme nauttivat Taysissa suurta luottamusta ja lähettäisivät potilaita tänne jatkohoitoon, jos se olisi mahdollista - Palvelutarve lisääntyy huomattavasti väestön vanhetessa. Kun pth toimii hyvin, esh:n tarve vähenee ja kokonaiskulut pienenevät. - Kela-takseissa saatavuusongelmia ja ne nostavat potilaiden kokonaiskustannuksia. Kihniöllä taksipalveluiden tarve lisääntynyt merkittävästi - Pth:n puute lisäisi ambulanssikuljetuksia mikä viivästyttää hoitoa ja nostaa kustannuksia
		Suutarin Pihlajan toiminta	- Suutarin Pihlaja toimii tällä hetkellä Kihniössä paikkana, jossa on tehostetun palveluasumisen tarpeessa olevat ikäihmiset, vuodeosastolle kuuluvia vanhuksia sekä saattohoitopotilailta: tehostetun palveluasumisen yksikön palveluihin kuuluu myös mm toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta. Tällä hetkellä tuntuu ettei näitä ehditä asukkaille tarjoamaan, koska huonompikuntoisten asukkaiden hoito vie kaiken ajan. - Lääkäripalvelut tässä yksikössä hoidetaan Helsingistä käsin etälääkäritoimintana vaikka vieressä on potilasvastaanotto ja siellä lääkärit.
		Tilojen hyödyntäminen	- TK:ssa on riittävät ja remontoituidet sekä esteettömät tilat. Voidaan myös tarjota esim. Parkanolle väistötiloja. Tänä vuonna remontoituissa tiloissa voidaan tarjota esim. kuntoutuspalveluita, hammashoitoa, laboratoriopalveluita sekä infektiovastaanottoa. Myös mahdollisuus vuodeosastopaikoille. Kuntalaisilla pelko lähipalveluiden poistumisesta. Kihniön kuntalaiset haluavat, että olemassa olevat tilat hyödynnetään ja näin ollen turvattaisiin palvelut lähellä. - Nyt tarvittaisiin kipeästi kihniöläisille sairaalasta kotiuttamistiloja, omaishoidon vapaita varten intervallijaksoihin tiloja ym. Tällä hetkellä kuntalaiset joutuvat olemaan Parkanon terveyskeskuksen tiloissa joissa vuodeosastopaikat ovat täynnä jatkuvasti
		Henkilöstö	Kihniön TK:ssa on ammattitaitoinen henkilökunta eikä rekrytointiongelmia: omat hoitajat ja lääkärit tuntevat asiakkaat jo 15-20 vuoden takaa ja osaavat kohdata asiakkaat mutkattomasti ja asiantuntevasti, ja osastosihteeri ohjaa varmaan ottein hoitopolun alkuun
		Vaikutukset kuntaan	- TK:n lakkauttaminen vaikuttaisi kunnan elinvoimaan, sillä 25-40-vuotiaille asukkaille kyselyn mukaan peruspalveluiden toteutuminen on tärkeää - Kustannuksissa säästetään kouluterveydenhuollossa, jos heillä on aina sama terveydenhuollon henkilökunta. Koululaisten matkoista toisille paikkakunnille tulee kuluja, ja vanhempien poissaolot töistä lisääntyvät lasten lääkärikuljetusten vuoksi - Jos hoitohenkilökunnan vakantseja perustetaan, herää nuorilla halu ja uskallus asua Kihniössä ja kasvattaa uusia veronmaksajia kuntaamme
		Yhdenvertaisuus	- Yhdenvertaisuus parantaa palveluiden saavutettavuutta, kohdennettavuutta, vaikuttavuutta - Ne asukkaat, joiden arjessa on haasteita, eivät välttämättä pääse palveluihin jos kivijalkatoiminta lakkautetaan, eteenkin ikääntyneet. Kihniössä on suhteellisesti paljon vanhuksia sekä sairaita.
		Digi-/liikkuvat palvelut	- Liikkuvien palveluiden toteutumisesta on epäilyksiä resurssipulan sekä huonokuntoisten teiden vuoksi - Lisäksi on huoli siitä, miten digipalvelut aiotaan järjestää ikääntyville - kaikilla ei ole osaamista tai vaadittavia laitteita. Ikääntyneelle väestölle tulisi olla palveluiden käyttökoulutusta ja tämä tulisi tehdä suunnitelmallisesti. Tarvetta on kasvokkaisille kohtaamisille
		Kustannusvaikutukset	- Ei ole tiedossa tehtyä kustannusvertailua siitä, mitä liikkuvien ja digipalveluiden käyttöönotto tulee maksamaan. - Pitäisi huomioida myös palveluiden saatavuuden ennaltaehkäisevä merkitys, välilliset kustannukset sekä laadulliset vaikutukset kuntalaisiin - Tehdyt kuntoarviot terveysasemista ovat vajavaisia, ja suurempiin yksiköihin keskittäminen tarkoittaisi merkittäviä lisäinvestointeja

Asukasryhmien kommentit (9/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Urjalaan liittyvät asukkaiden kommentit (Eläkeliiton Urjalan yhdistys)	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Urjalan palveluiden säilyttäminen	• Urjalan kunnan terveyskeskusta ei saa lakkauttaa. • Kunnan väestörakenne painottuu paljon palveluja käyttäviin ikäihmisiin.
		Etäisyydet	• Alueen julkiset liikenneyhteydet ovat huonot ja välimatkat pitkät.
		Tilat	• Kunta on investoinut sote-rakennuksiin viime vuosina runsaasti.
		Vaikutukset kuntaan	• Jos Terveysaseman lakkautus toteutuu moni lapsiperhekin äänestää jaloillaan ja saamme kantaa kunnan vaakunan arkistoon. Kukkivan Urjalan kunnan taru on sen jälkeen historiaa. Kukkivan Urjalan Kuntastrategia joutaa silppuriin.
		Asukkaiden kuuleminen	• Olisi ollut reilua ja oikeudenmukaista, että kuntia, asukkaita ja Pirhan työntekijöitä olisi kuultu heti prosessin alkuvaiheessa. Miksi Asukastilaisuutta ei järjestetä Urjalan kunnassa? • Tämä tyyli, millä Pirha on nyt toiminut, on kaukana hyvästä hallinnosta ja osoitus demokratian puutteesta.

Asukasryhmien kommentit (10/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ylöjärveen liittyvät asukkaiden kommentit (Kurun seudun eri yhdistyksiä)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Alueelliset huomiot	- Kurun alue ilman aluerajoja näyttää olevan huomiota herättävän autio - Palveluverkon täplä Kyrönlahdessa antaa väärän vaikutelman etäisyyksistä - Kurusta asioimissuunta ei ole Virroille tai Hämeenkyröön
		Palveluiden toiminta	- Mitä liikkuvat palvelut tarkoittavat käytännössä näillä pitkillä etäisyyksillä? Tarkoittaako se mm. Sitä, että palvelua ei ole jokaisena arkipäivänä? - Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, ne on turvattava oppilaitoksien yhteydessä - Suun ja hampaiden hoito tulee säilyä lähipalveluna - Laboratoriopalvelut nykymallilla ovat toimineet kohtuullisesti ja ne tulee säilyttää - Neuvolatoiminnat tulee säilyttää lähipalveluna, lapsiperheille pitkät matkat esim. neuvolaan tai kipeänä sairaanhoitajalle tai lääkärille ovat todella suuria ponnistuksia. - pysyvät, jatkuvat hoitosuhteet auttavat ja helpottavat monella tasolla - Ikäihmisten palvelut vaativat selkeitä palvelupolkuja - Samoin lasten ja nuorten palvelupolut tulisi olla mallinnettuja - Omaishoidon tukipalvelut ja hoitajien vapaapäivien lomitukset tulee olla saavutettavia - Kotihoidon työntekijöiden 'varikko' tulee olla keskeisellä paikalla
		Yhteydet ja kuljetukset	- Heikot julkisen liikenteen yhteydet ja pitkät etäisyydet vaikeuttavat hoitoon hakeutumista - Kehnot tietoliikenneverkot vaikeuttavat digipalveluihin pääsemistä - Taksit ovat kiinni koulukyydeistä, joten niiden osalta kysyntä ylittää tarjonnan jo nykyisellään - olisi tärkeää, että apteekki pysyisi Kurussa pystyssä ja kotihoidon asiakkaiden ostot esim. palvelusetelillä edelleen Kurusta eikä kilpailutuksella kaukaa joltain isolta toimijalta - Pelastuspalveluiden kysyntää lisää vilkkaasti liikennöity kantatie 65 ja suuri vapaa-ajanasukkaiden määrä

Asukasryhmien kommentit (11/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Perusterveydenhuollon palveluverkko-suunnitelmat (Pirkanmaalaisten terveyskeskus-lääkäreiden vastine)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Selvityksen tiedot eivät ole oikeellisia	• THL:n avoHilmo-tilastodatan on tunnistettu olevan puutteellista ja todennäköisesti nykyiset käyntimääräluvut ovat alakanttisia todellisuuteen nähden. Taustamateriaalissa esitetyt kuvaukset perusterveydenhuollon ammattilaisen arkipäivistä eivät myöskään vastaa nykypäivän terveyskeskuksen todellisuutta. • Hoidamme tällä hetkellä vastaanotoilla pääasiassa monisairaita ja -ongelmaisia potilaita, ja huomattavan paljon asioita hoidetaan puhelimitse tai ilman reaaliaikaista kontaktia potilaan kanssa (esim. tutkimustulosten tulkinta). Lyhyellä käynnillä hoituvia ”yhden asian potilaita” näkee terveyskeskuksessa enää harvoin • Ajankäyttöä on enää vaikea tehostaa, sillä avustavaa henkilökuntaa on karsittu minimiin jo. Lisäksi on toimimattomia laitteita.
		Digipalveluihin siirtymän vaikutuksista	• Digitaalisuuteen sisältyy paljonkin mahdollisuuksia, kunhan tekninen toteutus on riittävän laadukas ja siinä huomioidaan hoidon jatkuvuus. Perusterveydenhuollossa olennaista on, että potilas tuntee ammattilaisen, jonka kanssa asioi ja luottaa tähän • Palveluverkkoselvityksen taustamateriaaleissa oli ehdotuksia siitä, millaisia asioita etävastaanotolla voitaisiin hoitaa. Osa näistä asioista on hoidettu etänä jo vuosia, ja osa ei tarvitse terveydenhuollon ammattilaisen vastaanottoa lainkaan, joten materiaalista välittyi sellainen kuva, ettei perusterveydenhuollon nykytilannetta tunneta riittävän hyvin. Meillä ei ole tutkimusnäyttöä siitä, että etähoidon lisääminen tuottaisi väestölle terveyshyötyä, emmekä vielä tiedä paljoakaan sen vaikutuksesta potilasturvallisuuteen.
		Näyttöön perustuva hoito	• Terveyskeskus on parhaimmillaan erinomainen, kustannustehokas ja väestölle laadukasta hoitoa tarjoava moniammatillinen keskus • Esimerkiksi hyvän hoidon jatkuvuuden perusterveydenhuollossa on osoitettu olevan yhteydessä väestön pienempään sairastavuuteen, pienempään sairaalahoidon tarpeeseen päivystysaikoina ja pienempään kuolleisuuteen • Vahvempi perusterveydenhuolto on yhteydessä pienempiin terveydenhuollon kustannuksiin
		Perustason palveluiden turvaaminen	• Mielestämme väestölle tulee turvata riittävät ja toimivat perustason lähipalvelut. Perusterveydenhuollon tulee perustua kohtaamiseen ja hoidon jatkuvuuteen eivätkä pelkät etäyhteydellä tarjotut konsultaativastaukset riitä. Potilaiden tunteminen mahdollistaa heidän kokonaisvaltaisen hoitonsa. • Pelkonamme on, että jos palveluverkko kovasti supistuu, ei väestö hakeudu palvelujen piiriin ”ennen kuin on pakko”, jolloin monesti jo tarvitaan kalliimpaa erikoissairaanhoitoa. Kokemuksemme on, että kiireettömän toiminnan supistuessa potilaiden palvelutarve valuu epätarkoituksenmukaisesti kiirevastaanotoille ja yhteispäivystyksiin. Tästä on myös kansainvälistä näyttöä • Toivoisimme myös lisätietoa siitä, miten vaikutusarviossa on huomioitu palveluverkon supistamisesta johtuvat todennäköiset rinnakkaiskustannukset, esim. potentiaalinen ensihoidon käytön lisääntyminen

Asukasryhmien kommentit (12/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Palvelu- verkoston uudistus (Tampereen yliopisto)	Huomioitu valmistelussa	Yliopiston ja hyvinvointialueen yhteistyö ja koulutukseen sekä tutkimukseen panostaminen	- Yliopiston näkökulmasta on tärkeää, että hyvinvointialueen ja yliopiston läheinen ja hyvin toimiva yhteistyö jatkuu ja edelleen kehittyy. - Tavoitteeksi tulee asettaa, että PIRHA on jatkossa valtakunnallisesti tutkimus- ja koulutusmyönteisin hyvinvointialue. Sen kautta alueelle saadaan vaikuttavimpia ratkaisuja nopeimmin käyttöön sekä osaavaa työvoimaa, josta hyvinvointialueet joutuvat kilpailemaan tulevaisuudessa entistäkin kovemmin. - On tärkeää, että lääketieteen lisensiaatin ja erikoislääkärikoulutuksen sekä muiden terveydenhuollon ammattilaisten monipuolisen ja laadukkaan koulutuksen järjestämisessä menestyään myös jatkossa. Yhteistyön sateenvarjon alla toteutuvat esimerkiksi koulutusvirat ja monipuolinen kiertomahdollisuus sairaalaorganisaation eri työpisteissä koulutuksen aikana, tämä on ratkaisevan tärkeää esimerkiksi erikoistuvien lääkäreiden koulutuksessa. Yhteisenä tavoitteena on, että PIRHA saa jatkossakin alan kehittymiskykyisiä huippuasiantuntijoita työvoimakseen. - Akateemiset asiantuntijat takaavat tutkimukseen perustuvan tiedon välittymisen suoraan hoitokontaktiin ja hoidon kehittämiseen, lisäksi näin taataan tulevaisuudessa yhä tärkeämpi arviointiosaaminen diagnostiikan ja hoidon vaikuttavuudesta (= laadukasta ja tehokasta hoitoa). Esim. hyvän yhteistyön alustasta ja ympäristöstä: KYLSE-sote-keskuksen suunnittelu ja perustaminen Kaupin kampuksen alueelle.
		Sote-uudistus vaikuttaa jokaiseen	Sote-uudistus ja siihen liittyvä palveluverkoston uudistaminen vaikuttavat jokaisen suomalaisen elämään asuinpaikasta riippumatta. Ne vastaavat nykyisen sosiaali- ja terveydenhuollon haasteisiin, kuten palvelujen eriarvoisuuteen, kustannusten kasvuun, henkilöstöpulaan ja väestön ikääntymiseen.
	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Palvelujen kehittäminen kokonaisuutena ja asiakaslähtöisesti	- Ihmisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja tulee kehittää kokonaisuutena. Sote-uudistus avaa mahdollisuuksia luoda katkeamattomia palveluketjuja ja kokonaisuuksia, jotka vastaavat ihmisten yksilöllisiin tilanteisiin ja tarpeisiin. - Moniammatillisesti toimivia palveluja tulee kehittää ja sovittaa yhteen asiakaslähtöisesti, samalla huomioiden niiden oikea-aikaisuus, vaikuttavuus ja kustannukset. Palveluverkoston uudistamiseen liittyvässä materiaalissa esitetty "Laajempia muutoksia" -skenaario on välttämätön, jotta palvelut voidaan turvata riittävällä tasolla tulevaisuudessa.
		Palvelutuotannon uudistaminen	Keskeistä on, että Sote-palveluverkoston uudistamisen yhteydessä uudistetaan palvelujen tuotantotapoja ja ratkaisuissa korostetaan palvelujen vaikuttavuutta. Palvelujen tuottamisessa voidaan käyttää monipuolisesti eri toimijoita, kuten julkisia, yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluntuottajia. Tuottajien valinnassa ja sopimuksissa tulee ottaa huomioon laatu, vaikuttavuus, kustannustehokkuus ja eettisyys.
		Saatavuus digitaalisissa palveluissa	Digitaaliset ratkaisut, kuten etäpalvelut, sähköiset asiointikanavat ja aikaisempaa paremmin toimivat tietojärjestelmät toivottavasti parantavat palvelujen saatavuutta, nopeutta, turvallisuutta ja asiakaskokemusta. Samalla tulee muistaa, että digitaaliset ratkaisut eivät ole välttämättä kaikkien saatavilla. Erityisesti tulee huomioida hyvinvointialueen keskustajaamien ulkopuolella asuvat ihmiset, vanhuksat, lapset, vammaiset sekä muut heikommassa asemassa olevat. Palvelujen verkoston toimivuus edellyttää tutkitun tiedon hyödyntämistä ja osaavia työntekijöitä.
		Vaikutusten arvioinnin sidosryhmät	Palveluiden verkoston suunnitelma - Vaikutusten arviointi Vaikutuksen kohde: Sidosryhmät, on lueteltu sidosryhminä Kunnat/ELY; yksityiset (sote), yhdistykset (3. sektori); muut HVA:t. Tähän voisi sidosryhmiin miettiä koulutusorganisaatioita, kun PIRHAN asiakirjoissa puhutaan mm. henkilöstövajeesta.

Asukasryhmien kommentit (12/13)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Palveluverkon uudistus (Pirkanmaan maakuntamuseo)	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Terveyskeskusasema-kiinteistöjen tulevaisuus	• Olemassa oleviin sote-kiinteistöihin on sitoutunut merkittävä määrä taloudellisia ja toiminnallisia resursseja, mutta myös kulttuurihistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja. • Rakennusten käyttötarkoituksen muutoksilla, peruskorjauksilla ja mahdollisesti purkamisilla on merkittäviä ekologisia ja ilmastovaikutuksia. • Pirkanmaan maakuntamuseo on laatinut koko maakunnan kattavan inventoinnin kansanterveyslain 1972 jälkeen syntyneistä terveysasemarakennuksista Pirkanmaalla. Inventoinnissa terveysasemia arvioidaan niiden rakennushistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen näkökulmasta. Kiinteistöt on jaoteltu merkittävyytensä ja säilyneisyytensä perusteella kolmeen luokkaan: Erittäin merkittävä, Merkittävä ja Vaatimaton/merkittävästi muutettu. Osa kohteista sijoittuu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin aluekokonaisuuksiin. • Pirkanmaan maakuntamuseo kehottaa palveluverkkouudistuksen valmistelussa huomioimaan myös sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olevaan rakennuskantaan ja sen kulttuurihistorialliseen merkitykseen kohdistuvat vaikutukset.

Yksittäiset asukaspalautteet sekä kooste palautteesta pirha.fi sivujen kautta (1/2)

	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Sähköinen palautekanava 129 kpl (31.10.) ja muut yksittäisten henkilöiden kommentit	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Liikkuminen etäämmälle siirtyviin palveluihin huolettaa	• Julkinen liikenne ei toimi • Kaikilla ei ole mahdollisuutta matkustaa palveluihin, mikä lisää eriarvoisuutta. Omaa autoa ei ole ja taksin saanti on hankalaa. • Erityisesti ikäihmisillä palveluiden on oltava lähellä ja heille myös henkilökunnan tulee olla tuttua. • Matkakustannukset, jo omavastuut (kela kuljetuksissa) joillekin liian suuri kustannuserä • Useamman lapsen perheessä voi tulla vuodessa useita käyntejä terveyspalveluihin. Kuljettaminen kauas vie vanhempien työaikaa ja lapset joutuvat olemaan pois koulusta.
		Palvelujen laukkauttamiset korostuvat palautteissa	• Terveysasemien lakkautusta kritisoidaan mm Ikaalinen, Kihniö, Luopioinen, Ruovesi, Pälkäne, Juupajoki, Mouhijärvi, Kaukajärvi, Urjala • Vuodeosastoselvityksen osalta kritiikkiä saa Mänttä-Vilppulan, Kuhmoisten sekä Ikaalisten sulkeminen • Kihniössä vuodeosastot ovat tyhjäkäytöllä vaikka sinne voisi järjestää 25-30 paikkaa; kun taas Parkanossa paikat ylikäytöllä • Kiirevastaanottojen koetaan puuttuvan erityisesti Nokialta ja Mänttä-Vilppulasta • Useissa palautteissa nähtiin uhkana, että kaikki sote-palvelut (ml neuvolat) lähtevät ko. kunnasta • Sosiaalipalvelujen keskittäminen herättää huolta, ei ole varaa matkustaa palveluihin • Mihin saa läheisen hoitoon, kun vuodepaikat vähenee. • Maaseudulle tarvitaan hoivan paikkoja, myös lyhytaikaiseen asumiseen. Mihin saa omaishoidettavan hoitoon lyhytaikaisesti, jotta omaishoitaja saa levähtää. • Vatialaa ei saa sulkea, alueella asuu paljon iäkkäitä ja tulossa paljon uusia asukkaita, Lamminrahkaan. • Onko järkeä vähentää terveysasemia, kustannukset siirtyvät Kelaan matkakorvausten myötä • Kuljun lopettaminen ja korvaava palvelupaikka - mieluummin Hervanta kuin Lempäälä ja kiirehoidosssa mieluummin Tays kuin Valkeakoski.
		Digipalveluja koskeva palaute	• digipalvelujen kehittämisessä otettava huomioon mm. käytettävyyys eri välineillä ja eri ikäisillä välineillä (ei tarvitse ostaa uusia), sähköiset asiointikanavat toimivat saumattomasti, keskustelevat eri järjestelmien kanssa, tiedot tallentuvat, tukee Suomi.fi valtuuksilla toisen puolesta asiointia, käytettävyyys, helppous, luotettavuus takaa, että sähköisiä kanavia käytetään. • Miten kaikille voidaan hankkia kotiin tarvittavat digilaitteet? Miten kaikki vaadittavat tutkimukset voidaan hoitaa etänä?

Yksittäiset asukaspalautteet sekä kooste palautteesta pirha.fi sivujen kautta (2/2)

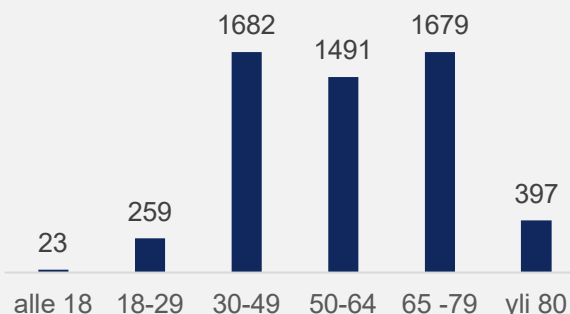
	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Sähköinen palaut ekanava 129 kpl (31.10.) ja muut yksittäisten henkilöiden kommentit	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Valmistelua kohtaan annetaan kritiikkiä	• Paikkakuntien elinvoimaisuus kärsii, kun palvelut katoavat • Maaseutukunnat eriarvoistuvat, kun joistakin kunnista viedään terveyspalvelut • Toimipisteiden sijoittelua suunniteltaessa tulisi vahvemmin ottaa ikäihmiset • Ensihoidon kustannukset nousevat nykyiseen malliin (yksityiset) verrattuna • Asukkaiden osallistumista olisi pitänyt olla valmistelussa enemmän esim. sähköinen kysely. Asukastilaisuuksia on ollut liian vähän. Kuntakohtaisia asukastilaisuuksia esim. Nokia, Ruovesi, Kihniö kaivataan. • Huolta työntekijöiden työn jatkuvuudesta. • Työntekijöitä ei ole kuultu, miksi ei ole toteutettu kyselyä henkilöstölle. Henkilöstön jaksaminen, työhyvinvointia ei huomioida. • Pienet työyksiköt toimivia. • Säästöjen tulisi kohdistua hallintoon ei asiakastyötä tekeviin yksiköihin. • Asukkaita tulisi osallistaa valmisteluun enemmän • Valmistelua ja lakkautuspäätöksiä on tehty liian nopealla aikataululla • Terveyskeskusten lakkauttamiset pitää tehdä, koska Pirhan johtajien palkkoihin pitää saada rahaa.
		Muita huomioita	• Liikkuvassa palvelussa huomioitava sähköautojen latauspaikat • Asukastilaisuuksien toivotaan järjestettävän laajasti eri kunnissa • Digipalvelut eivät käy kaikille • Mitä ovat liikkuvat palvelut • Asiakaskyselyssä on oudot palveluvaihtoehdot valittavissa. Oikeasti eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan täydentäviä asiakkaan kannalta. Voidaan keskittää, vähentää, digiä lisää ym. Eli ihan vapaasti tulkittavissa. • Pirhan palveluverkkojen kehittämistyössä ei saa tukeutua liikaa niin sanottuun omaisolettamaan, jossa oletetaan kaikilla olevan sellaisia omaisia, joiden on mahdollista ja jotka osaavat, pystyvät ja haluavat ottaa osaa hoivaan ja huolenpitoon mm. ei ole kuljetuspalveluita. • Kustannukset tulevat olemaan yhteiskunnalle suuret, erityisesti Kela-takseihin liittyen

Asukaskyselyn taustatiedot sekä havainnot ja yhteenveto valintavastauksista

KYSELYN TAUSTATIEDOT

- Kysely ja tiedonkeruu toteutettiin 7.9.2023-24.9.2023 ja 5 531 henkilöä vastasi kyselyyn

VASTAAJAT IÄN MUKAAN

VASTAAJAT PALVELUJEN KÄYTÖN MUKAAN

Palvelujen käyttö	%	N
En käytä palveluja	1,2%	66
1-3 krt vuodessa	27,6%	1 526
4-5 krt vuodessa	31,7%	1 753
Säännöllinen	39,5%	2 186

VASTAAJAT ASUINKUNNAN MUKAAN

Kunta	Vastaajat	Vastaajat %-osuus	Väestö %-osuus
Akaa	101	1,8	3,1
Hämeenkyrö	59	1,1	1,9
Ikaalinen	590	10,7	1,3
Juupajoki	119	2,2	0,3
Kangasala	439	7,9	6,2
Kihniö	142	2,6	0,3
Kuhmoinen	113	2,0	0,4
Lempäälä	172	3,1	4,6
Mänttä-Vilppula	402	7,3	1,8
Nokia	411	7,4	6,6
Orivesi	393	7,1	1,7
Parkano	60	1,1	1,2
Pirkkala	98	1,8	3,8
Punkalaidun	56	1,0	0,5
Pälkäne	259	4,7	1,2
Ruovesi	216	3,9	0,8
Sastamala	201	3,6	4,5
Tampere	923	16,7	46,8
Urkala	240	4,3	0,9
Valkeakoski	28	0,5	3,9
Vesilahti	166	3,0	0,8
Virrat	96	1,7	1,2
Ylöjärvi	247	4,5	6,3
Yhteensä	5531	100 %	100 %

HAVAINNOT JA YHTEENVETO VALINTAVASTAUKSISTA

- Vastaukset olivat huomattavan yliedustettuina niistä kunnista, joihin esitettyjen suunnitelmien mukaan ei jää omaa sote-asemaa.
- Nuoret vastaajat (alle 29-vuotiaat) olivat huomattavan aliedustettuina kyselyssä.
- Kouluarvosana palveluista (7,64) on pysynyt täysin samana viime mittaukseen (tammikuu 2022) nähden (7,64).
- 88,5% vastaajista uskoo, että muutokset heikentävät sosiaali- ja terveystalouden käyttöä.
- Ne, jotka asuvat sellaisen kunnan alueella, johon esitettyjen suunnitelmien mukaan ei jää omaa sote-asemaa ja käyttävät palveluita usein, kokevat että suunnitellut muutokset heikentävät oleellisesti heidän palvelujaan.
- Asukkaat valitsevat mieluummin palvelujen läheisyyden ja tutun henkilön kanssa asioimisen, vaikka heidän olisi odotettava pidempään.

Asukaskyselyn kehittämisideoissa korostetaan palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, käsitellään digipalveluita sekä toivotaan tuttua henkilöstöä

Palveluiden saatavuus sekä saavutettavuus ovat tärkeitä ja palveluiden toivotaan säilyvän omalla paikkakunnalla

- Asukkaat pitävät tärkeimpänä, että kehittämisessä otetaan huomioon palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.
- Asukkaat ovat huolissaan sijainnista sekä erityisesti pitkien matkojen vaikutuksesta mm. vanhuksiin, liikuntarajoitteisiin, lapsiperheisiin, sairaisiin ja autottomiin
- Julkisen liikenteen puute ja autottomuus ovat suuria haasteita, ja palveluiden siirtäminen kauemmas vaikeuttaisi tilannetta entisestään. Palveluiden tulisi olla lähellä ja hyvien kulkuyhteyksien päässä, jotta kaikki pääsevät tarvitsemiinsa palveluihin
- Monet vastustavat palveluiden keskittämistä isoihin yksiköihin ja haluavat säilyttää toimivat lähipalvelut omalla paikkakunnalla.
- Vastaanottopalveluiden, kiirevastaanottojen ja vuodeosastojen säilyttäminen sekä ikäihmisten asumispalveluiden turvaaminen omalla paikkakunnalla koetaan tärkeiksi.
- Palveluiden keskittämisen koetaan lisäävän painetta suuriin sairaaloihin ja ruuhkauttavan päivystyksiä. Lisäksi on huolta, että keskittämispyrkimykset johtavat epätasa-arvoon ja heikentävät palvelujen laatua. Asukkaat kokevat huolta myös kustannuksista ja henkilöstön riittävyydestä.

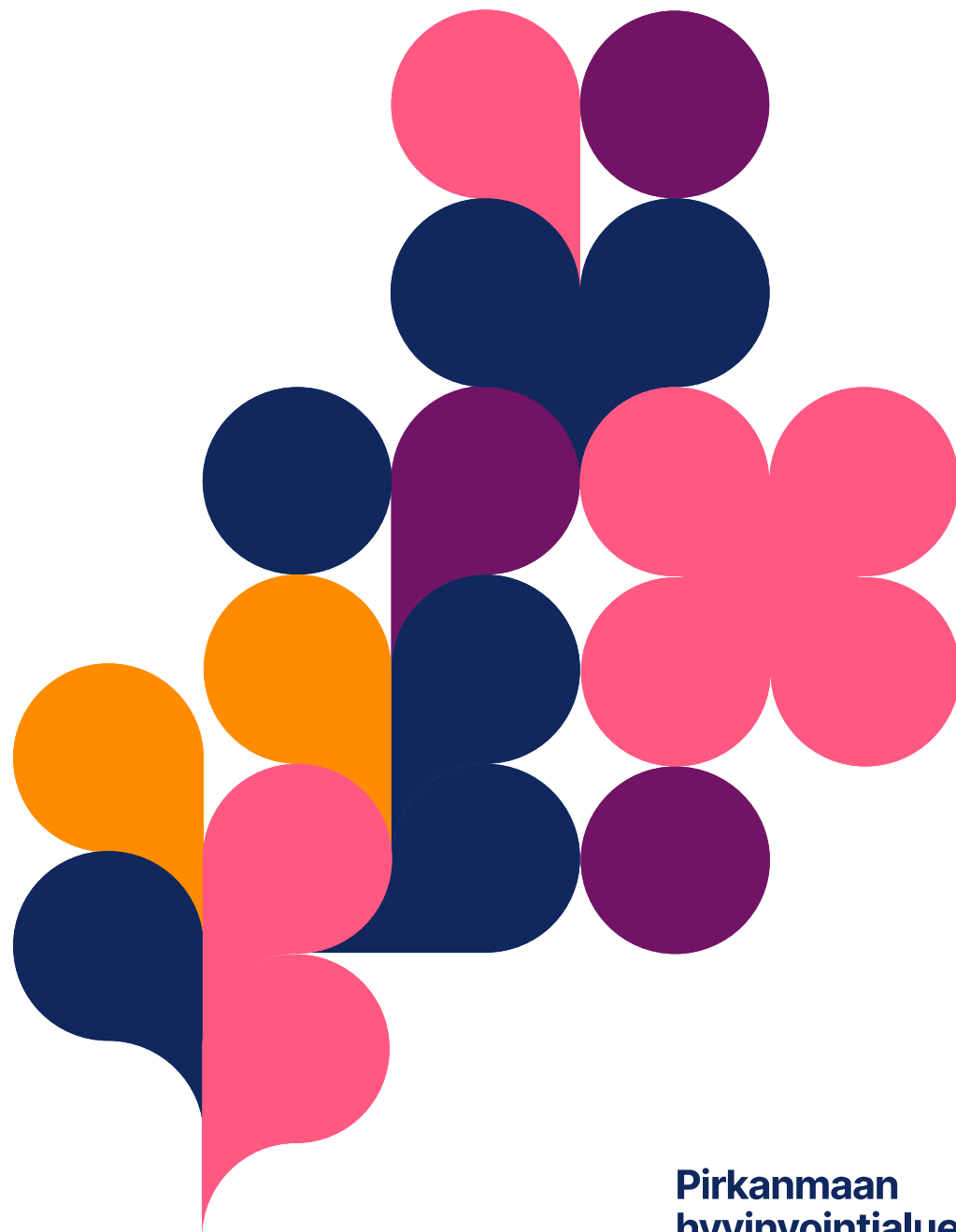
Digipalvelut eivät saa korvata fyysisiä terveystalveluita ja niiden tulisi olla selkeitä

- Digitaalisia palveluita pidetään hyödyllisinä, mutta niiden ei tulisi korvata kaikkia fyysisiä terveystalveluita ja henkilökohtaisia kontakteja, koska ne eivät sovi kaikille (mm. iäkkäät ja toimintarajoitteiset)
- Digipalveluiden kehittämisessä on huomioitava yksinkertaisuus ja toimivuus sekä käyttövaikeuksien tukeminen
- Digitaalisia palveluita käyttävät asiakkaat toivovat helppoa yhteydenottoa ja nopeaa vastausta kysymyksiin

Tuttu henkilöstö sekä nopea hoitoon pääsy rakentavat luottamusta ja parantavat laatua

- Tutun hoitajan tai lääkärin kanssa asiointi koetaan tärkeäksi. Asiakkaat toivovat omalääkärijärjestelmää, jossa lääkäri on aina sama ja tuntee potilaan taustat. Henkilökunnan pysyvyys ja tuttuus lisäävät luottamusta hoitoon.
- Nopea hoitoon pääsy on tärkeää ja sillä nähdään olevan vaikutuksia myös hoidon laatuun
- Nähdään tarve kiirevastaanottojen aukioloaikojen pidentämiselle
- Ajanvarauksen tulisi olla joustavaa, jotta hoitoon pääsee nopeasti tarpeen mukaan
- Liikkuvat palvelut voivat olla hankalia hoitoketjun jatkuvuuden kannalta.

Hyvinvointialueen toimielimet

Palveluiden verkoston käsittely

Vastaanottopalveluiden, tvöikäisten sosiaalipalvelut, vuodeosastaselvityksen ja päivystys selvityksen

Elokuu					Syyskuu						
Alkava vko, 31.7	7.8	14.8	21.8		28.8		4.9	11.9	18.9	25.9	
	1	2	3	5	7	8	9	10	12	14	
			4	6				11	13		
	1	2			3	4		5	6	7	
Käsittely	HVA-jory 8.8	Aluehallituksen iltakoulu 17.8	Aluehallituksen iltakoulu 21.8. Aluehallitus 21.8.		YT-ryhmä 22.8	Monipalveluvaliokunta 22.8		Vähän palveluita käyttävien valiokunta 23.8	Hyvinvointi ja kokonaisturvallisuus-valiokunta 24.8	Tulevaisuus ja strategiavalioikunta 31.8	
Käsittelyn tyyppi	Esittely + päätöksenteko	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi Aluehallitus 21.8. Päätöskommenteille lähettämisestä		Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi		Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	
Valmistettava materiaali	Uudistamishdotukset	Henkilöstö Intra /Mediainfo 16.8.							Henkilöstöinfo 23.8.		
	8	9	10	11		12		13	14		
Käsittely	HVA-jory 29.8	Vanhusneuvosto 28.8. vammasneuvosto 29.8. Nuorisovaltuusto 1.9.	Asukastilaisuudet 29.8 alkaen		Asiakkuus ja laatujaosto 4.9		Konserni- ja toimitilajaosto 5.9	Henkilöstöjaosto 6.9	Aluehallitus 11.9		
								Mediainfo 6.9.	Henkilöstöinfo 11.9.		
Käsittelyn tyyppi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi	Esittely + kommentointi		Esittely + päätöksenteko		Esittely + päätöksenteko	Esittely + päätöksenteko	Päätös hyväksynnästä jatkovalmistelun pohjaksi		
Valmistettava materiaali	Uudistamishdotukset	Uudistamishdotukset								Uudistamishdotukset	

Huomioitu valmistelussa (1/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Yhdenvertaisuus, asiakaslähtöisyys ja palveluiden saavutettavuus	- Asiakkaiden kustannukset kasvavat liikkuvuuden lisääntyessä kasvavat. Palveluita käytetään vähemmän, kun ne viedään kauemmaksi ja vaikeammin saavutettavammaksi. Tämä viivästyttää hoidon aloitusta, voi lisätä esh:n käyttöä ja kasvattaa siten kustannuksia. YT-ryhmä (Super) - Työikäisten sosiaalipalveluita käyttävät tarvitsevat erityisen paljon lähipalveluita ja heidän kohdallaan liikkuminen voi olla vähäistä YT-ryhmä (Super) - Muutosten myötä kustannusvastuu siirtyy enemmän osalle Pirkanmaan alueen asukkaista, tämä kohdentaa taloudellista taakkaa ja syventää köyhyyttä. Erityisesti paljon sairastavien ja pienituloisten/köyhien kohdalla lähipalvelujen heikentäminen syventää eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Myös ikääntyneiden ja alaikäisten näkökulmasta palvelujen keskittäminen eriarvoistaa eri alueiden ihmisten palvelujen saavutettavuutta MPV. - Erityisryhmien ja heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien näkökulmasta saatavuutta ja saavutettavuutta on syytä arvioida tarkemmin. Varsinkin fyysisten palveluiden saatavuus heikkenee, mikäli joustavaa palveluliikennettä ei rakenneta. MPV - Palveluita koskevien päätösten tulee perustua asiakaslähtöisyyteen. Erityisen tärkeää tämä on ikäihmisten kohdalla. VN - Nyt suunnitellut muutokset heikentävät entisestään vammaisten kyseisiä palveluita monilta osin, ellei niihin kiinnitetä erityistä huomiota ja kehitetä sekä lisätä mm. resursseja, esteettömyyttä, saatavuutta, ammattitaitoa ja huomioida yksilöllisiä erityistarpeita. VAMN - Saatavuus tarkoittaa myös akuuttivastaanotoilla ja avopalveluissa erityisryhmien ja -tarpeiden huomioimista paitsi fyysisesti, myös henkilöstön osaamisessa. VAMN - Tulee varmistaa, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaisia palveluita joka puolella Pirkanmaata, koskien myös reuna-alueita; palveluiden tarkoituksenmukainen tuottaminen asukkaiden tarpeen mukaan. HKV - Muutokset ovat tarpeellisia palveluiden tehokkuuden parantamiseksi ja kulujen karsimiseksi. Maltillisuus ja pitkäjänteisyys suunnittelemisessa on tärkeää. Palveluiden keskittäminen on tarpeellista, mutta niiden saatavuus Pirkanmaan reunakunnissa, erityisesti syrjäseuduilla, on turvattava korvaavilla toiminnoilla. Palvelutaso ei saa heikentyä liikaa suhteessa asukaslukuun ja nykyiseen palvelutasoon. NV - Ymmärretään, että kuluja on karsittava ja alijäämää leikattava, mutta uskotaan, että terveysasemien ja sairaalapalveluiden lakkauttamiset ovat väärä ratkaisu. Pelätään, että terveys- ja sairaalapalvelut alkavat keskittyä liikaa suuriin asuinkeksyksiin, samalla vähentäen hyvinvointialueen mahdollisuutta tarjota tasa-arvoisia palveluita sen kuntien asukkaille. Pienten kuntien terveysasemien lakkauttaminen saattaisi kuormittaa suurempia asutuskeskuksia ja niiden sairaalapalveluita entistä enemmän. NV - Muutoksen toteutuksen ensisijaiseksi tavoitteeksi on otettava palveluiden laadun ja saavutettavuuden paraneminen suhteessa nykytilaan. ALJ - Huomioidaan ihmisten luonnolliset asioimissuunnat. KTJ - Pirkanmaalaisten yhdenvertaisuus on huomioitava muutoksessa NJ	YT-ryhmä, MPV VN VAMN HKV NV ALJ NJ KTJ

Huomioitu valmistelussa (2/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Alueiden vetovoima	- Alueellisten terveysasemien palvelujen säilyttäminen on tärkeää, sillä terveysasemien palvelujen alasajo vaikuttaa eri alueiden vetovoimaan ja talousvaikutukset alueelle ovat negatiiviset. MPV - Sosiaali- ja terveysterveystoimet ovat merkittäviä työllistäjiä erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. MPV	YT-ryhmä, MPV
Toimipisteiden lukumäärän määrittäminen	- Joissakin kunnissa kannattaa olla toimipisteitä enemmän väestöön suhteutettuna, jos väestö on enemmän hajallaan. MPV - On yleisesti ongelmallista verrata suoraan väestön määrää toimipisteiden määrää, koska toimipisteiden saavutettavuuteen vaikuttaa mm. julkinen liikenne, henkilöstömäärä ja toimipisteen koko. MPV - Palveluverkkoa kuvaavissa kartoissa tulisi kuntarajojen asemasta keskittyä PIRHA kokonaisuuteen ja esittää mm. väestön tiheyttä sekä erityispiirteitä, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen. VPV	MPV VPV
Erikoissairaanhoidon kehittäminen	- Erikoissairaanhoidon konsultaatiopalvelut tulee turvata perusterveydenhuoltoon, ikäihmisten, vammaisten ihmisten ja muiden erityisryhmien asumispalveluihin. MPV - Erikoissairaanhoidossa tulee välttää turhia toimenpiteitä ja tehostaa toimintaa. Priorisoinnista tulee keskustella laajasti väestön, henkilöstön ja potilasjärjestöjen kesken. MPV	MPV
Osaamiskeskuksen palvelut	Osaamiskeskus on tärkeä ja kannatettava konsepti. Sen olennainen tarve on vastata osaamisen kerryttämisestä ja ja koordinoinnista. Näitä palveluita tulee kuitenkin tarjota myös jalkautuvina ja liikkuvina palveluina esimerkiksi lähiasemilla. MPV	MPV

Huomioitu valmistelussa (3/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Työntekijöiden asema ja rekrytointi	- Työskentelypisteen muuttuminen kauemmaksi voi tehdä henkilökunnan kulkemisen sinne mahdottomaksi. Julkisilla kulkuneuvoilla ei aina ole mahdollista kulkea edes naapurikunnan tai kaupungin alueelle töihin (varsinkaan kolmivuorotyössä) YT-ryhmä (Super) - Huolta siitä, että pidentyvät työmatkat ja muut perhe-elämän järjestelyt (esim. päivähoidon pidentyvät hoitoajat) aiheuttavat työntekijöiden lähtöä muille paikkakunnille tai kokonaan pois sote-alalta YT-ryhmä (Super) - Työmatkojen piteneminen ei lisää työnantajan pitovoimaa, voi tuoda entisestään rekrytointihaasteita ja lisää työntekijöiden eriarvoisuutta. MPV - Tulee kiinnittää erityistä huomiota työnkuvien houkuttelevuuteen (esim. ensihoito) sekä henkilöstön turvallisuuteen että turvallisuuden tunteeseen HKV - Henkilöstön osaamista tulee hyödyntää laajemmin, esim. Hoitajavastanottotoiminnassa HKV - Henkilöstön koulutus- ja osaamistasosta on huolehdittava ja täydennyskoulutukseen on panostettava erityisesti muutostilanteessa. HJ - Henkilöstöohjelmassa korostuu asiakastytytyäisyyden merkitys henkilöstön hyvinvoinnille. HJ	YT-ryhmä, MPV, HKV, HJ
Omaisten käynti toimipisteissä	- Asiakkaiden omaisten käynti toimipisteissä vaikeutuu ja vähenee, mikä voi kasvattaa palvelutarvetta YT-ryhmä (Super) - Vuodeosastojen lakkauttaminen merkitsee potilaan ja läheisten välimatkojen pidentymistä. On tärkeää, että omaisten kulkeminen vuodeosastoille turvataan ja tarvittaessa erillisin palvelukyydein. MPV, HKV	YT-ryhmä, MPV, HKV
Työn kuormittavuus fyysisissä toimipisteissä	"Helppojen" asiakkaiden ohjaaminen digitaalisiin kanaviin johtaa siihen, että fyysisissä toimipisteissä asioivat asiakkaat/potilaat ovat keskimäärin aiempaa haastavampia, mikä taas lisää työn kuormittavuutta YT-ryhmä (Tehy)	YT-ryhmä

Huomioitu valmistelussa (4/4)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Palveluiden välinen integraatio ja vaikuttavuus	• Palveluiden verkoston kehittämisen lähtökohdaksi tulee ottaa sote-uudistuksen perimmäinen tarkoitus eli sosiaali- ja terveystalouden palveluiden integraatio ja palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja saavutettavuus koko hyvinvointialueella. Palvelujen eriyttäminen ei tue tätä. MPV, VPV • Asiakaspolut palvelusta toiseen tai erikoisalalta toiselle pitää tehdä niin yksinkertaisiksi ja joustaviksi, että päällekkäisyyksiä ei tule (esim. diagnostiikka, eri erikoisalajat). VPV • Jatkovalmistelussa on mielestämme tärkeää tehdä yhteistyötä ikäihmisten palveluiden, avopalveluiden ja päivystyspalveluiden kanssa. Esimerkiksi sosiaalitoimen ja psykiatrian palveluiden yhteensovittaminen on pidettävä mukana asiakaspolku huomioiden. Jatkovalmistelussa korostamme yli palvelulinjojen suunnittelua ja vaikuttavuuden arviointia VPV • Suunnittelutyössä tulee kiinnittää huomiota myös sosiaalityöhön terveystalouden palveluiden rinnalla. Sosiaalityö vaikuttaa monella tapaa terveystalouteen ohjautumiseen oikea-aikaisesti sekä sen onnistumiseen HJ • Päätöksenteossa on huomioitava, ettei kyse ole pelkästään palveluverkosta, vaan on kiinnitettävä huomiota myös palveluiden vaikuttavuuteen. HJ	MPV, VPV, HJ
Vahvat lähipalvelut ja lähisairaalat	• Geriatrisen kuntoutuksen ja perusterveydenhuollon alle siirrettävät tämänhetkiset vuodeosastopaikat voivat laskea erikoissairaanhoidon palveluiden tarvetta. Vahvat lähipalvelut on mainittu suunnitelmassa, mutta onko tämä ristiriidassa tavoitetilaan nähden (16:sta kymmeneen lähisairaala vuoteen 2035 mennessä). VPV	VPV
Esteettömyys	• Palvelujen saatavuus tarkoittaa vammaisille henkilöille usein palvelujen esteettömyyttä ja tietoa esteettömyydestä: automaattiovet, joista apuvälineitä käyttävä henkilö pääsee kulkemaan itsenäisesti, esteettömät wc-tilat, soveltuuko tutkimustilat ja vastaanottohuoneet vammaisille henkilöille. VAMN • Liikkuvissa palveluissa ei toteudu esteettömyys (esteelliset kulkuneuvot) VAMN	VAMN

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (1/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Tarvitaan tietoa muihin palveluihin kohdistuvista muutoksista	- Jotta palveluverkon muutosten vaikutuksia voisi aidosti käsitellä, tulisi samalla olla tiedossa millaisia muita palveluihin kohdistuvia muutoksia Pirha on vuoden 2023 aikana valmistellut mutta joita se ei vielä ole julkistanut. YT-ryhmä (Tehy) - Muutosten vaikutusten käsittelemistä varten tulee tietää myös muihin palveluihin kohdistuvat muutokset ja ennen suunnitelman toimeenpanon aloittamista on tiedettävä muiden suunnitelmien kokonaisuudet. MPV - Päätöksiä sairaansijareformista ei voi tehdä ennen kuin suunnitelma ikäihmisten ja erityisryhmien palveluasumisesta on käytettävissä. Tulee varmistaa, että ikäihmisille on riittävä määrä erilaisia hoitopaikkoja. MPV - Omaisiaan hoitaville on taattava riittävät tukipalvelut ja intervallihoitoa tulee olla saatavilla jatkossakin, (vaikka vuodeosasto alueelta poistuisi). VN - Asumispalveluiden ja kotiin vietävien palveluiden kehittämiseen on kiinnitettävä huomiota. Yhteisöllisen asumisen painopistettä on korostettava sekä ARA-rahoituksen käyttämismahdollisuudet on selvitettävä. KTJ	YT-ryhmä, MPV VN KTJ
Kiinteistöjen osalta tarvitaan tarkempia suunnitelmia	- Tarvitaan tietoa tilojen lisärakennustarpeesta jäljelle jäävissä yksiköissä ja mitä peruskunnat tulevat tekemään tyhjentyvillä kiinteistöillä YT-ryhmä (Super) - Kuntien kanssa tulee neuvotella hyvinvointialueen käyttämien kiinteistöjen tulevaisuudesta ja mahdollisista korjausinvestoinneista. MPV - Vuodeosastojen suunnitelmassa mainitut tehostamistoimenpiteet vaativat merkittävää kehittämistyötä ja sitä kautta myös investointeja, jotka eivät ole mukana arviossa. Tämä aiheuttaa suurta huolta Valiokunnassamme huomioiden Pirhan 95 milj. alijäämä vuodelle 2023. VPV - Vuodeosastoilta vapautuvat tilat tulee varata kuntoutustoimintaan esim. leikkausten jälkeen ja pitkäaikaipotilaiden tarkastuksiin. VN - Mahdollisista tyhjäksi jäävistä sote-kiinteistöistä ja niiden käytöstä tulee käydä keskustelua kuntien kanssa. TSV	YT-ryhmä, MPV VPV VN TSV
Selvityksiä tulee laajentaa ostopalveluiden ja työterveyshuollon osalta	- Ostopalveluita tulee myös tarkastella kriittisesti, kun etsitään säästöjä. Henkilöstön edustajille tulee toimittaa tiedot, miten kauan sovitut ostopalvelut ovat voimassa ja millä paikkakunnilla ne ovat YT-ryhmä (Super) - Palveluverkkosuunnitelman tausta-aineistoa tulisi täydentää työterveyshuollon sekä yksityisen palvelutuotannon tilastotiedoilla, koska kasvukeskuksissa näitä palveluita käytetään paljon. Julkisen terveydenhuollon rooli korostuu syrjäseuduilla ja tämä huomio puuttuu suunnitelmasta. MPV - Yhteistyötä yksityissektorin kanssa tulee tehdä ja selvittää myös palvelusetelien käyttömahdollisuutta. VN - Kiirevastaanotolle tulee päästä vammasta johtuvista erityistarpeista riippumatta samalla aikataululla kuin muukin väestö yhdenvertaisesti vaivan sitä vaatiessa. Esimerkiksi vaikeavammaisen anestesiahammashoitoon akuuttisärkytilanteessa vaikka yksityisellä palvelusetelimallilla tai joustavilla anestesiapalveluilla. VAMN	YT-ryhmä, MPV VN VAMN

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (2/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden toimivuudesta tarvitaan näyttöä ennen toimipisteiden sulkemista	- Digi- ja liikkuvien palveluiden osalta tarvitaan tarkempaa suunnitelmaa sekä näyttöä niiden toimivuudesta ennen kuin toimipisteitä tai lähisairaalaverkkoa karsitaan. Esimerkiksi tavoite, jossa 60% nykyisistä vastaanottopalveluista olisi järjestetty digipalveluina nähdään kunnianhimoisena. MPV - Myös kotisairaalatoiminnan toimivuudesta tarvitaan näyttöä ennen suurempia muutoksia lähisairaalaverkossa MPV, VN - Talouden tasapainottaminen ei tapahdu pelkästään karsimalla, lakkauttamalla ja huonontamalla palveluja, vaan uudelleen järjestämällä, tuomalla lisäpalveluja ja uudenlaisia palveluja vastaamaan kunkin alueen tarvemaaailmaa. Digi- ja liikkuvat palvelut pitää testata ja arvioida ennen kuin olemassa olevat palvelut lakkautetaan. Liikkuvista palveluista tulee toteuttaa viipymättä laaja pilotti. VPV, VN, TSV, HKV - Lähisairaaloiden tuottavuutta lisäävistä toimenpiteistä henkilöstöresurssin tarkempi kohdentaminen on tarpeellista ja sen kehittämisessä on otettava henkilöstö mukaan muotoilemaan digitaalisia ja liikkuvia palveluita. Kuvapuhelin (Mobi-puhelin) ja muiden digitaalisten välineiden käyttöön on varmistettava riittävä perehdytys henkilöstölle sekä myös asukkaiden monikanavainen digituki. VPV - Palliativisella keskuksella tulee olla myös liikkuvia palveluita. VN - Digitaalisten palvelujen lisääminen ja kehittäminen on hyvä asia. Digitaaliset palvelut eivät palvele suurta osaa ikääntyneistä. Palveluita tulee olla saatavilla monikanavaisesti muutenkin kuin digitaalisena. Digitaalisten palveluiden käyttökohteet on harkittava huolellisesti ja vastuuasiat potilasturvallisuuden ja tietosuojan osalta selvitettävä. VN - Digitaalisten palveluiden hyödyntämisessä pitää erityisesti huomioida vammaiset henkilöt ja mahdolliset rajoitteet palveluiden käytössä. Tarvittaessa vammaisilla henkilöillä tulee olla mahdollisuus henkilökohtaiseen palveluun. Palvelut eivät saa viivästyä digitaalisten palveluiden ongelmien tai saavutettavuuden takia. VAMN - Valiokunta ehdottaa omalääkärikokeiluita erityisesti hyvinvointialueen reuna-alueilla, asiakkaiden digikoulutuksia, liikkuvien palveluiden kokeilua kotikäynneillä ja walk in -palveluiden kokeiluja sekä liikkuvissa palveluissa että kivijalkapisteissä. TSV - Sosiaalityön liikkuvien palveluiden järjestämistä tulee selvittää asiantuntijoiden kanssa, jotta niistä saadaan mahdollisimman sujuvia ja asiakaslähtöisiä. TSV - Digiklinikan osalta suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää huomiota palvelun tietoturvaan ja henkilöstön tietoturvakoulutukseen sekä palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen HKV - Digitalisaatio silti ole ratkaisu kaikkiin ongelmiin. Lapset ja nuoret tarvitsevat myös aitoa ihmiskontaktia ja luottamuksellisen hoitaja-potilassuhteen. Toisaalta soveltun osin hyvinvointialueen tulisi myös hyödyntää digitaalisia palveluita kuten esimerkiksi sähköistä hoitotarpeen arviointia laaja-alaisemmin. NV - Henkilöstön uusissa työnkuissa tulee mahdollistaa myös erilaisten tehtävien yhdistelmät työntekijän niin toivoessa (digityö/liikkuva työ/kivijalkatyö). ALJ - Digipalveluita kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota valitun alustan käytettävyyteen ja esteettömyyteen. ALJ	MPV VPV VN VAMN TSV HKV NV ALJ

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (3/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Julkisen liikenteen ja kuljetuspalveluiden toimivuus on varmistettava	• Julkinen liikenne ja kuljetuspalvelut eivät tälläkään hetkellä kata riittävästi palveluntarvetta. Palveluverkkoa suunniteltaessa on varmistettava, huomioitava riittävät ja luotettavat kuljetuspalvelut, erityisryhmät huomioiden. Toimipisteiden keskittäminen tulee lisäämään kuljetustarvetta merkittävästi ja kasvattamaan kuljetuspalveluiden kustannuksia. Kuljetuspalvelut on saatava toimimaan nykyistä paremmin ennen suunniteltujen kehitystoimien toteutumista tai toimipisteiden lakkauttamista. VAMN • Mahdolliset fyysisten toimipisteiden sulkemiset vaikuttavat myös asiakkaiden matkakustannuksiin sekä KELA-taksikorvauksiin. Valiokunta on huolissaan siitä, ettei tämä johda kehitykseen, jossa palveluiden piiriin ei hankalien matkayhteyksien vuoksi hakeuduta, mikä lisää eriarvoisuutta asiakkaiden välillä. Valiokunta painottaa ylipäättään vaikutusten arvioinnin tärkeyttä mahdollisimman moninaisista näkökulmista. TSV • Jatkokäsittelyssä mm. toimipaikkojen sijoittelussa tulee kiinnittää huomiota, että ne ovat liikenteellisesti saavutettavia sekä asukkaiden että henkilöstön kannalta HKV • Vuodeosastojen liikenteellinen saavutettavuus on huomioitava potilaiden sekä omaisten osalta. ALJ	VAMN TSV HKV ALJ
Mielenterveyspalveluiden saatavuus on varmistettava	• Mielenterveyspalveluiden saatavuus on varmistettava myös Pirkanmaan reuna-alueilla. Sote-keskusten ja -asemien lisäksi on otettava käyttöön palvelubussit tai tehostettava muita liikkuvia palveluita, jotta lapset ja nuoret saisivat palveluita oikea-aikaisesti. NV • Nuorisovaltuusto mielenterveysambulanssikokeilua jatkettavaksi laajasti Pirkanmaan hyvinvointialueella sote-keskusten yhteydessä rahoituksellisen näkökulman huomioiden. Kyseistä palvelua testattiin kokeilumielessä v. 2023 maaliskuun loppuun saakka ja tuloksia odotetaan, mutta nuorisovaltuusto korostaa, että kaikkia mahdollisia keinoja on hyödynnettävä, jotta Pirkanmaatakin ravisteleva mielenterveyskriisi voidaan ratkaista. NV	NV

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (4/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Lähiasemat, sote- asemat ja tukipalvelut tulee määritellä tarkemmin ja suunnitelmia tarkentaa	- Lähiasemat tulee määritellä paremmin palveluiden verkoston suunnitelmassa ja tulevassa kokonaispäättöksessä (ei ole esimerkiksi määritelty, että ovatko liikkuvan palvelun tukikohdat lähiasemia). Lähiasemat sopivat erinomaisesti vastaanottopalveluiden tarjoamiseen ja lähiasemien rooli nähdään merkittävänä esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoidossa erityisesti syrjäseuduilla. MPV - Suunnitelmaa lähiasemien osalta tulee tarkentaa (mm. mitä palveluita voidaan tarjota ja miten usein, miten henkilöstö työskentelee lähiasemilla) ja näissä tulee ottaa huomioon myöhemmin tulevat palveluverkkoselvitykset mm. ikäihmisten sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden osalta. MPV - Mitä liikkuva palvelu tarkemmin ottaen on? Onko pienillä paikkakunnilla tarkoitus olla niin kutsuttua kiertävää palvelua, jolloin jonain/joinain päivinä viikossa on läsnäolopalvelua säännöllisesti. Sosiaalisten kontaktien merkitys on tärkeä tunnistaa. VPV - Pienten kuntien palvelut tulee järjestää. Lähipalvelut tulee olla saatavilla vähintään kerran viikossa kaikilla alueilla. Palveluihin pääsy tulee varmistaa kehittämällä kuljetuspalveluita. VN - Aikuissosiaalityön palveluiden osalta pohdittavaksi tulevaisuuteen: voisiko ko. palveluita keskittää muille ikäluokille tarjottavien palveluiden kanssa. KTJ	MPV VPV VN KTJ
Vaikutusten arviointia on laajennettava	- Vaikutusten arviointi ei ole riittävän kattava MPV, HKV - Vaikutusten arvioinnin tekeminen on haastavaa näin kiireisellä aikataululla. Huolena on, että liian nopealla aikataululla tehdä päätöksiä, joilla on kokonaistaloudellisesti negatiiviset vaikutukset. MPV - Tulisi selvittää laajemmin esimerkiksi erilaisia kustannuksia (mm. potilaskuljetukset, kasvavat KELA-kustannukset) ja selvittää, mitä vaikutuksia on sillä, että kustannusvastuu siirtyy enemmän osalle Pirkanmaan alueen asukkaita. MPV - Työikäisten sosiaalipalveluista tulee myös tehdä vaikutusarviointi yhdessä nykyisten vastaanottojen kanssa, sillä alueelliset palvelutarpeet ovat erilaisia. Sosiaalipalveluiden osalta vaikutusprosesseja tulee pohtia laadullisesti, koska palvelut ovat vaikeammin mitattavissa. MPV - Jatkovalmistelussa toivotaan vaikutusten arviointia myös hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden eri palvelulinjoihin ja niiden välisiin suhteisiin (mm. painopisteen siirtäminen esh:sta pth:oon) MPV - Esityksessä näkyy aikuissosiaalityön substanssin ja konkretian ymmärryksen vähäisyys. Suunnitelmaan tarvitaan lisää ymmärrystä työikäisten sosiaalipalvelujen laajasta skaalasta MPV - Vaikutusten arviointia pitää tehdä myös elinvoiman ja muiden yhteisön hyvinvointia tukevien tekijöiden suhteen ja käydä läpi kuntien kanssa. VPV - Vaikutusarviointeja sekä päätöksiä palveluverkon linjauksista on tehty oletettavasti osittain virheellisin tiedoin sekä materiaali on ollut virheellistä eikä kaikilta osin todenmukaista NV - Lakkautusesityksiä tulee tarkastella uudelleen päivitettyjen tietojen tultua ilmi ja suhteessa todelliseen palvelutarpeeseen ja hyvinvointialuestrategiaan. NV - Muutoksista on laadittava etukäteen kattava vaikutusten arviointi ja seurannan suunnitteluohjelma. ALJ - Selvitysten pohja-aineiston tulee olla oikeaa ja ajantasaista. Kustannuslaskelmat ovat osittain puutteellisia, ne tulee tarkoin selvittää yhteistoimintaneuvotteluja varten NJ	MPV VPV HKV NV ALJ NJ

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (5/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Sairaansijareformia tulee tarkentaa palvelu- ja hoitopolkujen osalta	- Sairaansijareformin osalta valmistelun aikataulu on liian kiireellinen ja suunnitelmat siten osin puutteelliset. Tarvitaan kuvaa toimivista palveluketjuista. Kattava lähiasema- ja lähisairaalaverkosto tukee erikoissairaanhoidon toimintaa ja takaa sujuvat hoitopolut. MPV, HKV - Muutosvaiheessa tulee varmistaa hoitoketjujen sujuvuus. Välimatkat palveluihin ei saa olla yksittäisille asukkaille kohtuuttomia. VN - Sairaansijareformin tulee huomioida, että vammaisen henkilön sairastaessa vammaispalveluilta tarvitaan nopeaa ja joustavaa päätöksentekoa hyvän hoidon onnistumiseksi. Erityisryhmät tulee huomioida hoitoketjuja suunniteltaessa. Lisäksi tulee huomioida, että erityisryhmille on tärkeää läheltä saatavat palvelut ja läheisten mahdollisuus osallistua hoitoon. VAMN - Valiokunta näkee, että sairaansijareformin tavoitteisiin päästäkseen tulevassa valmistelussa tulisi kehittää jatkohoitopaikkoja ja kotiutustiimityötä, selvittää ikäihmisten palveluasumisen tilanne, huomioitava omaisten vahva tuki kotiuttamisessa ja saattohoidossa, kokeilla erilaisia tapoja korvata laitoshoidoa esimerkiksi nepsy-toimintakeskus sekä huomioida yksityisen puolen palveluiden hyödyntäminen esimerkiksi intervallihoivassa ja yli yön hoivassa. TSV - Laitospaikkojen mahdollisen vähentymisen seurauksena asiakkaiden siirtyminen esimerkiksi yhteisölliseen asumiseen tulee tehdä hoidon tarve huomioon ottaen ja hoidon laatua seuraten. Valiokunta painottaa, että hyvin toimivat läheltä saatavat avo-, vuodeosasto- ja kiirevastaanottopalvelut vähentävät selvästi sairaanhoidon tarvetta. TSV - Valiokunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että kotisairaanhoidon sekä vanhus- ja sosiaalityön yhteistoiminnan tulee olla saumatonta ja viestien tulee kulkea saumattomasti palvelujen välillä. Valiokunta katsoo kotisairaalan olevan tervetullut palvelu. HKV - Sairaalapaikkojen uudelleenjärjestelyssä on huomioitava ihmisten tosiasiallinen hoidon tarve. Sairaalapaikkojen vähentymisen edellytyksenä on, että asumispalveluita lisätään ja kotisairaanhoidoa käytetään siellä, missä se on mahdollista asiakkaan etu huomioiden. ALJ	MPV VN VAMN TSV HKV ALJ
Pitkäaikaissairaat tulee käsitellä selvityksissä erikseen	- Pitkäaikaissairauksien hoitaminen on arvioitu puutteellisesti palveluverkkoselvityksessä. Pitkäaikaissairaiden määrä on niin merkittävä (pelkästään diabetestä Pirkanmaalla sairastaa noin 45 000 henkilöä), että sairauksien hoito ja määräaikaistarkastusten toteuttaminen tulee huomioida osana vastaanottopalveluiden järjestämisen suunnitelmaa. MPV - Sinänsä mikään nykyisessä suunnitelmassa ei estä määräaikaistarkastusten toteuttamista lähiasemilla, mutta suuri osa suunnitelman johtopäätöksistä ja suurista linjauksista on ilmaistu tavalla, joka ohjaa ajattelua väärään suuntaan (esim. toimipisteiden määrä voi itseasiassa kasvaa lähiasemien avulla) MPV	MPV
Kiirevastaanottojen oltava toimivia ja saavutettavia	- Kiirevastaanotot tulisi toteuttaa ehdotettua laajemmin. Esimerkiksi Nokian ja Kangasalan kiirevastaanottojen aukioloaikojen tulisi olla ehdotettua laajemmat. MPV - Asukasnäkökulmasta katsottuna nostamme erityisen tärkeänä monikanavaisen ja ajankohtaisen viestinnän kiirevastaanottojen toiminnoista ja aukioloajoista, jotta kiirevastaanotoilla hoidettavat potilaat eivät ohjaudu väärin Acutaan. VPV - Helposti saavutettava ja toimiva kiirevastaanotto on välttämätön. VN - Kiirevastaanotoilla tulee olla valmiudet vastata vammaisten erityistarpeisiin (esim. kehitys-, kuulo-, näkövammat ja kommunikaattorajotteet). Invakuljetuspalveluiden tulee olla saatavilla myös kiireelliseen tarpeeseen. VAMN	MPV VPV VN VAMN

Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua (6/6)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Ensihoidon yhteensovittaminen eri resurssien kanssa	- Ensihoidon kohdalla tulee pitää kiinteä keskusteluyhteys ja resurssien yhteensovittaminen muiden toimijoiden, kuten lastensuojelun, pelastus-, ja poliisitoimen kanssa. VPV - Ambulanssipalveluiden monipuolistaminen kattamaan myös yhteistyön kotisairaanhoidon ja kotihoidon välillä entistä paremmin. Tällä pystytään lisäämään palveluiden tehokkuutta ja parantamaan palveluiden hyöty-kustannussuhdetta NV	VPV NV
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	- Asukkaiden ja kuntien sekä kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö ja vastuunotto omasta hyvinvoinnista, ennaltaehkäisystä ja omahoidosta tulee tehdä näkyväksi. VPV - On korostettava, että muutoksissa vahvistetaan ennalta ehkäiseviä palveluita perusterveydenhuollossa. HJ	VPV HJ
Koulutusyhteistyö	Yhteistyössä koulutusta toteuttavien tahojen kanssa pitää saada koulutuksen sisältö ja määrät vastaamaan tarpeita. VPV	VPV
Kuntoutuksen vahvistaminen	Vähän palveluita käyttävien asiakkaiden näkökulmasta kaikilla lähisairaaloiden osastoilla on oltava palveluiden verkoston suunnitelmassa mainittu toimintakykyä lisäävä ja ylläpitävä moniammatillinen kuntouttava työote. Erityisesti huomioitava varhaisessa vaiheessa tarjottujen sosiaalityön tai fysioterapian palvelut, joiden merkitystä ja toimintaa on tarkasteltava pilotoitaessa. VPV	VPV
Hoidon jatkuvuuden turvaaminen	Kehitysvammaisten henkilöiden kohdalla tulee huomioida erityisesti mahdollisuus omahoitaja/lääkärimalliin tutun, turvallisen hoitoympäristön luomiseksi ja asiointin helpottumiseksi sekä palvelujen saamiseksi matalalla kynnyksellä. VAMN	VAMN
Pohjois-/Itä-Pirkanmaan kiirevastaanotto- ja lähisairaalapalveluiden tarve	Pohjois-/Itä-Pirkanmaan kiirevastaanotto- ja lähisairaalapalveluiden tarve tulee arvioida etäisyyksien, liikenneyhteyksien ja ajankäytön osalta. Suuntaa saattaa sittenkin olla kohti Tampereetta esitettyjen suuntien sijaan. MPV	MPV
Laajaan tietopohjaan perustuva päätöksenteko	- Päätöksenteon tueksi kaikissa materiaaleissa tulee olla oikeat ja ajantasaiset tiedot. Lisäksi, kun vastaanottokäyntien määrää tarkastellaan, tulisi ottaa huomioon myös tyydyttämättä jääneet käynnit. Valiokunta näkee tärkeänä, että volyymitarkastelua tehtäisiin sekä aluesairaaloiden että TAYS:n kampuksen osalta. TSV - Valiokunta painottaa, että palveluita tarkasteltaisiin nimenomaan koko hyvinvointialueen näkökulmasta kuntarajat unohtaen, jotta löydetään paras mahdollinen visio tulevaisuuden palveluiden verkostosta. TSV - Palveluverkon suunnittelussa tulee huomioida myös muu mittarointi (erit. sairastavuusindeksi, käyntimäärät). KTJ - Vuodeosastoja koskevien päätösten tulee perustua oikeaan ja ajantasaiseen tietoon. KTJ - Selvitys perustuu laajaan dataan ja perusteelliseen analyysiin. Virheelliset ja puutteelliset taustamateriaalit tulee korjata ennen päätöksentekoa. HJ	TSV KTJ HJ

Huomioidaan valmisteluprosessissa (1/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Henkilöstön osallistaminen	- Näin merkittävä esitys tuotannollisesta muutoksesta olisi vaatinut henkilöstöedustajien ja erityisesti ensimmäisessä aallossa lakkautettavaksi suunniteltujen yksiköiden henkilöstön informoimista ennen aluehallituksen esityslistan julkistamista. YT-ryhmä (Super) - Esitys on valmisteltu pitkälle ilman, että sen sisällöstä on puhuttu sille henkilöstölle, jota muutokset erityisesti koskettavat. Tähänastista valmistelua ei ole tehty Pirhan strategian tai henkilöstöohjelman mukaisia henkilöstön osallistamisen periaatteita noudattaen YT-ryhmä (Tehy) - Osassa valmistelua tehneistä työryhmistä on ollut henkilöstöedustaja mukana, mutta heidän toimintaa on rajoitettu YT-ryhmä (Tehy) - Työryhmissä ei ole ollut lähihoitajien edustajia YT-ryhmä (Super) - Ajatuksia ja mielipiteitä tulee kysyä niiltä työntekijöiltä, joihin muutokset kohdistuisivat ja tälle osallistamiselle on varattava myös riittävästi aikaa. Osana palveluverkon valmistelua tulisi selvittää ja tehdä vaikutusten arvio myös siitä, ovatko ne työntekijät joihin muutoksia kohdistuu halukkaita muutosten toteutuessa jatkamaan Pirhan palveluksessa YT-ryhmä (Tehy) - Joukkoliikenteen lisääminen ensi kevääseen mennessä on varmasti mahdotonta eli muista keinoista on tärkeää henkilöstön ja henkilöstöedustajien kanssa miettiä ja neuvotella. Pohdinnan alle on tarpeen saada esim. työmatkatuki, työaikajoustot, työnantajan omistamat työmatkoihin käytettävät autot ym. YT-ryhmä (Super) - Henkilöstön riittävyyden, saatavuuden ja työhyvinvoinnin varmistamiseksi tulee selvittää mm., miten henkilöstö olisi valmis jalkautumaan lähiasemille, kuinka usein, mitä muita vaihtoehtoja on, mikä siirtymä on työaika tai millaisia kompensatioita henkilöstö suosii. MPV - Henkilökunta kokee, että kehittämis ehdotuksia ei kunnella ja oteta vakavasti. MPV Henkilökuntaa tulisi kuulla ja osallistaa palvelujen suunnitteluun. VAMN - Viestinnän tulee olla suunnitelmallista, totuudenmukaista ja oikea-aikaista sekä asukkaille että henkilöstölle. Nyt uudistuksen läpivientiä vaikeuttaa pelko, huoli ja luottamus pula. VPV - Jatkossa toivotaan, että henkilöstöä osallistetaan valmisteluun enemmän. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä henkilöstön hyvinvoinnin, valmistamisen ja mukaan ottamisen muutosprosesseihin sekä avoimen viestinnän roolin kokonaisuudessa. TSV - Palveluiden henkilöstöä tulee osallistaa suunnittelussa henkilöstön motivoimiseksi mutta myös tietojen ja osaamisen hyödyntämiseksi. HKV - Muutokset tulee toteuttaa yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstöä on tärkeä kuulla muutosten vaikutuksista ja heidän asiantuntemustaan hyödyntää muutoksessa. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta on huolehdittava muutoksessa. HJ	YT-ryhmä, MPV VPV HKV HJ

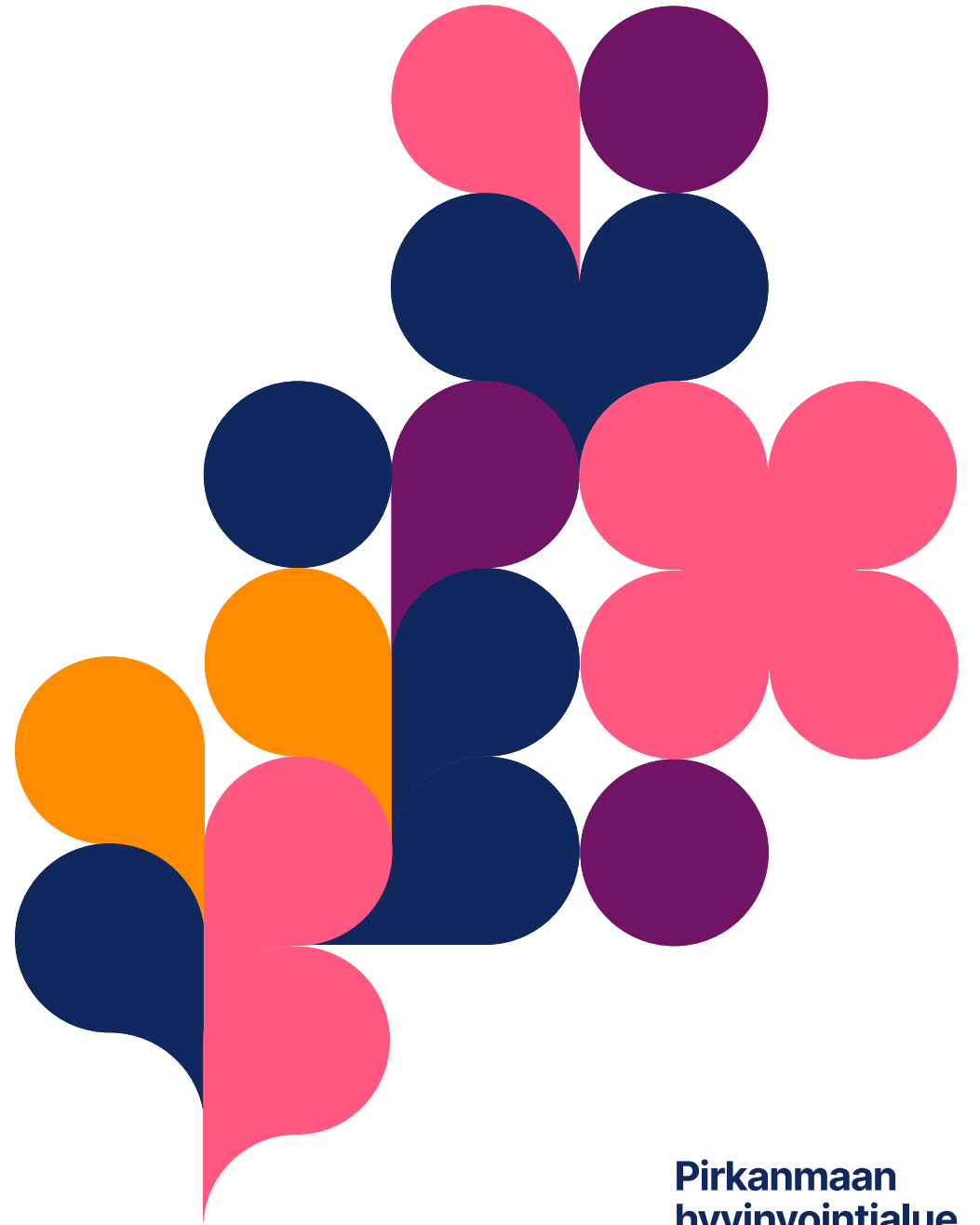
Huomioidaan valmisteluprosessissa (2/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Aikataulu	- Tällä aikataululla meidän on mahdottomuus lausua leikkauslistaa riittävällä laajuudella. Näin ollen varaamme mahdollisuuden lausua asiasta tarpeen mukaan vielä myöhemmin YT-ryhmä (Super) - Aikataulut lausuntojen antamiselle, asioiden esittelylle ja asiaan perehtymiselle ovat olleet liian kiireisiä. VAMN, NV - Uudistukset on tehtävä nopeasti ja viipymättä; jo nyt tiedossa olevat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa nopeutetusti. KTJ	YT-ryhmä VAMN NV KTJ
Hyvinvointialueiden välinen yhteistyö	Hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä tulisi kehittää erityisesti Itä-Pirkanmaalla. VPV	VPV
Asukasviestintä ja asukastilaisuudet	- Ei-taloudellisten vaikutusten arvioinnissa on todettu oikea-aikaisen ja laadukkaan hoidon toteutumisen parantavan turvallisuuden tunnetta. Tähän toivomme kiinnitettävän erityistä huomiota viestinnässä asukkaille, sillä Aamulehden uutisista muutosten lukeminen ei välttämättä pelkästään ole hyvää ja turvaa tuovaa viestintää. Asukastilaisuuksia tulee mielestämme järjestää jatkossa ympäri hyvinvointialuetta, eri paikkakunnilla asuvat huomioiden ja kiinnittää huomiota varhaiseen ennakkoviestintään. VPV - Hyvinvointialueen tulee käydä avointa dialogia kuntien ja asukkaiden kanssa, esim. asukastilaisuuksilla nykyistä suunnitelmaa kattavammin. Avoin, nopea ja oikea-aikainen viestintä on omiaan hälventämään uudistukseen liittyviä epäluuloja ja virheellisiä tulkintoja. Oikea-aikaisella viestinnällä ja avoimilla keskusteluilla kunnissa muutosprosessi olisi helpompi ymmärtää ja hyväksyä. HKV - Palveluverkkoa koskevan viestinnän tulee olla positiivista, rakentavaa ja johdonmukaista. Erityisesti mahdollisuuksien viestiminen koetaan tärkeäksi, kuten digiklinikasta viestiminen. KTJ - Viestinnässä on oltava kirkkaammin mukana valtuuston hyväksymien verkoston kehittämisen periaatteiden mukaisesti asiakaslähtöisyys, esimerkiksi digiklinikan ja ajanvarausjärjestelmän kehittämisessä. HJ	VPV HKV
Henkilöstön riittävyys ja pitovoima	Riittävästä henkilöstömäärästä on huolehdittava. Pito- ja vetovoima henkilöstön suhteen on säilytettävä ja se toteutuu hyvällä muutosjohtamisella. VN	VN
Käsitelmäärittelyt	Valmisteluasiakirjoista tulee löytyä keskeiset käsitelmäärittelyt (esim. liikkuvat palvelut, vastaanottopalvelut ja lähipalvelut). ALJ	ALJ

Huomioidaan valmisteluprosessissa (3/3)

Teema	Tarkemmat kommentit	Lausuja / kommentoija
Vaikuttamistoimielimien osallistaminen	- Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella (Laki hyvinvointialueesta 611/2011, 32 §). VAMN, NV Palveluiden verkostoa on laadittu viranhaltijapainotteisesti ja nuorisovaltuusto toteaa, ettei kyseinen lainkohta ja sen vaatimus ole toteutunut palveluiden verkoston kuulemisen osalta NV - Vammaisneuvostoa ei ole kuultu eikä osallistettu varhaisessa vaiheessa, jotta sen näkemykset ja huomiot olisi voitu aidosti ottaa huomioon. Asiakkaat, joiden sote-palvelujen saatavuudelle ja saavutettavuudelle tämä vaihe on hyvin oleellinen suunnittelussa, ovat sivuutettu. Suunnittelu on ollut syrjivää. VAMN - Vaikuttamistoimielimille sekä valiokunnille on annettava aito mahdollisuus vaikuttaa palveluiden verkoston konkreettisiin ehdotuksiin eikä niiden tehtävänä ole toimia kumileimasimina aluehallituksen sekä virkavalmistelun käyttäessä todellista päätösvaltaa NV	VAMN NV
Asukkaiden ja asiakkaiden osallistaminen	- Laki vaatii palveluiden kehittämistä yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Pelkkä kuulemistilaisuus ei ole vielä yhteistä kehittämistä vaan tarvitaan konkreettisempi suunnitelma palvelujen käyttäjien osallistumisesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista. MPV - Sähköinen kysely jätti ulkopuolelle mm. ikäihmiset sekä erilaiset asumisryhmät, jotka eivät käytä digitaalisia kanavia (esim. osa päihde- ja mielenterveyspalveluiden asiakkaista). MPV - Hyvinvoivat ja tyytyväiset asiakkaat motivoivat henkilöstöä ja vaikuttavat henkilöstön pysyvyyteen ja työnantajakuvaan. Asiakkaiden ja asukkaiden kuuleminen on oleellisen tärkeää. VPV - Niille paikkakunnille, joihin ehdotetaan muutoksia palveluihin, tulisi järjestää asukastilaisuudet ennen päätöksen tekoa. VN - Muutosprosessista tulee viestiä sekä valmistelun että toteutuksen aikana keskeisten viiteryhmiin ja asukkaiden kanssa. ALJ	MPV VPV VN VAMN ALJ
Kuntien osallistaminen	- Kuntia ei ole kuultu riittävästi, mikä on ehdoton edellytys onnistuneelle ja toimivalle palveluverkolle. MPV , HKV - Mikäli henkilöstö joutuu liikkumaan enemmän, myös julkisen liikenteen, teiden kunnossapidon, lastenhoidon ja muiden arjen palasten on toimittava moitteettomasti yhteen työn kanssa. Tämä vaatii todella tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. MPV - Kuntien kanssa olisi pitänyt keskustella tarkemmin sairaansijareformin vaikutuksista kuntien elinvoimaan, aluetalouteen ja kuntien halukkuudesta lähisairaala- ja kiinteistöjen remontointiin. MPV - Olii hyvän hallintotavan mukaista antaa kuntien vaikuttamistoimielimille riittävästi aikaa ja mahdollisuus myös käsitellä palveluverkkomuutosta sekä tuoda kuntien vammaisten palvelutarpeiden tilanne hyvinvointialueen vammaisneuvoston tietoisuuteen kootusti. VAMN - Valiokunta haluaa nostaa esille tiiviin ja saumattoman yhteistyön kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa ja haluaa taata, että siihen varataan riittävästi resursseja. Palveluverkon muutokset vaikuttavat kuntien elinvoimaan ja asukkaiden turvallisuuden kokemukseen. TSV	MPV VAMN TSV HKV

Kunnat

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Kuntakohtaiset kommentit (1/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Oriveden kaupungin-hallitus	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Vuodeosastojen sulkeminen	- Oriveden kaupunki esittää, että Oriveden vuodeosasto säilyy ja sen toimintaa laajennetaan. Olemme valmiita neuvottelemaan ja järjestämään asianmukaiset toimitilat äitiys- ja lastenneuvolalle, jotta koko vuodeosastokapasiteettimme saadaan laajasti pirkanmaalaisten asukkaiden käyttöön. - Suurin osa lakkautuslistan kohteista on juuri niillä alueilla, joilla väestö on iäkästä ja monisairasta. Palveluverkkoselvityksessä koko itäisen Pirkanmaan alueella ei ole jatkossa tarjolla lainkaan vuodeosastopalvelua. Suunniteltu vuodeosastojen palveluverkko ei ole tasapuolinen Pirkanmaan asukkaille. - Vuodeosastojen sulkemisen vuoksi tarvitaan korvaavaa lisätilaa jäljelle jääviin toimipisteisiin. Tämä edellyttää lisärakentamista tai muussa käytössä olevien tilojen muuntamista osastokäyttöön soveltuviksi. - Oriveden vuodeosastoa ei ole järkevää sulkea - Oriveden vuodeosasto on 46 paikkainen, joista käytössä on tällä hetkellä 23 paikkaa, mutta koko kapasiteetti olisi otettavissa vuodeosastokäyttöön. - Vuodeosaston tilojen kunto on hyvä (kuntoluokka 4). - Oriveden vuodeosastolla on esteettömät tilat, millä on suuri merkitys esimerkiksi siirtokuljetuksissa sekä mahdollisissa evakuoititilanteissa. Potilashuoneet ovat nykyaikaiset. Niissä on seinähappi ja paineilmalitiin esim. imulaitetta varten. Kaikissa potilashuoneissa on oma wc ja suihku. Osastolla on kahdeksan yhden hengen potilashuonetta.
		Vaikutusten arviointi	- Pirhan tekemä päätöksen vaikutusten arviointi on täysin riittämätön. Vaikutusten arviointi tulee tehdä kunta-/aluekohtaisesti. On aivan eri asia lopettaa yksi kunnan sivupisteistä kuin jonkin kunnan ainoa palvelupiste. - Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida mm. vaikutuksien kasaantuminen esimerkiksi sosioekonomisen aseman mukaan, joukkoliikenteen toimivuus ja luontaiset asiointisuunnat, taloudelliset vaikutukset muulle yhteiskunnalle (mm. Kela-korvaukset). Myös Pirhan selvityksen mukaan tarkennettavia asioita ovat toimitilat, muiden palvelulinjojen ristiin tarkastelu, kokonaiskustannuksien tarkastelu sekä henkilöstön ja asukkaiden näkemykset. Nämä asiat tulee todellakin selvittää myös kunta-/aluekohtaisesti ennen sitovaa päätöksentekoa siitä, mihin kuntiin fyysiset toimipisteet sijoittuvat.
		Suunnitelmien tarkentaminen	- Tarvitaan tarkempia suunnitelmia sote-toimipisteiden palveluista (mitä palveluita on missäkin toimipisteessä) sekä tukipalveluiden järjestämisestä - On huolta, että sote-aseman edelleen kehittäminen tarkoittaakin palvelujen supistamista, jolloin yhä useammat pirkanmaalaiset asiakkaat joutuisivat asioimaan muilla paikkakunnilla kiirevastaanotolla, laboratoriossa ja kuvantamispalveluissa. Kyseisten tukipalvelujen lakkauttaminen aiheuttaa väistämättä vaikeuksia myös paikallisten yksityisten palveluntuottajien palveluille, koska nämä tukipalvelut eivät ole enää heillekään nopeasti ja helposti saatavilla - Palveluverkossa ei voida tässä vaiheessa päättää, että kivijalkapalvelun vaihtoehtona on jalkautuva tai digitaalinen palvelu, jos niitä ei tosiasiallisesti ole vielä olemassa, eikä niiden todenmukaista sisältöä ole määritetty. Päätöksentekoa varten täytyy päättäjillä olla käytettävissään tarkemmat tiedot siitä, mitä jalkautuvilla palveluilla käytännössä tarkoitetaan ja mikä on niiden sitova palvelulupaus esim. tarpeenmukaisen saatavuuden suhteen. - Digi- ja etäpalvelut eivät kuitenkaan voi olla ainoa palvelukanava, vaan kaikille pirkanmaalaisille tulee tarjota tosiasiallinen mahdollisuus myös kasvokkain tapahtuvaan asiointiin, jos asiakas ei halua tai pysty käyttämään digitaalisia palveluita.
		Kunnan tilanne	- Orivesi sijaitsee maantieteellisesti helposti saavutettavissa ja joukkoliikenne toimii hyvin. On erittäin epätaloudellista, että toimivat tilat liikenteellisessä solmukohdassa jätetään tyhjäksi ja samaan aikaan Pirha investoi uusiin toimitiloihin. - Orivedellä on kunnan kokoon nähden poikkeuksellisen kattavat taksipalvelut. Kiireellisissäkin tilanteissa Orivedellä järjestyy terveysaseman ja vuodeosaston tarvitsemat Kela-, pyörätuoli- ja parikuljetukset.
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Osallistaminen	Selvitys- ja kuulemisprosessissa kunnat on sivuutettu kokonaan. Suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat todella merkittävästi paitsi palvelujen saavutettavuuteen, myös kuntien elinvoimaisuuteen. Palvelujen karsimisen myötä työpaikat kunnissa vähenevät ja elinvoima sekä vetovoima väistämättä heikkenevät.

Kuntakohtaiset kommentit (2/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ruoveden kunta	Huomioitu valmistelussa	Yleistä valmistelusta	- Selvitykset on tuotu julkisuuteen kovalla kiireellä, eikä tässäkään vaiheessa kunnilta ole pyydetty erillistä lausuntoa. Kuulemistilaisuudet järjestetään vain harvoilla paikoilla, joihin ei huonosti joukkoliikennettä omaavalla maaseudulla ole mahdollista välttämättä osallistua. - Valmistelussa on unohdettu strategian painopistealueet - Selvitys ei tue tavoitetta, jossa hyvinvointialue panostaa ennaltaehkäisyyn ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tiiviissä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Palveluiden saavutettavuus heikkenee viemällä lähipalvelut kauemmaksi. Tämä aiheuttaa sen, että palveluihin hakeudutaan myöhemmin, jolloin kustannukset kasvavat mm. esh:n ja sosiaalipalveluiden osalta.
		Poikkeus-tilanteet	- Selvityksessä ei oteta huomioon varautumista poikkeustilanteisiin. - Pirkanmaalle on tulossa isoja alueita, joissa ei ole normaaliajan terveydenhuoltoa, mikä on edellytys myös poikkeustilanteisiin. Ruovedellä sijaitsee puolustusvoimien varikko, mikä tukee sitä, että tarvitaan perusterveydenhuollot kiinteät lähipalvelut, jotta toiminta saadaan poikkeusoloissa nopeasti käyntiin.
	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Pienten yksiköiden edut	- Vuodeosastoselvityksessä ei huomioida resistenttejä sairaalainfektioita, jotka tuovat haasteita isommissa yksiköissä. - Pienet yksiköt ovat myös inhimillisempiä, jolloin hoitotulokset ovat tehokkaampia.
		Kunnan tilanne	Ruovedellä tarve vastaanottopalveluille sekä vuodeosastolle on ilmeinen, kun huomioidaan ikäihmisten määrä. - Ruoveden sairastavuusindeksi on Pirkanmaan korkein, väestöllisesti olemme Pirkanmaan vanhimpia ja vastaanottokäyntejä on toiseksi eniten suhteessa asukasmäärään. - Selvityksessä ei myöskään ole huomioitu 4100 vakiasukkaan lisäksi olevaa noin 3500 vapaa-ajanasukasta. - Saavutettavuuden kannalta selvitys ei huomioi riittävällä tavalla Ylä-Pirkanmaan heikkoa julkista liikennettä. Asiakas kulkee joko omalla autolla tai taksilla palveluiden pariin. Jo muutenkin heikossa asemassa olevat ja sivussa asuvat ihmiset joutuvat maksamaan hyvinvointialueen säästön. Tämä ei ole hyvinvointialueen vastuullisuusajatuksen mukaista. Ylä-Pirkanmaalla Ruoveden sijainti on maantieteellisesti alueen keskellä, jolloin välimatkat lähtökohtaisesti pysyvät kohtuullisina. Ylä-Pirkanmaan vuodeosastojen keskittämistä tulee tarkastella uudestaan. - Selvityksissä epäselvyyttä tilojen kuntoluokituksissa. Ruovesi on panostanut viime vuosina runsaasti kyseisiin tiloihin ja saneerannut tilat yhteistoimintapisteeksi, joita maakunnassa ei ole Ruoveden lisäksi kuin neljä. - Ruovedellä on nyt tarjolla laajasti toimivat perusterveydenhuollon palvelut. ja esitys tulisi poistamaan suuren osan palveluista. Ruovedellä tulee sijaita vähintään lähiasema.

Kuntakohtaiset kommentit (3/17)

Kunta		Teema	Tarkemmat kommentit
Nokian kaupungin-hallitus	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Yleistä valmistelusta	Ratkaisujen on perustuttava tietoon ja investointien talousmallinnukseen. Niukat varat on kohdennettava sinne missä palvelutarve aidosti kasvaa.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Kiinteistöt	- Mikäli palveluverkon suunnittelu perustuu kiinteistöjen omistajuuteen, on huolellisesti arvioitava korjausvelka, saneeraustarpeet, tilojen kokonaiskustannukset, käyttöasteet ja kiinteistöstrategia. - Nokian uusi sote-asema on suunniteltu laajasti integroitua sosiaali- ja terveyspalveluja varten STM:n ohjauksessa. Uudisrakennus on hankkeen 1. vaihe, 2. vaiheessa on ollut tarkoitus saneerata vanhoihin tiloihin sosiaalipalvelujen tilat. Nokia kaupunki on sitoutunut toteuttamaan alkuperäisen integroidun suunnitelman mukaiset sosiaalityön tarpeisiin tarvittavat tilaratkaisut uuden sosiaali- ja terveysaseman välittämään läheisyyteen.
		Sote-toimipisteiden hierarkia	- Sote-kampusten idea perustuu vanhaan aluesairaalakoon eikä huomioi maakunnan kehitystä tai Nokian asemaa. Sote-kampusten sijainnit eivät perustu väestökehitykseen vastoin sote-asemien sijoittelua. - Nokian asiointisuunta on Tampere. Erityispalveluihin ei tulla liikkumaan Sastamalaan vaan valinnanvapauden kautta Tampereen yksiköihin. Kestävätkö Tampereen yksikköjen resurssit lisäyksen. Nokian kaupunki edellyttää, että Nokialla on vähintään laajan palvelun sote-asema
		Aikuis-sosiaalityö	- Nokialla on väestörakenteesta johtuen suuri aikuissosiaalityön tarve. Asiakasryhmällä on heikot mahdollisuudet hakeutua palveluihin kauas. - Sosiaalipalveluiden osalta kehityssuunnan tulee olla tasapuolinen ja palvelutarpeen aidosti huomioon ottava. Nokian kaupunginhallitus edellyttää, että aikuissosiaalityön on jatkuttava Nokialla
		Kiirevastaanotot	- Nokian uusi sote-asema toteutettiin maakuntavalmistelun vuoksi epäselvässä tilanteessa välttämättömyyden vuoksi. Valmistelun kanssa tehtiin hyvää yhteistyötä. Rakennuksen suunnittelussa kiirevastaanoton tilat ja palvelut huomioitiin erityisen huolella. Nokian kaupunginhallitus edellyttää, että kiirevastannotto on säilytettävä Nokialla
		Kunnan tilanne	- Nokian väestö kasvaa voimakkaasti. Palveluverkkosuunnitelman väestösuunnite on virheellinen ja siten se tulee korjata. Kasvuksi on arvioitu noin 1% vuodessa, jolloin vuonna 2035 ennuste on noin 40100. - Nokian kaupunginhallitus ei pidä esitettyä palveluverkkoratkaisua toimivana ja katsoo, että palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa on korjattava. Kaupunginhallitus vaatii, että sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus arvioidaan uudelleen lausunnossa esitettyjen näkemysten mukaisiksi ja palveluverkkoa koskevaa suunnitelmaa muutetaan vastaavasti ennen kuin se viedään päätöksentekoon.

Kuntakohtaiset kommentit (4/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Juupajoen kunnanhallitus	Huomioitu valmistelussa	Yleistä valmistelusta	- Konkreettista palveluverkon supistamisesta aiheutuvien vaikutusten arviointia ei ole tehty riittävässä laajuudessa. Minkä tahansa muutoshankkeen yksi kulmakivi eli kustannusvaikutusten arviointi puuttuu, vaikka palveluverkkouudistusta perustellaan nimenomaan kustannussäästöillä. - Mikäli palveluverkosta poistetaan esimerkiksi lääkärin vastaanottopalvelut, on todennäköisesti seuraavana vuorossa terveydenhoitajan, neuvolan ja kuntoutuksen palvelut. Nämä puolestaan vaikuttavat esimerkiksi vanhusten asumispalveluiden toteuttamiseen. - Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupaus ei tällä valmisteluprosessilla ja suunnitelmalla toteudu. Kuntia ei ole kuultu esityksen valmistelussa, asukkaille suunnatut tilaisuudet eivät korvaa organisaatioiden välistä yhteistyötä. Korvaavien palveluiden paikallisista mahdollisuuksista ei ole keskusteltu kuntien kanssa. Palveluverkon mahdollisesti supistuessa ratkaisevan tärkeiksi muuttuvista liikkuvista tai digitaalisista palveluista ei ole annettu kunnille konkreettista tietoa.
	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-integraatio	Vastaanotto- ja sosiaalipalvelut eivät sijoittuisi suunnitelman toteutuessa Ylä-Pirkanmaalla samoihin tiloihin, jotta monipalveluasiakkaan palvelutarpeisiin voitaisiin vastata joustavasti, moniammatillisesti ja yhteistyötä hyödyntäen. Palveluiden integraatio on kuitenkin ollut koko sote-uudistuksen keskeinen tavoite.
		Kunnan tilanne	- Juupajoen kunta vastustaa Juupajoen terveysaseman sekä muiden Ylä-Pirkanmaan toimipisteiden lakkauttamista. - Juupajokelaisten ikärakenne ei kerro koko totuutta palvelutarpeesta. Huomioimatta on jätetty myös se, että maantieteellinen etäisyys ei korreloi saavutettavuuden kanssa. Juupajoelta on käytännössä mahdotonta kulkea julkisilla liikennevälineillä Ruoveden suuntaan. Julkisen liikenteen harvojen kulkuyhteyksien vuoksi liikkuminen Oriveden tai Mänttä-Vilppulan suuntaan ei myöskään ole sujuvaa. - Palveluverkon esitetyt muutokset luovat synkän tulevaisuuskuvan Juupajoelle ja monille Pirkanmaan reuna-alueiden kunnille. Elinvoimavaikutukset ovat erittäin suuret, työpaikkoja tulee katoamaan kunnista, samoin asukkaita. Toteutuessaan esitetyn mukaisena uudistus saattaa tarkoittaa kuoliniskua Juupajoelle ja Ylä-Pirkanmaan kunnille.

Kuntakohtaiset kommentit (5/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ikaalisten kaupunki	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Valmistelu	- Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupaus sekä strateginen kärkiteema eivät toteudu. Pirhan viime viikkojen toiminta on aiheuttanut laajaa epätietoisuutta, huolta, turvattomuutta ja suorannaista pelkoa niiden kuntien asukkaille, joiden palveluita lakkautukset koskevat - Suunnitelmat on otettu vastaan järkytyksellä. Lakkautusesityksen perusteet ovat hämärän peitossa. Valmistelua on leimannut salamyhkäisyys, kiire ja perehtymättömyys asioihin. Eityksen mukaan ainoa tapa saada oletettuja kustannussaastoa on karsia ja heikentää palveluja, seurauksista ja jälkikustannuksista piittaamatta. - Kuntalaiset eivät saisi palveluita enää yhdenvertaisesti. Vaikutusten arviointi on ollut riittämätön.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Palveluiden kehittäminen (ml. digi- ja etäpalvelut)	- On tehty palvelujen kehittämistyötä. On opittu niin lääkerobottien käyttöä, etähoivaa, etälääkaripalveluja, sairaanhoitajan vastaanottokaynteja kuin sote-työpari yhteisvastaanottoja. Samanaikaisesti digitaalisia palveluja edistettäessä on huomioitu, että kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja. On myös paljon tilanteita, jolloin digitaaliset palvelut eivät ole vaihtoehto, vaan tarvitaan fyysinen vastaanotto, erityisesti ikäihmisten ja paljon palveluita tarvitsevien kohdalla. - Palveluita kehittämällä toimintaa on saatu parannettua ja mm. vastaanottokäyntien määrä on vähentynyt. Yhdellä käynnillä, yhden luukun periaatteella, moniammatillisella yhteistyöllä sote-palveluja tarvitseva ihminen on saanut avun nopeasti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Toimivalla palvelumallilla on myös vähennetty erikoissairaanhoidon tarvetta ja kustannuksia.
		Tilat ja kustannukset	- Tilat ovat erinomaisessa kunnossa, monikäyttöiset ja muunneltavissa - Sairaalapaikkoja pystytään nostamaan ilman investointeja 60:een, kohtuullisen pienellä investoinnilla 90:een. - On järjen vastaista, että palveluja toimivissa, parhaassa kunnossa olevissa ja helposti muunneltavissa tiloissa ollaan lakkauttamassa. Pirhan investointitarpeet ovat merkittävät myös kiinteistöjen osalta. Ei uskota kustannussäästöihin näillä suunnitelmilla.
		Henkilöstön saatavuus	- Ikaalisissa työskentelee noin 160 henkilöä Pirhan tuottamien sote-palveluiden parissa sekä noin 160 muuta sote-alan ammattilaista yksityisillä palveluntuottajilla - Henkilöstöpula kasvoi siirryttäessä hyvinvointialueisiin. On syytä ryhtyä toimiin työntekijöiden veto- ja pitovoiman parantamiseksi
		Elinvoima ja koulutus	- Ikaalisissa on vahva toisen asteen koulutus, jossa koulutetaan muun muassa /lähihoitajia. Koulukampuksella opiskelee yli 700 toisen asteen opiskelijaa sadalta eri paikkakunnalta. Lakkauttamalla sairaala ja mahdollisesti koko sote-keskus heikennetään myös toisen asteen sote-alan koulutusta, joka tuottaa osaajia muutoinkin työvoimasta kärsivälle alalle - Myös sote-alalla toimivien yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytykset heikkenevät - Lakkautuksella on kielteisiä, elinvoimaa heikentäviä vaikutuksia myös muihin kuin sote-alan yrityksiin. Kunnan talous ja koko elinvoima joutuu vaakalaudalle.
	<i>Huomioidaan valmistelu-prosessissa</i>	Osallistaminen	- Strategian mukaisesti valmisteluun tulee ottaa mukaan henkilöstö, asukkaat ja kunnat, ennen kuin toiminnalla romutetaan hyvinvointivaltion perusteet kokonaan. Osallistamisella saadaan parempi lopputulos kuin nykyisellä salailevalla sanelupolitiikalla. - Kuntien osallistaminen loistaa poissaolollaan. Laaja yhteistyö tulee ottaa huomioon. Ikaalisten kaupunki on valmis rakentamaan ja avoimeen keskusteluun Ikaalisten palveluista. Haluamme saada luottamuksen palautettua toimijoiden välille uskoen yhteistyöhön.

Kuntakohtaiset kommentit (6/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Pirkanmaan pienten kuntien kannanotto Ikaalinen, Juupajoki, Kihniö, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Urjala, Vesilahti	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Valmistelun tietopohja	Viemällä kivijalkapalvelut pois näistä pienistä kunnista, joissa on korkea sairastavuus, laitetaan tämä iäkkäin ja huonokuntoisin väestö liikkumaan pisimmät matkat kivijalkapalveluihin, joita he todennäköisesti muuta väestöä enemmän tarvitsevat. On kohtuutonta tarkastella toimipisteiden määrää suhteessa asukaslukuun, koska luku ei ole vertailukelpoinen kuntien maantieteen ja asukkaiden sairastavuuden osalta.
	<i>Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua</i>	Digi- ja liikkuvat palvelut	Puhutaan liikkuvista ja digipalveluista, mutta ei ole konkretiaa, miten ja missä näitä olisi saatavilla. Ei ole kustannusvertailua siitä, mitä liikkuva ja digipalvelu maksavat verrattuna siihen, että edelleen olisi selkeää fyysistä palvelua kivijalkatoimipisteessä. Ei ole vielä tiedossa, mitä liikkuvaan ja digiin siirtyminen maksaa ja onko niihin tarvittavaa tekniikkaa ja laitteistoa saatavissa
		Tilat ja kustannukset	Kuntien terveysasemista tehty kuntoarviot ovat vajavaisia, eivätkä kuvaa suoraan todellista tilannetta. Sen sijaan, että pieniä terveysasemia ylläpidettäisiin, joudutaan tekemään merkittäviä lisäinvestointeja suurempiin terveysasemiin. Tältäkin osin on kiinteistöjen osalta kyseenalaista, onko taloudellinen taakka pienempi vai suurempi suurempiin yksiköihin keskitettäessä.
		Vaikutusten arviointi	- Selkeä kustannusvertailu puuttuu, niin puuttuu myös arvio siitä, millä tavalla digipalvelut ja liikkuvat palvelut pystyvät todellisuudessa vastaamaan kivijalkapalvelun lakkauttamisesta johtuvaan palveluntarpeeseen ja mikä on niiden vaikuttavuus lähipalvelun korvaajina - Onko myös riskinä, että säännöllisen lähipalvelun puute voi johtaa liian myöhäiseen hoitoon hakeutumiseen ja tällä tavoin kuormittaa yhä enemmän kalliimpaa erikoissairaanhoidoa - Onko lisäksi riskinä se, että näiden harvaanasutumpien ja etäämmällä palvelukeskittymistä asuvien kokonaishyvinvointi ja yksinäisyys lisääntyvät ja näin ollen ihmisten eriarvoisuus kasvaa, eikä yhdenvertaisuus Pirkanmaalla toteudu? - Arviointi tulisi tehdä kuntakohtaisesti
	<i>Huomioidaan valmistelu-prosessissa</i>	Yhteistyö	Pirkanmaan kunnat ja hyvinvointialue allekirjoittivat talvella yhteistyösopimuksen. Sopimuksen mukaan: "Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen ja sitoutumiseen yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein." Lisäksi sopimuksessa sanotaan: "Tavoitteena on optimoida ja synkronoida kunnan ja hyvinvointialueen toteutusohjelmat keskenään sekä kuntien ja hyvinvointialueen johdon informointi ja kuuleminen sote- ja pelastuspalvelujen palveluverkon ja alueen kuntien maankäytön ja palveluverkon toteuttamisen kehittämisessä." Nyt me kunnat odotamme hyvinvointialueelta tätä kumppanuutta, luottamusta sekä kuntien kuulemista.

Kuntakohtaiset kommentit (7/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Urjalan kunta	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Valmistelu	• Esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialueella ei viedä nykyistä suunnitelmaa päätöksentekoon ennen kuin perustellut selvitykset kivijalkojen poistamisien muutosvaikutuksista on tehty ja käsitelty. • Esitämme, että Urjalan osalta selvitetään kustannukset ja välilliset vaikutukset sille, että vastaanottopalvelua eli palveluverkon kivijalkaa ei tarjota Urjalassa. • Valmistelua leimaa kiire ja autoritäärinen johtaminen. • Toimintaa ei saisi supistaa puutteellisella tiedolla ja väärin perustein. Valmistelun taso, vaikutusarvioinnin ohuus sekä vuorovaikutuksen puute on järkyttävää.
		Sote-palvelujen turvaaminen	• Luottamuksen sijaan esitetyt suunnitelmat aiheuttavat aiheellista pelkoa siitä, että palvelujen heikon saavutettavuuden vuoksi pahoinvointi lisääntyy, ihmisten terveys vaarantuu ja kallis erikoissairaanhoidon ruuhkautuu. • Puolikiireellisen hoidon sekä pitkäaikaissairauksien hoito paikallisesti pitkissä potilassuhteissa on kustannustehokkainta • Urjalassa ei ole ollut henkilöstövajetta, ja henkilöstö on sitoutunut työskentelemään Urjalassa.
		Tilat ja kustannukset	• Akaa ei pysty sijoittamaan Urjalan vastaanottoa nykyisiin tiloihinsa. Tilat ovat nykyiselläänkin todettu ahtaiksi. Urjalan lisäksi käyntejä Akaaseen on tarkoitus siirtää Punkalaitumelta ja Vesilahdesta. Syntyvä ruuhka on myös akaalaisille iso heikennys. Mikäli lisäinvestointeja halutaan välttää, voisi osan kyseisen alueen vastaanotoista siirtää Urjalaan. Matka on molempiin suuntiin yhtä pitkä. • Urjalan terveyskeskuskiinteistö on tehdyn tarkistuksen myötä asetettu parhaaseen, vihreään, luokkaan. Olemmekin Urjalassa halunneet varmistaa, että hyvinvointialueella ja Pirkan henkilöstöllä on käytössään nykyaikaiset ja toimivat tilat. • Terveyspalveluiden ja kotipalvelun yhteyteen on remontoitu tila sosiaalitoimen tarpeet huomioiden.
		Liikkuminen palveluihin	• Erityisesti ikäihmisille on työlästä käyttää julkisia kulkuvälineitä. Pitkien välimatkojen kulkeminen maksaa ja on epäekologista.
		Digipalvelut	• Urjalan väestöpohjalla on epärealistista ajatella, että käynneistä merkittävä osa olisi toteutettavissa etäkäynneillä. Valtaosa lääkäreiden ja hoitajien työajasta kuluu pitkäaikaisesti monisairaiden potilaiden hoitoon ja terveyden ylläpitämiseen tapauksissa, joissa potilasta ei ole mahdollista asianmukaisesti tutkia ja hoitaa etänä. Urjalan ikääntyneemmällä ja sairaammalla väestöllä ei ole tietotaitoa digipalveluiden käyttöön. Urjalassa hoidetaan hyvin vähän työikäisiä, jotka niistä eniten hyötyisivät.
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Osallistaminen	• Hyvinvointialueen tulisi strategisen kärkiteemansa mukaisesti ottaa oma henkilöstönsä kehittämistyöhön. Vastaanottoa toteuttavien ammattilaisten kuuleminen on aivan kriittistä. • Ensihoidon asiantuntemus tulisi valjastaa osaksi valmistelua, kun palveluiden saavutettavuuden heiketessä potilaskuljetukset väistämättä lisääntyvät.

Kuntakohtaiset kommentit (8/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kuhmoisten kunta	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Valmistelu	Kunnanhallitus esittää, että mikäli vuodeosasto vastustuksesta huolimatta lakkautetaan, vapautuva henkilöstöresurssi osoitettaisiin tehostetun palveluasumisen ylläpitoon ja lisäämiseen.
		Vuodeosaston lakkautus	- Kuhmoisten vuodeosaston lakkaustusesitys sotii Pirhan strategian kärkiteemaa "Tärkeintä on ihminen" vastaan - Koko itäisellä Pirkanmaalla ei olisi tulevaisuudessa lainkaan vuodeosastopalvelua. Palveluverkko ei tämän osalta ole Pirkanmaan asukkaille tasapuolinen. Länteen esitetty jääväksi kolme vuodeosastoa: Parkano, Hämeenkyrö, Ylöjärvi. - Kaikkien potilaiden keskittäminen harvempiin ja suurempiin yksiköihin lisää haasteita sairaalainfektioiden kanssa. - Pienemmät yksiköt ovat asiakkaan näkökulmasta inhimillisempiä, jolloin hoitotulokset ovat usein tehokkaampia.
		Tilat ja kustannukset	Selvityksissä on ristiriitaisuuksia ja väärää tietoa, mm. vuodeosaston virheellinen kuntoluokka. Tiloihin on viime vuosina panostettu erittäin paljon.
		Vaikutusten arviointi	- Vuodeosaston lakkautuspäätöksen vaikutusten arviointi on täysin riittämätön. Vaikutusten arviointi tulee tehdä kunta- / aluekohtaisesti. - Arvioinnissa tulisi huomioida vaikutusten kasaantuminen, joukkoliikenteen toimimattomuus ja taloudelliset vaikutukset muulle yhteiskunnalle (mm. Kelan maksamat matkakorvaukset, Kela-taksien saatavuus, kuntiin jäävät kiinteistöt, investointikustannukset).
		Liikkuvat ja digipalvelut	Kotisairaaloiminnan sekä digi- ja liikkuvien palvelujen kehittäminen on positiivista. Jalkautuvien palvelujen kuvausta pitää kuitenkin tarkentaa ja kuvata sitova palvelulupaus esim. tarpeenmukaisen saatavuuden suhteen.
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Osallistaminen	- Valmistelu on tehty kiireellä ja kunnilta ei ole pyydetty lausuntoa. - Kuulemistilaisuuksia on järjestetty vähän ja maaseudulla niihin ei ole ollut kaikkien mahdollista osallistua huonojen julkisten liikenneyhteyksien vuoksi.

Kuntakohtaiset kommentit (9/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Kihniön kunnanhallitus	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Osallistaminen	- Kihniön kunta on lausunut tarkemmin asiasta osana Pirkanmaan pienten kuntien kannanottoa. - Kunnanhallitus erikseen vaatii, että kunnat, jotka ovat kuntalaisten edunvalvojia, otetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksessä valmisteluun mukaan. Ja sekä kuntia että kuntalaisia kuunnellaan virallisesti siten, että kuulemisella on tosiasiallista vaikuttavuutta.
		Tilat ja kustannukset	- Kihniön kunta on valmis neuvottelemaan kiinteistöjen vuokrakustannusten alentamisesta palveluiden säilyttämiseksi. - Kunnanhallitus painottaa, että Kihniön toimipisteet on luokiteltu toiseksi korkeimpaan kuntoluokkaan.

Kuntakohtaiset kommentit (10/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Ylöjärven kaupunki	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Suunnitelman taustatiedot	- Väestökehityksen osalta suunnitelma perustuu Tilastokeskuksen ja Pirkanmaan liiton ennusteisiin. Nämä eivät ota täysimääräisesti huomioon Ylöjärven suunniteltua kasvuohjelman mukaista kehitystä. Kasvu tulee olemaan vieläkin voimakkaampaa kuin käytetyt ennusteet antavat olettaa. - Kurun alueen yleiseen väestökehitykseen liittyy epävarmuuksia, mutta ikääntyneen väestönosan osuuden ennakoidaan joka tapauksessa kasvavan.
		Palveluiden verkoston suunnitelma	- Kurun toimipisteen palvelujen on esitetty jatkossa toteutuvan Ylöjärven keskustasta, Virroilta, Parkanosta tai digipalveluna. Etäisyydet edellä mainittuihin toimipisteisiin ovat pitkät ja digipalveluilla ei pystytä kattamaan palveluntarvetta laajasti. Alueella on tulevaisuudessakin merkittävää asiakaspohjaa. - Kaupunki pitää tärkeänä, että ennen päätöksentekoa toimipisteiden uudelleenjärjestelyistä, tulee suunnitelmallisesti osoittaa, miten palvelut tullaan järjestämään yhdenvertaisesti myös Kurun alueella.
		Tilat ja kustannukset	- Toimitilojen osalta suunnitelma perustuu ristiriitaisiin tulkintoihin. Teknisen korjauksen mukainen kuntoluokka vastaa kuitenkin Ylöjärven kaupungin näkemystä Mikkolantien toimipisteen teknisestä kunnosta. Lisäksi kiinnitämme huomiota, että toimipiste puuttuu teknisen korjauksen taulukosta sivulla 3. - Kaupunki katsoo, että Kuruun tulisi sijoittaa kiinteä palvelupiste tai vähintään pysyvä tukikohta liikkuvalla palvelulla. Kurussa on käynnistymässä yhtenäiskouluhanke. Vuosille 2023-2025 sijoittuvan investointihankkeen tilaohjelmaan on mahdollista sijoittaa muutama huone, jotka voisivat toimia hyvinvointialueen vuokraamana palvelujen tukikohtana jatkossa.
	Huomioidaan valmistelu-prosessissa	Asukkaiden kuuleminen	Palvelujen verkostoa käsitellään asukastilaisuuksissa elo-syyskuussa. Ylöjärvellä ei ole asukastilaisuutta. Suunnitelmassa esitetään merkittäviä muutoksia Kurun alueelle ja asukkaita lähimmät tilaisuudet järjestettiin Ikaalisissa ja Mänttä-Vilppulassa, joihin etäisyys on pitkä. Verkkolähetyksellä ei voida korvata asukastilaisuutta, koska kommentointi- ja vuorovaikutusmahdollisuutta tässä ei ole. Kaupunki tähdentää, että hyvinvointialueen tulee järjestää asukastilaisuus myös Kurussa.

Kuntakohtaiset kommentit (11/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppulan kaupunki 1/2	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Koko itäinen Pirkanmaa on 20 000 asukkaan väestöpohjalla jäämässä ilman vuodeosastoa, työikäisten sosiaalipalvelut ovat siirtymässä Ruovedelle ja kiirevastaanotto Virroille. Myös terveyskeskuksemme kohtalo on epäselvä. - Miten turvataan Mänttä-Vilppulan ja seutukunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuus tällä suunnitelmalla. - Kuvantamisen ja laboratorion lakkauttaminen aiheuttaa väistämättä vaikeuksia myös paikallisten yksityisten palveluntuottajien palveluille, koska nämä tukipalvelut eivät ole enää heillekään nopeasti ja helposti saatavilla. Mänttä-Vilppulan kaupunki vaatii, että laboratoriopalvelu tulee säilyttää Mänttä-Vilppulassa.
		Omaisten huomiointi vuodeosasto-palveluissa	- Vuodeosastojen lakkauttamisesityksessä omaisten osuus potilaan toipumisessa ja ihmisarvoisessa elämässä jää palveluverkkoselvityksessä kokonaan huomiotta. - Potilaan tukeminen omaisten toimesta tulisi olla helppoa. Mänttä-Vilppulasta ei ole Virroille minkään-laista julkista liikennettä ja suurella osalla erityisesti vanhusväestöstä ei ole myöskään autoa, ajokorttia eikä taloudellisia mahdollisuuksia kulkea Virroille tapaamaan omaistaan. Tämä on inhimillisesti katsottuna julmaa.
		Liikenne-yhteydet	- Matka-aika Mäntän terveyskeskuksesta Virroille on 1 h 3 min. Tie on heikkokuntoinen. Erikoissairaanhoidon edellyttävässä tapauksessa suunta on väärä ja hidastaa huomattavasti potilaan hoitoon pääsyä. - On odotettavissa, että mikäli hoidontarpeessa oleva saa itse valita hoitopaikan, Mänttä-Vilppulan asukkaat tuovat painetta ilta- ja yöaikaan juuri Acutan päivystykseen Virtojen terveyskeskuksen sijasta. - Mänttä-Vilppulan palvelut Kuhmoisten kanssa ovat koko Pirkanmaan alueella kaikkein vähiten saavutettavat ja etäisyydet ovat huomattavan poikkeavasti pidemmät kuin muualla. - Erityisesti avohoidon ja diagnostisten tutkimusten keskittäminen aiheuttaa matka- ja menetetyn työajan kuluja. - Kirevastaanoton puuttuminen lisää taksien, n.s. Kela-taksien ja ambulanssin käyttöä. Taksia ei välttämättä saa maaseutu-alueilla ilta- ja yöaikaan. Kuljetusyritykset kärsivät lisäksi samankaltaisesta työvoimapulasta kuin hoitotyökin. - Kiirevastaanotot etäisyys Virroille tai Tampereelle on kohtuuton sekä sairaalle lapselle että huoltajalle ja erityisesti yksinhuoltajaperheissä (osuus Pirkanmaan keskiarvoa suurempi).
		Tilat ja kustannukset	- Pirhan ja kaupungin välillä ei ole ollut neuvotteluja mahdollisista korvaavista tiloista vaikkakin kaupungilla on käyttämättömiä, hyväkuntoisia tiloja sekä Mäntässä että Vilppulassa. Mänttä-Vilppulan terveyskeskuksen punainen eli 2 kuntoluokka tuli yllätyksenä kaupungille. Tiedossamme olevien vertailtavien tietojen mukaan kuntoluokitus Mäntän ja Virtojen tilojen osalta vastaisivat toisiaan. - Olisi aihetta varmistaa arvioiden erojen syyt, jotta palveluverkkopäätös ei riipu ainakaan tila-asioista.
		Väestö	Mänttä-Vilppulassa on runsaasti kesäasukkaita, kulttuurikävijöitä sekä raskasta teollisuutta, jotka kaikki osaltaan aiheuttavat äkillistä terveyspalvelujen tarvetta alueelle.
		Ensihoito	Pirhan puolelta on nostettu esiin mahdollisuus ensihoidon yksikön hyödyntämisestä kotiin vietävien palvelujen tukena ja kiirevastaanoton palvelujen korvaajana. Ammattilaisten näkemysten mukaan tämä on epärealistista lääkäripäivystyksen poistuessa ja potilaskuljetusten matka-aikojen pidentyessä.

Kuntakohtaiset kommentit (12/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Mänttä-Vilppulan kaupunki 2/2	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Elinvoima, työllisyys ja koulutus	- Palveluverkkouudistuksen ratkaisu on äärimmäisen tärkeä kaupunkimme alueella olevien työ- ja koulutuspaikoille. Kiirevastaanotot ja vuodeosaston työntekijät pääosin asuvat alueella. - Hoitoalan opiskelijat haluavat opiskella ja työskennellä kotipaikkakunnallaan Mänttä-Vilppulassa. Ilman tosiasiallista mahdollisuutta tähän, he todennäköisesti valitsevat toisen alan ja hoitajapula pahenee entisestään. - Palvelujen karsimisen myötä työpaikat Mänttä-Vilppulassa vähenevät ja elinvoima sekä vetovoima väistämättä heikkenevät.
		Taloudelliset säästöt	- On epäoikeudenmukaista ja väärin, että vastinetta veroille reuna-alueilla ja itäisen Pirkanmaan alueella saa huomattavasti vähemmän kuin Tampereella, kehyskunnissa tai läntisellä Pirkan-maalla. - Esitetyt säästöt kohdistuvat perusterveydenhuollon palveluihin, joiden vahvistamiseksi koko sote-uudistusta on perusteltu. Säästötoimenpiteet kohdistuvat lisäksi juuri iäkkäimpään ja sairaimpaan väestönosaan, jossa lähipalveluiden merkitys korostuu. Perusterveydenhuolto on lähellä kuntalaista ja on kaikessa sote-alan palveluissa keskeisintä. Kustannukset kasvavat, kun perusterveydenhuollon palvelut eivät ole toimivia ja erikoissairaanhoidon ohjautuu entistä enemmän potilaita.
		Osallistaminen	Palveluverkon selvitys- ja kuulemisprosessissa kunnat sivuutettiin täysin. Suunnitellut toimenpiteet vaikuttavat oleellisesti asukkaiden ja kunnan jäsenten palvelujen saatavuuteen, saavutettavuuteen ja kuntien elinvoimaisuuteen
		Vaikutusten arviointi	- Pirkan tekemä päätöksen ennakkovaikutusten arviointi on riittämätön. Vaikutusten arviointi tulee tehdä kunta-/aluekohtaisesti ja eri väestö- ja asiakasryhmiä koskevasti. Pirkanmaan sairaimmat asukkaat ovat Mänttä-Vilppulassa. - Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida muun muassa vaikutuksien kasaantuminen (esim. asiakkaiden sosioekonominen asema ja terveydentila), maantieteellisten etäisyyksien lisäksi joukkoliikenteen toimivuus ja luontaiset asiointisuunnat sekä taloudelliset vaikutukset muulle yhteiskunnalle.
		Digi- ja liikkuvat palvelut	Korvaavia palveluita, kuten esimerkiksi digitaalisia- ja liikkuvia palveluita koskevia suunnitelmia ei ole esitelty saati pilotoitu, jotta saataisiin selville niiden realistisuus kussakin toimintaympäristössä.

Kuntakohtaiset kommentit (13/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Tampereen kaupunki	Huomioitu valmistelussa Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Monikanavaiset palvelut	Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että vastaanotto- ja sosiaalipalvelujen palveluverkon suunnittelussa on tunnistettu ja esitetään vahvistettavaksi monikanavaisia palveluita, sote-asemilla tapahtuvan vastaanoton ohella digitaalisia ja liikkuvia sekä kotiin vietäviä palveluja.
		Palvelujen saatavuus	- Jotta palveluiden riittävyys (suljettavien toimipisteiden vaikutus ja väestönkasvu) voidaan turvata myös tulevaisuudessa, jäljelle jäävien toimipisteiden osalta on varmistuttava toimipisteiden tilojen ja henkilöstön riittävydestä. - Tampereella että muualla Pirkanmaalla, etenkin ikäihmisten (75+) määrän ennakoita kasvavan huomattavasti vuoteen 2040 mennessä. Kasvavan palvelutarpeen lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen ja monikanavaisuuteen alueilla, joissa joukkoliikenneyhteydet ovat heikot tai niitä ei ole. - Tampere on kuitenkin huolissaan palveluiden riittävydestä tilanteessa, jossa väestö sekä kasvaa että ikääntyy ja Tampereella sijaitsevista toimipisteistä pitäisi pystyä turvaamaan palvelut nykyistä laajemmalle alueelle.
		Tilat ja kustannukset	- Kaupungin omistamien tilojen osalta tahtotilana on edelleen irtautua sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöistä ja niiden investointivastuusta myymällä ne markkinoilla toimiville, vuokrausta harjoittaville yrityksille tai hyvinvointialueelle. - Hyvinvointialueen toimitila- ja palvelupuolen valmistelun tulee kaikissa palveluverkkoselvityksissään huomioida olemassa olevien, siirtyneiden toimitilojen vuokrasopimukset, joista hyvinvointialueen ei ole mahdollista siirtymäaikana vuosina 2023-2026 irtaantua. - Lisäksi hyvinvointialueen palveluverkossa säilyvistä, vielä Tampereen kaupungin omistuksessa olevista rakennuksista/tiloista, tulisi viipymättä tehdä pitkäaikaiset vuokrasopimukset, jotta kaupunki pystyy joko irtautumaan tai yhtiöittämään omistuksensa siirtymäaikana.
		Palveluverkon kehittäminen	- Lisäksi palveluverkon jatkotyöstössä on tarpeen kiinnittää huomiota muutosten vaikutuksiin alueellisiin hyvinvointieroihin ja segregatioon koko hyvinvointialueen tason ohessa myös Tampereen sisäisesti. - Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että palveluverkon suunnittelua tehdään yhteistyössä kuntien kanssa ja että palvelujen tarjoaminen kunnissa ja alueilla perustuu palvelutarpeisiin. - On tärkeää, että väestökehityksestä ja -ennusteista käydään vuosittain keskustelua, jotta tamperelaisten palvelutarpeisiin vastataan mahdollisimman hyvin vastaanottopalveilla. Lisäksi keskuskaupungin asukkaiden haasteet ja palvelutarpeet voivat olla erilaiset verrattuna Pirkanmaan muihin kuntiin, esimerkiksi asunnottomuus ja päihteet.

Kuntakohtaiset kommentit (14/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Punkalaitumen kunta	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Suunnitelman toteuttaminen aiheuttaa Punkalaitumen kunnan näkökulmasta merkittävän riskin, että esimerkiksi perusterveydenhuollon ja ennaltaehkäiseviä palveluita eniten tarvitsevat jäävät niiden ulkopuolelle. - Suunnitelma aiheuttaa esitetyssä muodossa toteutuessaan myös kohonneen riskin Kela-taksikustannusten merkittävästä kasvusta. Osoptimointi palveluverkkoa muokattaessa ei tuota hyvinvointialueuudistukselle lainsäädäntöä tehtäessä asetettuja tavoitteita palveluiden parantumisessa eikä kustannusten kasvun hillinnässä. - Myös paineen erityissairaanhoidossa ja sen kustannuksissa voi ennakoida lisääntyvän tulevaisuudessa, jos nopeaa hoitoonpääsyä ja sosiaalipalveluita heikennetään olemattomiin.
		Palveluiden kehittäminen (ml. digi- ja etäpalvelut)	Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden kannalta on merkittävää, että palveluverkkouudistuksen myötä hyvinvointialueelle muodostuu palvelutyhjiöitä jo kauan ennen kuin digitaaliset, kiertävät ja muut uudet palveluntuotantomuodot ovat kunnossa.
		Tilat ja kustannukset	Hyvinvointialueen kustannusrakennetta tuskin helpottaa sekään, että käyttökelpoisia ja tarkoitukseensa soveltuvia tiloja reuna-alueiden kunnissa korvataan uudisrakentamisella taajaan asutuilla alueilla.
		Alueen elinvoima	- Hyvinvointialueen terveys- ja sosiaalipalveluiden saatavuus vaikuttaa myös kuntien ja Pirkanmaan eri alueiden elinvoimaisuuteen. - Palveluiden karatessa kauemmas myös yksittäisten asukkaiden kustannusrasitus kasvaa jopa kohtuuttomaksi.
		Palveluverkon muutokset	Punkalaitumen kunnanhallitus kehottaa Pirkanmaan hyvinvointialuetta pidättymään palveluverkon merkittävästä karsimisesta ennen kuin varmistetaan vaikuttavat ja tehokkaat vastaanottopalvelut kaikille alueen asukkaille. Toimivat hyvinvointialueen lähipalvelut ovat keskeinen osa koko Pirkanmaan menestystä

Kuntakohtaiset kommentit (15/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Sastamalan kaupunki	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Sote-palvelujen turvaaminen	- Sastamalan kaupunki korostaa Sastamalan Sote-kampksen asemaa koko läntisen Pirkanmaan alueellisena sosiaali- ja terveyspalvelujen osaamisen ydinskeskuskena ja kampuksen toimintojen edelleen kehittämisen tärkeyttä. - Sastmalan kaupunki vastustaa Sastamalan aikuispsykiatrian vuodeosaston lakkauttamista sekä nuorisopsykiatrian avopalvelujen heikentämistä. - Mouhijärven toimipisteen toimintaa tulisi jataka nykyisesä laajuudessa, sillä etäisyydet- ovat pitkäköjä Pirkanmaan maantieteellisesti laajimmassa kunnassa. Mouhijärven alue on väestöltään kasvava osa kaupunkia. Alueen asuinalueisiin, kouluihin ja elinkeinoelämään tehdään merkittäviä panostuksia.
		Yhdyspinta-työskentely	- Hyvinvointialueen tulee osoittaa riittävät resurssit yhdyspintapalvelujen toteuttamiseen yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Erityisesti koskien työikäisten ja kotiutujien palveluja, jotka toteutetaan monialaisesti hyvinvointialueen ja työvoimaviranomaisen / kunnan yhteistyönä. - Hyvinvointialueen tulee osallistua asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin, monialaisten suunnitelmien laatimiseen ja palveluohjaukseen asiakkaiden palvelutarpeet huomioiden. - Myös oppilashuoltohenkilöstön resursoinnin osalta on ollut selkeitä puutteita vuoden 2023 aikana.
		Tilaratkaisut	Sastamalan kaupunki on valmis hakemaan yhdessä ratkaisuja palveluiden turvaamiseen alueella (kiinteistöratkaisut yms.)

Kuntakohtaiset kommentit (16/17)

Kunta	Kategoria	Teema	Tarkemmat kommentit
Pälkäneen kunta	Selvitetään osana tarkempaa suunnittelua	Osallistaminen	Ensimmäisen palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman julkaisu ja kuulemistoimenpiteet eivät ole olleet Pirkanmaan kuntien ja hyvinvointialueen allekirjoittaman yhteistyösopimuksen mukaisia.
		Sote-palvelujen turvaaminen	- Huomioiden väestön ikärakenne ja yleensä sitä seuraava palveluntarve sekä kuntamme maantieteelliset etäisyydet ja heikko joukkoliikenne, ei pelkkään väestön määrään perustuva arvio kuvaa todellisuutta tai luo yhdenvertaisuutta Pirkanmaalla. - Viemällä kivijalkapalvelut pois kokonaan pienestä kunnasta, laitetaan iäkkäin ja huonokuntoisin väestö liikkumaan pisimmät matkat kivijalkapalveluihin, joita he todennäköisesti muuta väestöä enemmän tarvitsevat.
		Vaikutusten arviointi	- Pälkäneen toimipisteiden lakkautusta on perusteltu taloudellisilla säästöillä. Ongelmana on se, että vielä ei ole tarkkaa suunnitelmaa siitä, mitä kivijalkapisteitä korvaavat terveyspalvelut tulevat olemaan. Puhutaan liikkuvista ja digipalveluista, mutta ei ole konkretiaa, miten ja missä näitä olisi saatavilla. Ei ole kustannusvertailua siitä, mitä liikkuva ja digipalvelu maksavat verrattuna siihen, että edelleen olisi selkeää fyysistä palvelua kivijalkatoimipisteessä. Pälkäneen osalta emme näe tarkoituksenmukaisena taloudellisestikaan, että meillä ei olisi omaa kivijalkatoimipistettä. - Pälkäneen kunta voi olla kasvavien kuntien joukossa myös tulevaisuudessa. Tampereen ja sen kehysten kasvaessa, on odotettavaa, että kasvu ulottuisi tulevaisuudessa myös ns. kakkoskehälle, jolla Pälkäne sijaitsee. - Puuttuu myös arvio siitä, millä tavalla digipalvelut ja liikkuvat palvelut pystyvät todellisuudessa vastaamaan kivijalkapalvelun lakkauttamisesta johtuvaan palveluntarpeeseen ja mikä on niiden vaikuttavuus lähipalvelun korvaajina. Onko myös riskeinä, että säännöllisen lähipalvelun puute voi johtaa liian myöhäiseen hoitoon hakeutumiseen ja tällä tavoin kuormittaa yhä enemmän kalliimpaa erikoissairaanhoidoa sekä se, että näiden harvaanasutumpien ja etäämmällä palvelukeskittymistä asuvien kuntalaisten kokonaishyvinvointi ja yksinäisyys lisääntyvät ja näin ollen ihmisten eriarvoisuus kasvaa, eikä yhdenvertaisuus Pirkanmaalla toteudu. - Vaikutusten arviointi tulisi tehdä kuntakohtaisesti.
		Tilat ja kustannukset	- Kangasala on kasvava kaupunki ja siellä on jo nyt riittämätön tilakapasiteetti, jota aiotaan entisestään supistaa toimipisteitä sulkemalla. - Pälkäneen kunta ei allekirjoita Pirhan arviota Pälkäneen ja Luopioisten terveysasemien kuntoluokituksesta. - Kunta on valmis keskustelemaan rakennusten kunnostuksen ja käytön kustannuksista, jotta kivijalkapalveluita olisi saatavissa kuntamme alueella jatkossakin. - On kiinteistöjen osalta kyseenalaista, onko taloudellinen taakka pienempi vai suurempi suurempiin yksiköihin keskitettäessä. Sen sijaan, että pieniä terveysasemia ylläpidettäisiin, joudutaan tekemään merkittäviä lisäinvestointeja suurempiin terveysasemiin.
		Digipalvelut	Ei ole yhdenvertaista Pirkanmaan kuntien osalta, että joillakin alueilla palveluverkkoa on hyvin tiheästi ja toisilla alueilla kivijalkapalvelu viedään yhä kauemmaksi asiakkaasta ja korvaajaksi esitetään digi- ja liikkuvia palveluja, joiden tarkoituksen näemme vielä lähitulevaisuudessa olevan ennen kaikkea kivijalkapalvelua täydentäviä palveluja
		Elinvoima	- Pirhan lakkautuspäätöksillä ovat muutkin kunnan palvelut uhattuina, kun ihmiset joutuvat kulkemaan joka tapauksessa kauempana terveyspalveluissa - Kunnassa on merkittävää matkailutoimintaa (mm. Sappee matkailukeskus), merkittävä määrä vapaa-ajan asukkaita sekä oppilaitoksia, jotka tukeutuvat myös paikallisiin sote-palveluihin..

Kuntakohtaiset kommentit (17/17)

Kunta	Kategoria	Tarkemmat kommentit
Kihniö (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	- Kunnissa on jo nyt palvelukatoa. - Korkea sairastavuusindeksi ja paljon ikäihmisiä. - Tilojen kunto on hyvä ja ehdotuksia tulee harkita uudestaan.
Urjala (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	- Kunnissa on jo nyt palvelukatoa. - Korkea sairastavuusindeksi ja paljon ikäihmisiä. - Tilojen kunto on hyvä ja ehdotuksia tulee harkita uudestaan.
Pälkäne (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Tiedonannon tapa ei ole ollut riittävä. Olisi voinut pyytää lausuntoa. Onko tehty kustannusvertailua?
Kuhmoinen (kuntajohtajakokous)	<i>Selvitetään osana tarkempaa Suunnittelua</i>	- On ikääntynyt kunta, mutta esh-kulut ovat olleet alhaiset, koska on ollut 2 lääkäriä. Myös vuodeosasto on tukenut tätä pth-työtä. Huolena esh-kulujen kasvu, kun ei pääse hoitoon. - On luvattu ambulanssi 24/7 ja sille on remontoitu paikka. - Kuntia on kuunneltava ja laskettava tarkemmin kustannusarvioita
Ikaalinen (kuntajohtajakokous)	<i>Selvitetään osana tarkempaa Suunnittelua</i>	- Tuli shokkina, että tarkoitus olisi sulkea jo ensi kesänä - On vaikea ymmärtää kokonaisuutta, kun palveluverkon suunnitelmat tulevat palasina. - Tila on erinomaisessa kunnossa ja nyt mietittää, että jääkö se tyhjilleen. - Pitäisi olla aitoa kuulemista
Punkalaidun (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	- Yhteistyö sujuvoittaa palveluiden verkostoa. - Mikä on kokonaistaloudellista kela-taksit huomioiden
Hämeenkyrö (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	- Pirhan suunnitelmassa Hämeenkyrön kohdalla käytetään Pirkanmaan liiton seutuistumisen 7,8 % kasvua. Hämeenkyrön väestömääräksi 2035 on Pirhan suunnittelutaulukossa merkitty miniminä 9.548 ja maksimina 11.062. Kunnan oman näkemyksen mukaan seutuistuva kehitys on todennäköisin kehityssuunta. Jo aivan maltillisellakin 1 % vuosittaisella kasvulla Hämeenkyrön asukasluku ylittää vuoteen 2030 mennessä 11.000 asukkaan rajan. Tämä suunta merkitsisi Hämeenkyrölle yli 12.000 asukaslukua vuoteen 2040 mennessä hyvin maltillisellakin kehityksellä. - Tämä kehitys riittää Hämeenkyrön kunnan omiin tavoitteisiin ja pyydämme, että myös Pirha tekee suunnittelunsa tämä huomioon ottaen.
Mänttä-Vilppula (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	- Muutosta ei vielä ymmärretä - Tarvitaan yhteistyötä, koska on myös yhteiset aukkaat. Halutaan olla strateginen kumppani
Kangasala (kuntajohtajakokous)	<i>Selvitetään osana tarkempaa Suunnittelua</i>	- Muutoksia tarvitaan. Ratkaisut ovat vaikeita, mutta välttämättömiä. - Siirtäminen on tehtävä hallitusti yhteistyössä. 3-5 vuoden projekti auttaa ymmärtämään eri osapuolia - Hyten osalta on tehtävä edelleen vahvasti yhteistyötä - Väestöennuste suunnitelmissa on liian alhainen suhteessa toteutuneeseen väestönkasvuun. Poikkeama on suuri eikä ota riittävästi huomioon esimerkiksi sitä, että Kangasalan ja Tampereen yhteinen suurhanke Lamminrahka-Ojala tuo 14 500 uutta asukasta, joka vastaa muutaman pienemmän kunnan yhteenlaskettua väkimäärää. - Lamminrahkaan ei ole nyt rakentumassa mitään sotepalvelukiinteistöä. Tämä on hyvä tarkistaa palveluverkkosuunnitelmasta.
Tampere (kuntajohtajakokous)	<i>Huomioitu valmistelussa</i>	Muutoksia tarvitaan. Ratkaisut ovat vaikeita, mutta välttämättömiä.